

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete och till vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete. I propositionen föreslås dessutom ändringar av utlänningslagen, lagen om tillämpning av lagstiftningen om bösättningsbaserad social trygghet, barnbidragslagen, lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn, folkhälsolagen, lagen om specialiserad sjukvård, aravabegränsningslagen, lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån samt lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus.

Genom den nya lagen genomförs direktivet om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pairarbete.

I den nya lagen föreskrivs det om villkoren för inresa och rätten till vistelse för sådana forskare, studerande, praktikanter och i Europeiska unionens volontärprogram deltagande volontärer som är tredjelandsmedborgare. I lagen föreskrivs det också om forskares och högskolestuderandes rätt till rörlighet från den första medlemsstaten i Europeiska unionen till Finland och om villkoren för rörligheten. Utlänningslagens bestämmelser om forskare, studerande och personer som utför arbetspraktik upphävs.

I propositionen föreslås det bli föreskrivet i utlänningslagen om villkoren för uppehållstillstånd som beviljas tredjelandsmedborgare på grund av au pair-placering och om rätten att vistas i landet. Till denna del är det inte fråga om att genomföra direktivet.

För att likabehandling ska realiseras vad den sociala tryggheten beträffar föreslås ändringar av lagen om tillämpning av lagstiftningen om bösättningsbaserad social trygghet, barnbidragslagen, lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn, folkhälsolagen och lagen om specialiserad sjukvård.

Med anknytning till likabehandlingen i samband med erhållande av bostäder som finansierats med statligt stöd föreslås ändringar av aravabegränsningslagen, lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån samt lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus.

Lagarna avses träda i kraft den 15 maj 2018.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	4
1 INLEDNING.....	4
2 NULÄGE	5
2.1 Lagstiftning och praxis.....	5
2.2 Genomförande av direktivet i andra medlemsstater i unionen.....	18
2.3 Bedömning av direktivet och nuläget	18
2.3.1 Allmänt.....	18
2.3.2 Artiklar i direktivet som föranleder ändringar i gällande lagstiftning.....	18
Kapitel I Allmänna bestämmelser	18
Kapitel II Villkor för inresa och vistelse.....	19
Kapitel III Tillstånd och vistelsens varaktighet	20
Kapitel IV Grunder för avslag på ansökan om, återkallelse av eller beslut att inte förlänga tillstånd.....	21
Kapitel V Rättigheter.....	22
Kapitel VI Rörlighet mellan medlemsstater	23
Kapitel VII Förfarande och öppenhet	26
Kapitel VIII Slutbestämmelser	26
2.3.3 Artiklar i direktivet som inte föranleder ändringar i gällande lagstiftning.....	26
Kapitel I Allmänna bestämmelser	26
Kapitel II Villkor för inresa och vistelse.....	27
Kapitel III Tillstånd och vistelsens varaktighet	29
Kapitel IV Grunder för avslag på ansökan om, återkallelse av eller beslut att inte förlänga tillstånd.....	30
Kapitel V Rättigheter.....	31
Kapitel VI Rörlighet mellan medlemsstater	38
Kapitel VII Förfarande och öppenhet	38
Kapitel VIII Slutbestämmelser	38
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	39
3.1 Målsättning	39
3.2 Alternativ	39
3.3 De viktigaste förslagen.....	41
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	42
4.1 Ekonomiska konsekvenser.....	42
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	43
4.3 Samhälleliga konsekvenser	43
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	44
6 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	45
DETALJMOTIVERING	46
1 LAGFÖRSLAG	46
1.1 Lag om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete.....	46
1.2 Utlänningslag	61
1.3 Lag om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet	65
1.4 Barnbidragslag	65
1.5 Lag om stöd för hemvård och privat vård av barn	66
1.6 Folkhälsolag.....	66

RP 21/2018 rd

1.7	Lag om specialiserad sjukvård.....	66
1.8	Aravabegränsningslag.....	66
1.9	Lag om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån.....	67
1.10	Lag om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus	67
2	IKRAFTTRÄDANDE	67
3	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	67
	LAGFÖRSLAG	70
	1 Lag om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete.....	70
	2 Lag om ändring av utlänningslagen	81
	3 Lag om ändring av 3 a och 3 c § i lagen om tillämpning av bosättningsbaserad social trygghet	86
	4 Lag om ändring av 1 a § i barnbidragslagen	87
	5 Lag om ändring av 3 § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn.....	88
	6 Lag om ändring av 14 § i folkhälsolagen	89
	7 Lag om ändring av 3 § i lagen om specialiserad sjukvård	90
	8 Lag om ändring av 4 § i aravabegränsningslagen	91
	9 Lag om ändring av 11 § i lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån.....	92
	10 Lag om ändring av 10 § i lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus.....	93
	BILAGA	94
	PARALLELLTEXT	94
	2 Lag om ändring av utlänningslagen	94
	3 Lag om ändring av 3 a och 3 c § i lagen om tillämpning av bosättningsbaserad social trygghet	109
	4 Lag om ändring av 1 a § i barnbidragslagen	111
	5 Lag om ändring av 3 § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn....	112
	6 Lag om ändring av 14 § i folkhälsolagen	114
	7 Lag om ändring av 3 § i lagen om specialiserad sjukvård	116
	8 Lag om ändring av 4 § i aravabegränsningslagen	118
	9 Lag om ändring av 11 § i lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån.....	119
	10 Lag om ändring av 10 § i lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus.....	120

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Syftet med propositionen är att i Finland genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/801 om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pairarbete (omarbetning).

Genomförandet gäller emellertid bara de delar av direktivet som det är obligatoriskt att tillämpa. Det innebär att det utgående från direktivet föreslås bli föreskrivet om villkoren för inresa till och vistelse på medlemsstatens territorium under en period som överstiger 90 dagar, samt de rättigheter som tillkommer tredjelandsmedborgare i samband med forskning, högskolestudier, praktik eller volontärarbete inom ramen för Europeiska unionens volontärprogram. Vidare föreslås utgående från direktivet bestämmelser om villkor för forskares familjemedlemmars inresa och vistelse samt om deras och högskolestuderandes inresa och vistelse i en situation där det uppehållstillstånd med stöd av vilket deras rörlighet riktas till Finland har beviljats av den första medlemsstaten och om deras rättigheter i Finland. I övrigt föreslås direktivet inte bli genomfört i Finland.

Direktivet ska genomföras senast den 23 maj 2018. Genom direktivet upphävs två tidigare direktiv, rådets direktiv 2004/114/EG och 2005/71/EG, av vilka det förstnämnda gäller studerande och det sistnämnda gäller forskare, och vilka tidigare genomförts i Finland genom att bestämmelser i dem införlivats med utlänningslagen. Bestämmelserna i det direktiv som gäller studerande trädde i kraft den 1 september 2007 (RP 277/2006), och bestämmelserna i det direktiv som gäller forskare trädde i kraft den 1 januari 2009 (RP 167/2007).

Med anledning av direktivet behöver vissa bestämmelser i utlänningslagen ändras, och det gäller också att utfärda nya bestämmelser. Det är inte längre möjligt att i den nationella lagstiftningen, på villkor som avviker från direktivets bestämmelser, föreskriva om nationella tillstånd med avseende på studier, forskning eller praktik för personer som uppfyller de i direktivet angivna villkoren.

Direktivet skiljer sig från de tidigare direktiven och från alla nationella tillstånd på så sätt att det är möjligt att med stöd av ett tillstånd som den första staten beviljat resa in och vistas i en andra medlemsstat och att där också bedriva en del av forskningen eller studierna. Medlemsstaterna har prövningsrätt med avseende på hur de genomför direktivregleringen om rörlighet. Ett tillstånd som den första medlemsstaten beviljat kan godtas utan ändringar också i den andra medlemsstaten, och möjligheten till rörlighet får begränsas inom de ramar som direktivet tillåter. Vad begränsningarna beträffar spelar det för forskarnas del en roll huruvida det är fråga om rörlighet för kortare eller för längre vistelse. Regleringen om rörlighet inom EU motsvarar i stor utsträckning den reglering om rörlighet som finns i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/66/EU om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (det s.k. ICT-direktivet), vilket är anledningen till att ambitionen har varit att genomföra direktiven så enhetligt som möjligt.

I de obligatoriska delarna av direktivet finns bestämmelser som är sådana att medlemsstaterna har rätt att ta ställning till hur de ska genomföras. Medlemsstaterna får t.ex. besluta att föreskriva ett godkännandeförfarande för offentliga och privata forskningsorgan som vill ta emot en forskare i enlighet med det förfarande för inresa och vistelse som fastställs i direktivet. På motsvarande sätt får medlemsstaterna besluta att föreskriva ett godkännandeförfarande för högskolor, läroanstalter, organisationer som ansvarar för ett volontärprogram eller enheter som tar emot praktikanter. Medlemsstaterna har prövningsrätt också i fråga om de allmänna

och särskilda villkoren för tillstånd. Vid genomförandet har ambitionen varit att tillståndsförfarandet ska förbli så enkelt och snabbt som möjligt.

Direktivets innehåll kan kortfattat beskrivas som följer:

I kapitel I anges direktivets målgrupper, tillämpningsområde och definitioner.

Bestämmelserna i kapitel II handlar om principerna för rätt till inresa och vistelse samt de allmänna och särskilda villkoren för tillstånd.

I kapitel III finns bestämmelser om tillstånd och vistelsens varaktighet.

Kapitel IV innehåller grunder för avslag på ansökan om, återkallelse av och beslut att inte förlänga tillstånd.

I kapitel V föreskrivs det om likabehandling, undervisning som ges av forskare, studerandes ekonomiska verksamhet, vistelse för forskare och studerande i syfte att söka arbete eller driva företagsverksamhet och om forskarnas familjemedlemmar.

Kapitel VI handlar om rörlighet inom EU. Bestämmelserna om rörlighet gäller forskare och deras familjemedlemmar samt studerande. Forskarnas rörlighet har delats in i rörlighet för kortare vistelse, en period som omfattar högst 180 dagar under en 360-dagarsperiod, och rörlighet för längre vistelse, en period på mer än 180 dagar per medlemsstat. Rörligheten för studerande omfattar en period på upp till 360 dagar per medlemsstat. I kapitlet finns också bestämmelser om invändningar mot rörlighet och om sanktioner som kan åläggas om bestämmelserna om rörlighet överträds.

I kapitel VII finns bestämmelser om förfarandegarantier och öppenhet samt om avgifter.

Det sista kapitlet, kapitel VIII, innehåller slutbestämmelser om statistik, samarbete mellan kontaktpunkter, kommissionens rapportering om tillämpningen av direktivet i medlemsstaterna, införlivande av direktivet med den nationella lagstiftningen, upphävande av tidigare direktiv och ikraftträdande.

I propositionen föreslås dessutom att det till utlänningslagen ska fogas en bestämmelse om beviljande av uppehållstillstånd på grund av au pair-placering. I utlänningslagen finns det för närvarande ingen uttrycklig bestämmelse om uppehållstillstånd som beviljas på grund av au pair-placering och om kriterierna för beviljande av det. Tillståndspraxisen grundar sig till stor del på vedertagen förvaltningspraxis. Det tillägg till utlänningslagen som föreslås angående detta är dock inte en fråga om att genomföra direktivet.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Allmänna principer för inresa

Bestämmelser om allmänna principer för inresa finns i 2 kap. i utlänningslagen (301/2004). I kapitlet föreskrivs dessutom om bl.a. passerande av gränsen, resedokument och pass. Enligt 11 § 2 mom. i utlänningslagen finns bestämmelser om inresevillkor för tredjelandsmedborgare vid vistelser som varar en kortare tid än tre månader i kodexen om Schengengränserna (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 om en unionskodex om gränspassage för personer).

För en vistelse som inte varar mer än tre månader under en period på sex månader ska en tredjelandsmedborgare ha en giltig resehandling eller en handling som ger innehavaren rätt att passera gränsen samt giltig visering enligt rådets förordning (EG) nr 539/2001, om han eller hon är från ett land vars medborgare behöver visering. Han eller hon kan i stället för visering ha också ett giltigt uppehållstillstånd som berättigar till inresa och vistelse.

En utlänning ska visa upp handlingar av vilka syftet med och förutsättningarna för vistelsen framgår. Utlänningen ska dessutom visa att han eller hon har tillräckliga medel för sin försörjning med beaktande av såväl den planerade vistelsens längd som återresan till utreselandet. Om tillräckliga medel inte finns vid inresan ska utlänningen visa att han eller hon förmår skaffa sig sådana medel under vistelsen. Ett villkor för inresa är också att utlänningen inte har meddelats inreseförbud och inte äventyrar allmän ordning och säkerhet.

Uppehållstillstånd

I 4 kap. i utlänningslagen finns allmänna bestämmelser om olika slag av uppehållstillstånd och hur länge de gäller, ansökan om tillstånd, tillståndsgrunder, försörjningsförutsättning och andra villkor för beviljande av uppehållstillstånd, behöriga myndigheter och uppehållstillståndskort samt en definition av begreppet laglig vistelse. Bestämmelser om uppehållstillstånd som beviljas på grund av arbete finns i 5 kap.

I 36 § i utlänningslagen föreskrivs det om allmänna villkor för beviljande av uppehållstillstånd som sökanden ska uppfylla oavsett på vilken grund han eller hon ansöker om rätt att vistas i landet. Uppehållstillstånd kan vägras, om en utlänning anses äventyra allmän ordning eller säkerhet, folkhälsan eller Finlands internationella förbindelser. Tillstånd kan vägras också om det finns grundad anledning att misstänka att utlänningen har för avsikt att kringgå bestämmelserna om inresa eller vistelse i landet.

Tidsbegränsat uppehållstillstånd kan enligt 33 § i utlänningslagen beviljas som antingen kontinuerligt (A) eller tillfälligt (B), beroende på vistelsens natur.

I 39 § i utlänningslagen föreskrivs det om försörjning. För att uppehållstillstånd ska kunna beviljas förutsätts det enligt paragrafen att utlänningens försörjning är tryggad, om inte något annat föreskrivs i lagen. I ett enskilt fall kan avvikelse göras från försörjningsförutsättningen, om det finns exceptionellt vägande skäl eller om ett barns bästa kräver det. Försörjningen anses vara tryggad, om den grundar sig t.ex. på inkomster från förvärvsarbete och det inte kan antas att tredjelandsmedborgaren behöver ty sig till stöd enligt lagen om utkomststöd (1412/1997) eller någon motsvarande förmån. Migrationsverket har i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet fastställt riktgivande inkomstgränser i en intern anvisning. Med deras hjälp bedöms det i de enskilda fallen huruvida försörjningsförutsättningen uppfylls.

Särskilda bestämmelser om försörjningsförutsättningen för arbetstagare finns i 73 § 3 mom. i utlänningslagen när det gäller uppehållstillstånd för arbetstagare och i 77 § 3 mom. i utlänningslagen när det är fråga om annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete. Enligt bestämmelserna i fråga ska utlänningens försörjning vara tryggad genom inkomster från förvärvsarbete, inte genom t.ex. besparingar eller andra tillgångar. Utlänningens inkomster ska vara tilläckligt regelbundna för att försörjningen ska vara tryggad under tillståndets hela giltighetstid.

Uppehållstillstånd som beviljas på grund av arbete

I 5 kap. i utlänningslagen föreskrivs det om uppehållstillstånd för arbetstagare och näringsidkare samt om annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete. I 72 § finns bestämmelser om ansökan om uppehållstillstånd för arbetstagare och bilagor till den. Sådana bilagor är t.ex. arbets-

avtal och en försäkran som gäller arbetsvillkoren, och i en del fall en utredning som gäller förpliktelserna som arbetsgivare. I paragrafen hänvisas det också till lagens 60 §, enligt vilken uppehållstillstånd i huvudsak ska sökas utomlands före inresan. I 73 § i utlänningslagen föreskrivs det om prövning av uppehållstillstånd för arbetstagare och om arbets- och näringsbyråns delbeslut. Är det inte fråga om en arbetstagare som behöver uppehållstillstånd för arbetstagare eller om näringsidkare, kan annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete beviljas med stöd av 77 §. Tillståndet beviljas utan föregående delbeslut av arbets- och näringsbyrån. Bestämmelser om hur länge rätten att arbeta gäller, dvs. den tidpunkt då rätten börjar respektive upphör, finns i 80 §.

Bestämmelser om ansökan om uppehållstillstånd finns i 60 § i utlänningslagen. Enligt paragrafen ska det första uppehållstillståndet före inresan till Finland sökas utomlands i det land där sökanden lagligen vistas. Ansökan om fortsatt tillstånd och permanent uppehållstillstånd ska göras i Finland. Utomlands lämnas ansökan till en finsk beskickning, i Finland lämnas den till den lokala polisen. På grund av de ändringar i befogenheterna som trädde i kraft i början av 2017 ska ansökan i Finland från och med den 1 januari 2017 lämnas till Migrationsverkets verksamhetsställe, den kan inte längre lämnas till polisen.

För uppehållstillstånd ska enligt 60 d § i utlänningslagen tillsammans med ansökan lämnas biometrisk kännetecken, en ansiktsbild och fingeravtryck av samtliga fingrar. Upphållstillståndskort sänds till beskickningen, där den sökande hämtar det. I samband med att kortet hämtas jämförs de biometriska kännetecknen som lagrats på kortet med den sökandes kännetecken. Han eller hon innehar redan uppehållstillståndskort vid inresan till landet. Vid gränsen jämförs uppehållstillståndsinnehavarens biometrisk kännetecken med kännetecknen på kortet. Jämförelse får enligt 60 e § i utlänningslagen göras i syfte att verifiera autenticiteten av ett uppehållstillståndskort och identiteten hos innehavaren av ett uppehållstillstånd.

Enligt 36 § i utlänningslagen kan uppehållstillstånd vägras, om en utlänning anses äventyra allmän ordning eller säkerhet, folkhälsan eller Finlands internationella förbindelser. Upphållstillstånd kan vägras, om det finns grundad anledning att misstänka att utlänningen har för avsikt att kringgå bestämmelserna om inresa eller vistelse i landet.

Återkallande av uppehållstillstånd

Tidsbegränsade och permanenta uppehållstillstånd kan återkallas med stöd av 58 § i utlänningslagen. Upphållstillståndet kan återkallas när utlänningen varaktigt har flyttat bort från Finland eller när utlänningen i permanent syfte har vistats utanför landet i två år utan avbrott. Om vid ansökan om uppehållstillstånd medvetet har lämnats oriktiga upplysningar om sökandens identitet eller andra oriktiga upplysningar som har påverkat beslutet, eller om något som hade kunnat hindra beviljandet av uppehållstillstånd har hemlighållits, kan tillståndet återkallas.

Avlägsnande ur landet

I 9 kap. i utlänningslagen föreskrivs det om avlägsnande ur landet. I lagens 142 § finns bestämmelser om nekad inresa och avvisning. Nekad inresa innebär att en tredjelandsmedborgares inresa hindras vid en yttre gräns på det sätt som föreskrivs i artikel 14 i kodexen om Schengengränserna. Nekad inresa berör tredjelandsmedborgare som reser in på medlemsstaternas territorium för att vistas där i högst tre månader och som inte uppfyller samtliga villkor för inresa enligt artikel 6 i kodexen om Schengengränserna.

Om det är fråga om en vistelse som överstiger tre månader, tillämpas avvisningsbestämmelserna vid en yttre gräns, varvid inresa förhindras. Detta tillämpas när det är fråga om en un-

ionsmedborgare och en därmed jämförbar person eller en familjemedlem, som utövar sin rätt till fri rörlighet inom unionen. Avvisning används också i en situation där en tredjelandsmedborgare anländer till landet med ett uppehållstillstånd som gäller i mer än tre månader och han eller hon anländer första gången till landet under uppehållstillståndets giltighetstid. Om det vid gränskontrollen upptäcks att villkoren för inresa inte är i ordning, kan en utlänning avvisas vid en yttre gräns även om han eller hon har uppehållstillstånd. Avvisning tillämpas också när en tredjelandsmedborgare anländer till landet med uppehållstillstånd till en annan medlemsstat eller nationell visering som ger personen rätt att vistas i Schengenområdet i mer än tre månader och han eller hon inte har meddelats inreseförbud till Finland. Dessutom kan en tredjelandsmedborgare avvisas, om han eller hon kommit till landet utan uppehållstillstånd och inte har beviljats uppehållstillstånd efter inresan.

Med utvisning avses enligt 143 § i utlänningslagen att en utlänning avlägsnas ur landet när han eller hon vistas i landet med stöd av tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd eller i situationer där tillståndet i fråga inte längre gäller.

Forskares inresa

På senare år har antalet utländska forskare som ansöker om sitt första uppehållstillstånd varit i stort sett konstant, ca 600 per år.

I praktiken beviljas forskare två slag av uppehållstillstånd. En del har ett egentligt i utlänningslagen avsett uppehållstillstånd för forskning, medan andra har uppehållstillstånd som beviljas studerande, i praktiken alltså uppehållstillstånd på grund av fortsatta studier. Rättsförhållandet mellan forskaren och forskningsorganet och framför allt den omständigheten huruvida det är fråga om ett anställningsförhållande inverkar på vilket slag av uppehållstillstånd utlänningen kan beviljas och hurdana rättsverkningar som är förknippade med tillståndet. Om det är fråga om ett anställningsförhållande, omfattas forskaren av de rättigheter och skyldigheter som följer av anställningsförhållandet (t.ex. löneförmåner, arbetstidsförmåner, sociala trygghetsförmåner och pensionsförmåner) och på motsvarande sätt har forskningsorganet de rättigheter och skyldigheter som tillkommer arbetsgivare. Anställningsförhållandet omfattas också av arbetarskyddsmyndigheternas tillsyn.

Majoriteten av de utländska forskarna får stipendier och understöd för att bedriva forskning. Till följd av besluten om finansiering av forskning är forskningsavtalen kortvariga, i typiska fall omfattar de bara några månader och helt klart mindre än ett år. En minoritet av forskningsuppdragen har därför formen av arbetsavtal. Från forskarens synpunkt fattas finansieringsbeslutet vanligtvis i sista sekunden med tanke på anhängiggörande av ansökan om fortsatt uppehållstillstånd, vilket innebär att uppehållstillståndets giltighetstid kan hinna upphöra emellan eftersom handläggningen av ansökan tar sin tid. I sådana situationer kan det bli ett problem för forskaren att åka utomlands, eftersom det utan ett giltigt uppehållstillstånd och ett uppehållstillståndskort som tecken på detta inte är möjligt att återvända till Finland eller till en annan stat inom Schengenområdet.

Inrese- och tillståndsförfarandet för utlänningar som har för avsikt att bedriva forskning i Finland varierar i olika situationer. Faktorer som spelar in är forskningsverksamhetens och vistelsens längd samt arten av det rättsförhållande som ingåtts med forskningsorganet. Begreppet forskare definieras inte i utlänningslagen.

Om en forskare med stöd av en inbjudan eller ett avtal kommer till Finland för att arbeta i högst 90 dagar, förutsätter inresan inte ett uppehållstillstånd. För inresa krävs då ett visum, utom när forskaren är från ett land vars medborgare inte behöver visum eller inresan grundar sig på ett uppehållstillstånd som någon annan Schengenstat har beviljat.

Om en forskare med stöd av en inbjudan eller ett avtal kommer till Finland för att arbeta och arbetet som gästforskare pågår i högst ett år, beviljas forskaren med stöd av 77 § 1 mom. 9 punkten i utlänningslagen annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete.

Om en forskares förvärvsarbete pågår över ett år och forskaren yrkesmässigt verkar inom vetenskap, beviljas forskaren med stöd av 77 § 1 mom. 4 punkten i utlänningslagen annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete.

Bestämmelserna i 47 a—47 f § i utlänningslagen bygger på rådets forskardirektiv 2005/71/EG. Det är fråga om ett förfarande som är parallellt med och alternativt till den nationella regleringen om forskares inresa. Det förfarande som anges i forskardirektivet grundar sig i stor utsträckning på ett likadant förfarande som det som för forskarnas del anges i det direktiv som nu ska genomföras. I utlänningslagen föreskrivs det bl.a. om godkännande av forskningsinstitut, beslut om att inte förnya eller om att återkalla godkännandet av ett forskningsinstitut, mottagningsavtal och när ett mottagningsavtal upphör att gälla samt om beviljande av uppehållstillstånd för sådan forskning som avses i forskardirektivet. På grundval av den reglering som bygger på forskardirektivet 2005/71/EG förutsätter inresa inte ett uppehållstillstånd, om forskaren kommer för att i högst tre månader genomföra en del av ett forskningsprojekt med stöd av ett mottagningsavtal som ingåtts med ett forskningsinstitut i en annan EU-stat.

Längden hos och arten av uppehållstillstånd som beviljas forskare (tillfälligt B eller kontinuerligt A) varierar beroende på hur lång vistelsen i landet är.

Studerandes inresa

Antalet utlänningar som studerar i Finland för att avlägga en examen har stigit kraftigt på 2000-talet, något som återspeglats i antalet studerande som ansöker om uppehållstillstånd. Under samma tid har förfarandet för ansökan om uppehållstillstånd utvecklats, och villkoren för beviljande av uppehållstillstånd har ändrats. I och med att antalet utländska studerande ökat har också diskussionen om deras möjlighet att tillgodose de framtida arbetskraftsbehoven i Finland tilltagit. De studerandes rätt att arbeta vid sidan av studierna har utökats, och medan det ännu i början av årtusendet förutsattes att de studerande skulle lämna landet efter avslutade studier strävas det nu efter att de som avlagt en examen ska stanna.

Vid högskolorna i Finland studerade år 2015 redan aningen över 20 000 utländska examensstuderande, vilket är tre gånger så många som år 2000 och 6,9 % av alla studerande. Under de senaste åren har omkring en fjärdedel av invandringen skett på grundval av studier. På 2010-talet har antalet studierelaterade ansökningar om uppehållstillstånd som utlänningar gjort varierat mellan 5 000 och något över 6 000. Antalet studerande från länder utanför EU och EES väntas dock sjunka – vilket har skett i Sverige och Danmark – till följd av att terminsavgifter infördes den 1 augusti 2017.

En utlänning kan vistas i Finland med eller utan visum, om studierna pågår högst tre månader. En utlänning som har för avsikt att studera i Finland i mer än tre månader beviljas uppehållstillstånd för studier med stöd av 46 § i utlänningslagen. Enligt paragrafen beviljas uppehållstillstånd för examensinriktade eller yrkesinriktade studier eller, om det finns grundad anledning, även för andra studier. En ytterligare förutsättning för att uppehållstillstånd ska beviljas är att utlänningen har en försäkring som beviljats av ett tillförlitligt och solitt bolag eller en tillförlitlig och solid inrättning och som täcker kostnader för sjukvård. Om den beräknade studietiden är minst två år, räcker det att försäkringen täcker läkemedelskostnader. Den förutsättning som gäller sjukförsäkring fogades till lagen år 2007 som en följd av att det s.k. studerandedirektivet (2004/114/EG) genomfördes.

Uppehållstillstånd för studier beviljas t.ex. sökande som antagits som ordinarie studerande vid en yrkeshögskola eller ett universitet. Som särskild grund kan betraktas t.ex. behövlig språkutbildning och annan utbildning som föregår inledandet av studierna, om sökanden redan har antagits som studerande vid en läroanstalt i Finland. Uppehållstillstånd beviljas alltså inte för deltagande enbart i språk- eller preparationskurser. Finska språket kan emellertid studeras i tre månader på basis av visum eller visumfrihet. Också deltagande i ett officiellt studentutbytesprogram och komplettering av studier i egen regi anses vara en grundad anledning att bevilja uppehållstillstånd.

I utlänningslagen begränsas inte beviljandet av uppehållstillstånd på grund av studier enbart till studier på en viss nivå, utan alla studerande oavsett studienivå och läroanstalt beviljas uppehållstillstånd med stöd av en och samma paragraf. Tillfälligt uppehållstillstånd (B) beviljas för ett år i sänder. Uppehållstillståndet förnyas för ett år i sänder och i samband med förnyelsen kontrolleras det att studierna framskrider tillräckligt och att försörjningen är tryggad.

Beviljandet av uppehållstillstånd förutsätter att de i 36 § i utlänningslagen föreskrivna allmänna villkoren för beviljande av uppehållstillstånd uppfylls. Uppehållstillstånd kan vägras, om det anses att allmän ordning eller säkerhet, folkhälsan eller Finlands internationella förbindelser skulle äventyras. Uppehållstillstånd kan vägras också om det finns grundad anledning att misstänka att utlänningen har för avsikt att kringgå bestämmelserna om inresa och vistelse, dvs. att det faktiska syftet med inresan och vistelsen är ett annat än studier. Att förvissa sig om att språkkunskaperna är tillräckliga är i första hand läroanstaltens uppgift, men Migrationsverket kan ändå från fall till fall vägra uppehållstillstånd på grundval av kringgående av bestämmelserna om inresa, om det under tillståndprocessen upptäcks att sökandens faktiska språkkunskaper inte motsvarar det som uppgetts för läroanstalten.

Beviljandet av uppehållstillstånd förutsätter ytterligare att den studerandes försörjning är tryggad på det sätt som föreskrivs i 39 § i utlänningslagen. För Migrationsverket ska i samband med ansökan om uppehållstillstånd företas en utredning om på vilket sätt den studerande tryggar sin försörjning i Finland. Enligt de anvisningar som Migrationsverket har meddelat anses försörjningen i princip vara tryggad när den studerande för sin försörjning varje månad disponerar åtminstone 560 euro (netto) och varje år disponerar minst 6 720 euro (netto). När det bedöms huruvida försörjningen är tryggad beaktas vid sidan av bankinsättningar eventuella stipendier och understöd som beviljats den studerande samt sådana studiesociala förmåner som läroanstalten tillhandahåller de studerande, såsom boende och måltider.

Av tredjelandsmedborgare som kommer till Finland för att studera förutsätts dessutom att de tecknar en sjukförsäkring, eftersom de inte omfattas av det finska sjukförsäkringssystemet och inte heller alla gånger av den kommunala hälso- och sjukvården. En utländsk studerande som kommer till Finland för att studera i mindre än två år ska ha en privat försäkring som täcker kostnader för sjukvård, i regel upp till 100 000 euro. En studerande som kommer till Finland för att studera i åtminstone två år ska teckna en privat försäkring som täcker framför allt läkemedelskostnader upp till minst 30 000 euro. I praktiken täcker dessa försäkringar också läkararvoden samt kostnader för vård och undersökning. Försäkringen ska gälla under hela studietiden. Om det är fråga om studier inom ramen för ett utbytesprogram, godkänns det av organisationen tillhandahållna försäkringsskyddet i befintlig form.

Avslagsbeslut om uppehållstillstånd som Migrationsverket fattar grundar sig i allmänhet på att sökandens försörjning är bristfällig eller på att förfälskade dokument har fogats till ansökan. Andelen avslagsbeslut varierar dock kraftigt mellan olika nationaliteter. Högskolorna och Migrationsverket har på senare år intensifierat undersökningen av dokument i syfte att upptäcka förfälskningar. Myndigheterna och läroanstalterna har samarbetat beträffande utbildning och konsultationer. Förfälskningar har kunnat motarbetas redan i ursprungslandet med hjälp av

myndighetssamarbete och kontaktpersonsverksamhet. God praxis har utvecklats med tanke på urvalsprov som anordnas utomlands.

Studerandes ekonomiska verksamhet

När en utlänning har beviljats uppehållstillstånd för studier har han eller hon enligt 78 § 3 mom. 4 punkten i utlänningslagen rätt att arbeta, när a) arbetet är arbetspraktik som ingår i examen eller ett slutarbete som ingår i studierna och utförs i form av förvärvsarbete, b) mängden av arbete utjämnas till i genomsnitt 25 timmar per vecka under den tid då egentlig undervisning ordnas vid läroanstalten, eller c) heltidsarbetet infaller under en tid då egentlig undervisning inte ordnas vid läroanstalten.

Arbetsgivaren ska se till att den mängd arbete som den studerande utför inte överstiger det timantal som föreskrivs i utlänningslagen. Migrationsverket kan uppmärksamma iakttagandet av begränsningarna när ansökningar om fortsatt tillstånd avgörs och kontrollera huruvida arbetsmängden har överstigit de lagstadgade begränsningarna. Beviljandet av ett nytt uppehållstillstånd förutsätter i första hand att sökandens studier framskrider enligt tidtabellen, vilket innebär att det inte räcker att den studerande enbart är inskriven vid läroanstalten. Eftersom syftet med den studerandes vistelse i landet är studier får arbete inte bli den huvudsakliga grunden för vistelsen.

Studerande anses också ha rätt att idka näring vid sidan av studierna, fastän ingen uttrycklig bestämmelse om saken finns i utlänningslagen. Om idkandet av näring blir personens huvudsakliga verksamhet, ska uppehållstillstånd för näringsidkare sökas för ändamålet.

Gränsdragning mellan studerande och forskare

I 5 kap. i utlänningslagen föreskrivs om uppehållstillstånd på grund av arbete. I praktiken innebär detta i fråga om forskarstuderande och forskare att finansieringens natur avgör vilket uppehållstillstånd som kommer i fråga.

Om en utlänning kommer till Finland för att bedriva högskolestudier efter magisterexamen, alltså för att avlägga licentiatexamen eller doktorsexamen eller för att bedriva postdoktoral forskning, och får ett stipendium eller understöd eller lön från en officiell instans, såsom ett universitet eller ett forskningsinstitut antingen i Finland eller utomlands, anses han eller hon vara forskare. Då ska uppehållstillstånd sökas i egenskap av forskare.

En utlänning som kommer till Finland för att bedriva högskolestudier efter magisterexamen och finansierar studierna med egna medel anses vara studerande, varvid uppehållstillstånd på grund av studier ska sökas.

Uppehållstillstånd för sökande av arbete

Enligt 54 § 4 mom. i utlänningslagen ska en utlänning som med stöd av 45 § 1 mom. 3 punkten beviljats tillfälligt uppehållstillstånd för studier och som avlagt examen beviljas ett nytt tillfälligt uppehållstillstånd för sökande av arbete. Enligt 55 § 4 mom. beviljas tillfälligt uppehållstillstånd en gång och för högst ett år efter det att det föregående uppehållstillståndet har upphört att gälla.

Tidigare kunde uppehållstillstånd för sökande av arbete beviljas för sex månader, men i och med en ändring av utlänningslagen som trädde i kraft i april 2015 (RP 219/2014) förlängdes giltighetstiden för uppehållstillståndet till ett år. Syftet med lagändringen var att främja att studerande från tredjeländer söker sig till och placerar sig i det finländska arbetslivet. Utlänningar

bör kunna dra nytta av sin i Finland förvärvade utbildning på den finska arbetsmarknaden och hitta arbete som motsvarar deras utbildning.

Årligen har omkring 150 uppehållstillstånd (år 2015) för sökande av arbete beviljats personer som avlagt examen. Det relativt låga antalet förklaras med att det är möjligt att ansöka om nytt uppehållstillstånd också på andra grunder. En utlänning som redan har fått bekräftelse om anställning efter avlagd examen kan ansöka om fortsatt tillstånd på grund av arbete. En utlänning som avlagt examen vid en finländsk läroanstalt är befriad från skyldigheten att ansöka om uppehållstillstånd för arbetstagare, och till följd av det från arbetskraftspolitisk prövning av tillgången på arbetskraft. Utlänningen beviljas alltså annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete, vilket inte förutsätter ett delbeslut som arbets- och näringsbyrå fattat. Detsamma gäller en utlänning som efter avlagd examen lämnar Finland men i något skede återvänder till Finland för att arbeta. Utlänningen kan också bli företagare och ansöka om uppehållstillstånd för näringsidkare.

Uppehållstillstånd för sökande av arbete kan beviljas bara utlänningar som har avlagt examen men inte forskare. Detta har setts som en brist i den nuvarande regleringen, framför allt när det gäller forskare som har varit verksamma vid universitet. I utlänningslagen finns det inte heller någon bestämmelse som skulle göra det möjligt att bevilja personer som avlagt examen eller bedrivit forskning uppehållstillstånd för etablering av företag.

Praktikanter inresa

Tredjelandsmedborgare som har för avsikt att arbeta som praktikant i Finland kan beviljas annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete i vissa begränsade situationer. Enligt 77 § 1 mom. 11 punkten i utlänningslagen är det möjligt när det är fråga om arbetspraktik som ingår i ett mellanstatligt avtal eller medborgarorganisationers utbytesprogram, om praktiken pågår högst 18 månader. Enligt 12 punkten i samma moment är det möjligt att bevilja tillstånd också om utlänningen är 18–30 år gammal och utför arbetspraktik när han eller hon studerar finska eller svenska vid en utländsk högskola eller när praktikbranschen motsvarar utlänningsens studier eller examen, om arbetspraktiken pågår högst 18 månader. Om praktiken däremot pågår över 18 månader, ska utlänningen enligt 2 mom. i paragrafen ansöka om uppehållstillstånd för arbetstagare.

I de ovannämnda fallen har praktikanter begränsad rätt att arbeta med stöd av annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete. Rätten att arbeta innebär utförande av förvärvsarbete i en uppgift som är förenlig med arbetspraktiken, och annat arbete kan inte utföras med stöd av tillståndet.

I det brev genom vilket en utlänning inbjuds att komma till Finland för att utföra arbetspraktik nämns i allmänhet uttryckligen ordet praktik (internship, traineeship). Arbetsgivaren betalar i vanliga fall lön till praktikanten (eventuellt också understöd, naturaförmåner, fickpengar). Detta skiljer praktikanter från studerande. Praktikantens försörjning ska vara tryggad under vistelsen i Finland. Försörjningen anses vara tryggad, när den lön som betalas är åtminstone den lön som praktikanter ska få enligt kollektivavtalet. Om inget tillämpligt kollektivavtal finns, ska till praktikanter i lön betalas åtminstone det belopp som uppfyller rätten till dagpenning enligt arbetsvillkoret i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. År 2017 är beloppet 1 187 euro per månad. Helt oavlönad arbetspraktik har inte godkänts.

En utlänning som studerar i sitt hemland och vars arbetspraktik anknyter till studierna i hemlandet kanske uppfattar sig som studerande också i Finland, men enligt utlänningslagen är det i sådana fall uttryckligen fråga om arbetspraktik. I dessa fall har sökanden inte heller någon studieplats i Finland, och därmed inget antagningsbrev som gäller vissa studier.

Vid praktik i Finland som hänför sig till bedrivande av studier i ett annat land kan det också vara fråga om studerandeutbyte. I så fall ska utlänningen dock också bedriva studier i Finland och ha studierätt för att kunna betraktas som utbytesstuderande. Om utlänningen har för avsikt att enbart utföra praktik och alltså inreser för att arbeta t.ex. i en forskargrupp är det inte fråga om studier utan om praktik, och då behöver utlänningen ett uppehållstillstånd för praktikanter.

En arbetspraktikant kan inte komma till Finland med eller utan visum för att utföra arbetspraktik utan behöver alltid ett uppehållstillstånd fastän praktiken skulle pågå en kortare tid än tre månader. Bestämmelser om arbetspraktikanter finns inte i 79 § i utlänningslagen där de arbeten som det är tillåtet att utföra i högst tre månader med eller utan visum uppräknas. Därmed behövs uppehållstillstånd alltid också för kortvarig arbetspraktik i Finland. I en del situationer kan också uppehållstillstånd för arbetstagare komma i fråga.

Om de ovannämnda villkoren inte uppfylls eller om praktiken pågår längre än den föreskrivna tiden, ska utlänningen ansöka om uppehållstillstånd för arbetstagare, varvid bestämmelserna om uppehållstillstånd för arbetstagare i 5 kap. i utlänningslagen blir tillämpliga, däribland prövning av tillgången på arbetskraft. Sådana ansökningar som gäller praktikanter och som det av de ovannämnda orsakerna blir nödvändigt att omvandla till ansökningar om uppehållstillstånd för arbetstagare förekommer dock i mycket litet antal.

Också arrangemanget för ett system med feriearbete (working holiday) omfattas av tillstånd som kan sökas på grund av praktik. Finland har ingått avtal med Australien och Nya Zeeland om arrangemanget för ett system med feriearbete.

Mycket få fortsatta tillstånd söks på grund av praktik. År 2017 anhängiggjordes bara 12 ansökningar om fortsatt tillstånd. Antalet har varit närapå konstant under de tre senaste åren.

Av de praktikanter som inte kommer via någon organisation är största delen ukrainska lantbrukspraktikanter. Praktikanter kommer också t.ex. till mindre och större företag i it-branschen, och i någon mån (enstaka ansökningar) t.ex. till arkitektbyråer och hotell. Praktikanterna ska få lön enligt det tillämpliga kollektivavtalet, och de har ingått avtal om arbetspraktik.

Via organisationer kommer praktikanter närmast till universitet, högskolor och grundskolor för att praktisera som t.ex. hjälplärare.

Praktikanter beviljas tillfälligt uppehållstillstånd (B), eftersom praktiken är av tillfälligt slag. Det största antalet första ansökningar om uppehållstillstånd för praktikanter kommer från Ukraina, Australien, Japan, Indien och Turkiet.

I lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017, den s.k. ICT-lagen), som trädde i kraft den 1 januari 2018, föreskrivs om villkor för inresa och vistelse när det gäller sådana praktikanter i anställningsförhållande som inreser i samband med företagsintern förflyttning. Med praktikant i anställningsförhållande avses i det sammanhanget en person med universitetsexamen som förflyttas till ett värdföretag för karriärutveckling eller för att skaffa sig utbildning i affärsteknik eller affärsmetoder och som får lön under förflyttningen. Förflyttningen kan pågå högst ett år och uppehållstillståndet beviljas som kontinuerligt uppehållstillstånd (A).

Volontärer

I utlänningslagen finns det för närvarande inga uttryckliga bestämmelser om beviljande av uppehållstillstånd på grund av volontärbete. I praktiken har volontärer kunnat beviljas uppe-

hållstillstånd med stöd av 45 § 1 mom. 4 punkten i utlänningslagen, där det föreskrivs om andra särskilda skäl för att bevilja tillstånd.

Volontärer har kommit till Finland via olika organisationer (Maailmanvaihto ry-ICYE Finland, Aiesec). Organisationerna har då gett en viss fickpeng och mat samt eventuellt ordnat med boende, men utlänningsen ska ha haft egna medel för sitt uppehälle eftersom det i vanliga fall inte är fråga om en anställning och därmed om lön som skulle kunna trygga försörjningen.

Au pairer

I utlänningslagen finns det för närvarande inga uttryckliga bestämmelser om beviljande av uppehållstillstånd på grund av au pair-placering. Finland har undertecknat Europarådets konvention om au pair-anställda (European Treaty Series – No. 68/1969). Finland har emellertid inte ratificerat konventionen, eftersom bestämmelserna i den står i strid med bl.a. den finska arbetslagstiftningen.

Arbetslagstiftningen ska tillämpas på au pair-avtal, om kriterierna för ett anställningsförhållande i enlighet med de tvingande bestämmelserna i arbetsavtalslagen uppfylls. Med detta avses att arbetet utförs utgående från ett avtal och personligen för en arbetsgivares räkning under dennes ledning och tillsyn, mot lön eller annat vederlag. Om ovannämnda kriterier för vad som är ett anställningsförhållande uppfylls, anses den som anlitat en au pair vara arbetsgivare. I ett anställningsförhållande ska man följa de arbetsgivarförpliktelser som finns i arbetslagstiftningen och kollektivavtalen angående bl.a. lön, arbetstider och semestrar. Avtalets benämning (t.ex. au pair-avtal) saknar betydelse vid bedömningen av huruvida det är fråga om ett anställningsförhållande – endast de faktiska förhållandena är av betydelse vid denna bedömning. Gränsdragningen beträffande huruvida ett anställningsförhållande existerar eller inte kan i vissa enskilda fall vara svår. En bedömning av huruvida ett anställningsförhållande existerar görs i varje enskilt fall genom helhetsprövning.

Ett uppehållstillstånd enligt utlänningslagen innebär inget ställningstagande till huruvida det är fråga om ett anställningsförhållande eller inte. I utlänningslagen föreskrivs om villkoren för inresa och om anknytande tillståndsförfaranden. Specifika bestämmelser som gäller au pairer finns inte i utlänningslagen eller i motiven till den (RP 28/2003 rd) definieras det entydigt vad som avses med begreppet au pair och vilka villkoren för au pair-placeringar är.

Fastän Finland inte har ratificerat konvention om au pair-anställda, har det med utgångspunkt i konventionen utvecklats en etablerad förvaltningspraxis som har tillämpats på ansökningar om uppehållstillstånd i samband med au pair-placeringar. Den mottagande familjen och au pairen ska ingå ett skriftligt avtal om villkoren för placeringen. Eftersom ingen officiell instans dock övervakar att avtalet följs är au pairerna även i Finland i en mindre skyddad ställning än arbetstagarna. När det övervägs vilka villkor som ska uppfyllas för au pairernas del har ambitionen varit att beakta också FN:s och Europeiska unionens rekommendationer för bekämpning av människohandel och kvinnohandel. De som kommer för att arbeta som au pairer är ofta unga kvinnor, och om varken tillsyn eller förhandskontroll finns kan de rentav falla offer för människohandel.

Migrationsverket har beviljat sökande som kan finska eller svenska uppehållstillstånd på grund av au pair-status. Bland dem som fått positiva beslut finns också personer som behärskar andra språk och av vars ansökan det framgått att vistelsen i Finland främjar deras studier i historia, politik, kommunikation eller någon liknande bransch eller deras yrkesskicklighet av annat slag, som tillförs ett mervärde genom kännedom om den finska kulturen. Utöver kravet på språkkunskaper förutsätts i vedertagen förvaltningspraxis i överensstämmelse med kon-

ventionen om au pair-anställda att personer med au pair-status ska ha möjlighet att delta i en kurs i finska eller svenska. Syftet med dessa förutsättningar är att säkerställa att au pair-systemets ursprungliga syfte, dvs. kulturutbyte, ska nås och att så långt det är möjligt förvissa sig om att au pairer inte sköter barn eller hushåll på heltid; i så fall ska uppehållstillstånd för arbetstagare sökas. Arbetstimmarna och fritiden ska ordnas så, att det är möjligt att delta i kurser och att au paires fritid räcker till också för studier.

Uppehållstillstånd beviljas med stöd av 45 § 1 mom. 4 punkten i utlänningslagen, dvs. utifrån andra särskilda skäl för att bevilja tillstånd. Det är brukligt att bevilja tillfälligt uppehållstillstånd för ett år.

På Migrationsverkets webbplats instrueras sökandena att till ansökan bifoga följande uppgifter: avtalet mellan au pairen och den mottagande familjen; intyg över allmänt hälsotillstånd (högst 3 månader gammalt); intyg över att sökanden inte finns med i straffregistret; arbetsintyg över tidigare erfarenhet av hushållsarbete eller barnavård; intyg över tidigare studier och språkkunskaper; utredning om kunskaper i finska eller svenska som förvärvats i förväg; utredning om sökandens intresse för finländsk kultur (till exempel intyg över studier i historia eller politik); utredning om var och hurdan sjuk- och olycksfallsförsäkring tas; utredning om kurser i finska eller svenska som sökanden har anmälts eller kommer att anmälas till och som sökanden har möjlighet att delta i; utredning om hur barnens dagvård eller skolelevernas eftermiddagsvård har ordnats.

Statistik

Av hävd har andelen positiva beslut som fattats med anledning av ansökningar om uppehållstillstånd för forskare och praktikanter varit mycket hög. Ansökningarna och de utredningar som ska fogas till dem är i vanliga fall tydliga. Vad studerande beträffar är andelen positiva beslut likaså hög, men andelen negativa beslut är aningen högre. Detta beror främst på att det är relativt lätt att uppfylla grunden för uppehållstillstånd, vilket innebär att betydligt fler ansökningar anhängiggörs och det oftare händer att felaktiga uppgifter anges i ansökningarna eftersom syftet vanligtvis bara är att resa in och vistas i Schengenområdet utan någon reell avsikt att studera. I vanliga fall noteras fenomenet när det gäller vissa länder därifrån det invandras illegalt även i övrigt, varvid dessa sökande på sätt och vis snedvrider bilden av de studerandes inresa.

RP 21/2018 rd

I tabellen här nedan anges antalen ansökningar om uppehållstillstånd för forskare, studerande (alla studerande, inte enbart högskolestuderande) och praktikanter som blivit anhängiga åren 2014—2017 och andelen positiva beslut som fattats med anledning av dem, samt proportionerna mellan könen (män/kvinnor). Uppgifterna om ansökningarna om uppehållstillstånd på grund av au pair-placering är i huvudsak från åren 2016 och 2017. Statistik finns inte att få när det gäller volontärer.

	2014	2015	2016	2017
Forskare	604 97 % ---	628 97 % 64,9 / 35,1 %	599 98 % 64,4 / 35,6 %	776 99 % 61,0 / 39,0 %
Studerande	6 046 95 % ---	6 297 92 % 49,6 / 50,4 %	7 161 91 % 48,5 / 51,5 %	5 647 90 % 47,2 / 52,8 %
Praktikanter	284 94 % ---	230 95 % 50,9 / 49,1 %	239 96 % 59,2 / 40,8 %	278 98 % 60,0 / 40,0 %
Au pairer	¹⁾	²⁾	108 ca 65 %	111 ca 80 % ca 4 % / 96 %

Beviljande av uppehållstillstånd för studerandes och forskares familjemedlemmar

Enligt utlänningslagen kan både studerandes och forskares familjemedlemmar beviljas uppehållstillstånd med stöd av samma bestämmelser som gäller familjemedlemmar till övriga utlänningar.

I 45 § 3 mom. i utlänningslagen föreskrivs det att när en utlänning har beviljats tillfälligt uppehållstillstånd, beviljas hans eller hennes familjemedlemmar tillfälligt uppehållstillstånd för samma tid. I lagens 47 § 3 mom. föreskrivs det att när en utlänning har beviljats kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd, beviljas hans eller hennes familjemedlemmar kontinuerligt uppehållstillstånd.

I praktiken kan ansökningar om uppehållstillstånd för forskare och studerande samt deras familjemedlemmar behandlas samtidigt, så att familjemedlemmarna kan anlända till Finland tillsammans. Alternativt kan uppehållstillstånd för familjemedlemmarna sökas senare.

Familjemedlemmar till en utlänning kan beviljas uppehållstillstånd, om det inte finns några i 36 § i utlänningslagen föreskrivna hinder för beviljande av uppehållstillstånd och om familjemedlemmarnas försörjning är tryggad på det sätt som förutsätts i 39 § i utlänningslagen. Beviljandet av uppehållstillstånd för familjemedlemmar till en studerande förutsätter inte att sjukförsäkring tecknas.

¹ Statistik för år 2014 fås inte ur Migrationsverkets statistikprogram.

² Ur Migrationsverkets statistikprogram fås inte exakt statistik om fördelningen mellan positiva och negativa beslut på helårsnivå, eftersom antalet positiva beslut vissa månader har varit mindre än sex och mer detaljerade uppgifter därför inte kan visas av datasekretesskäl.

Enligt 78 § 3 mom. 2 punkten i utlänningslagen har en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd på grund av familjeband rätt att arbeta. Det innebär att familjemedlemmar till forskare och studerande har obegränsad rätt att arbeta utan separat tillstånd.

Särskilt när det gäller sådana studerande som har en familj redan vid unga år är det i allmänhet en svårighet i samband med familjeåterförening att kunna visa att försörjningen är tillräcklig. Bland forskare är det mer typiskt att de redan har familj och att familjen inreser med forskaren, och kravet att försörjningen ska vara tryggad brukar inte vara lika svårt att uppfylla som när det gäller studerande.

I direktiv (EU) 2016/801 finns bestämmelser endast om familjemedlemmar till forskare; dessa har rätt att tillsammans med forskaren utnyttja den av direktivet tillåtna rätten till rörlighet till en andra medlemsstat i Europeiska unionen. I direktivet föreskrivs det inte om inresa för familjemedlemmar till andra kategorier av personer, och därför tillämpas utlänningslagen i fortsättningen på dem. Familjeåterförening är därmed möjlig inom alla kategorier, när förutsättningarna för den uppfylls.

Rörlighet i Europeiska unionens medlemsstater

I utlänningslagen finns ingen egentlig reglering om forskares och studerandes rörlighet inom Europeiska unionen. Ett uppehållstillstånd som Finland beviljat ger rätt att dels vistas i Finland, dels röra sig i Europa (Schengenområdet) högst 90 dagar i sänder under en period på 180 dagar, och då behövs inget separat uppehållstillstånd eller visum. Analogt kan tredjelandsmedborgare som har ett uppehållstillstånd i någon annan medlemsstat tack vare tillståndet resa in och vistas i Finland för nämnda tid. Tidsgränsen om 90 dagar avser den sammanräknade vistelsen i hela Schengenområdet, inte i bara en stat. När en tredjelandsmedborgare inreser i en andra medlemsstat för en längre tid för att studera eller forska behöver uppehållstillstånd sökas efter de 90 dagarna. Bestämmelserna om utförande av arbete varierar från en medlemsstat till en annan, så tredjelandsmedborgaren har inte nödvändigtvis rätt att arbeta under de 90 dagarna, eller åtminstone inte rätt att utföra vilket arbete som helst. Myndigheterna i det land dit utlänningen inreser ska alltid kontaktas för kontroll av rätten att arbeta.

Val av hyresgäster

Bestämmelserna i 4 a—4 c § i aravabegränsningslagen (1190/1993) och 11 a—11 c § i lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån (604/2001, nedan räntestödslagen) samt i statsrådets förordning om val av hyresgäster till arava- och räntestödshyresbostäder (166/2008) ska iakttas vid valet av hyresgäster till hyresbostäder som finansierats med statligt stöd, är aravafinansierade eller finansierats med långfristigt räntestöd. Vid valet av hyresgäster till hyresbostäder som finansierats med kortfristigt räntestöd ska däremot iakttas 10—11 § i lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus (574/2016) och statsrådets förordning om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus (603/2016). Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA) har i sin guide för val av hyresgäster till arava- och räntestödshyresbostäder meddelat ägarna av hyreshus instruktioner om valet av hyresgäster.

Enligt 4 § 3 mom. i aravabegränsningslagen, 11 § 3 mom. i räntestödslagen och 10 § 2 mom. i lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus kan till hyresgäst i en hyresbostad som finansierats med statligt stöd väljas en finsk medborgare jämte hushåll. Med en finsk medborgare jämställs en person vars uppehållsrätt har registrerats enligt vad som anges i 10 kap. i utlänningslagen eller som har beviljats ett sådant uppehållskort som avses i det kapitlet. Med en finsk medborgare jämställs också en person som har beviljats ett i utlänningslagen avsett uppehållstillstånd som berättigar till vistelse i minst ett år samt en person som har beviljats uppehållstillstånd på grund av studier. Syftet med valet av hyresgäster är därmed att bostäder-

na ska anvisas personer vars vistelse i Finland inte är avsedd att vara kortvarig eller tillfällig. Studerande utgör emellertid ett undantag från huvudregeln.

2.2 Genomförande av direktivet i andra medlemsstater i unionen

Direktivgenomförandet har beretts samtidigt i alla medlemsstater, och jämförelser har gjorts vid kommissionens kontaktmöten där diskussioner med bestämda intervaller har förts om direktivets innehåll och om direktivtolkningarna. Endast några få medlemsstater har införlivat direktivet med sin nationella lagstiftning; t.ex. Tyskland och Holland uppger sig ha gjort det, även om genomförandet i Holland än så länge är bara partiellt. I de flesta medlemsstaterna förbereds genomförandeåtgärderna ännu; de vidtas mot slutet av år 2017 eller i början av år 2018. Estland, Tjeckien, Slovenien, Sverige och Ungern kommer att överlämna sina respektive propositioner till parlamentet på 2017 års sida. Litauen kommer att överlämna sin proposition till parlamentet våren 2018. Grekland har ännu inte utarbetat ett lagutkast.

Sättet att genomföra direktivet varierar betydligt i medlemsstaterna. Det saknas uppgifter om huruvida en del medlemsstater är på väg att genomföra de delar av direktivet som är frivilliga. Man kan anta att några medlemsstater kommer att göra detta, eftersom de understödde de frivilliga delarna under förhandlingarna om direktivet. Också medlemsstaternas förfaranden för rörlighet inom Europeiska unionen kommer att variera, men vid diskussionerna har det stått klart att en del medlemsstater kommer att tillåta helt fri rörlighet till landet utan några som helst formaliteter, medan andra medlemsstater – bland dem Finland – avser att tillämpa ett underrättelse- och invändningsförfarande, varvid medlemsstaten fortsätter att ha kontroll över vilka som inreser. Några medlemsstater har för avsikt att tillämpa ett ansökningsförfarande, fastän detta är ett alternativ till de andra förfarandena när det är fråga om forskares rörlighet för längre vistelse.

2.3 Bedömning av direktivet och nuläget

2.3.1 Allmänt

Som påpekats tidigare i propositionen grundar sig direktiv (EU) 2016/801, som är en omarbeting och nu avses bli genomfört, på två tidigare direktiv som genomförts i Finland. Det ena av dem gäller forskare, det andra studerande. I gällande lagstiftning finns därmed reglering som följer av dessa direktiv, och i praktiken har delar av regleringen inte tillämpats eftersom det nationella förfarandet har kunnat bibehållas jämsides med EU-regleringen. I nästa avsnitt bör detta hållas i minnet, när det direktiv som ska genomföras och dess konsekvenser för lagstiftningen går igenom.

2.3.2 Artiklar i direktivet som föranleder ändringar i gällande lagstiftning

Kapitel I Allmänna bestämmelser

I artikel 1 föreskrivs det om direktivets syfte. Enligt artikeln fastställs i direktivet villkoren för inresa till och vistelse på medlemsstaternas territorium under en period som överstiger 90 dagar, samt de rättigheter som tillkommer tredjelandsmedborgare och deras familjemedlemmar i samband med forskning, studier, praktik eller volontärarbete inom ramen för Europeisk volontärtjänst. Genomförandet av de delar av direktivet som är förpliktande förutsätter att nedan specificerade ändringar görs i den nationella lagstiftningen.

I artikeln föreskrivs också om villkoren för inresa och vistelse, samt de rättigheter som tillkommer forskare, deras familjemedlemmar och studerande i andra medlemsstater än den som

först beviljar tredjelandsmedborgaren ett tillstånd på grundval av direktivet. Regleringen om rörlighet inom EU förutsätter att lagstiftningen ändras.

Artikel 2 innehåller bestämmelser om tillämpningsområdet. Direktivet ska tillämpas på tredjelandsmedborgare som ansöker om inresa och vistelse eller har beviljats inresa till och vistelse på en medlemsstats territorium för forskning, studier, praktik eller volontärarbete inom ramen för Europeisk volontärtjänst. I punkt 2 finns en förteckning över tredjelandsmedborgare som direktivet inte ska tillämpas på. De bestämmelser i den nationella lagstiftningen som gäller forskare, studerande och praktikanter avviker till en del från regleringen i direktivet. I den nationella lagstiftningen föreskrivs det inte separat om volontärer eller om tillstånd som beviljas dem. Artikeln förutsätter att lagstiftningen ändras.

I artikel 3 finns en förteckning över definitioner som används i direktivet. De definitioner som hänför sig till de förpliktande direktivdelarna, dvs. forskning, studier, praktik och volontärarbete inom ramen för Europeisk volontärtjänst, behöver fogas till den nationella lagstiftningen.

Kapitel II Villkor för inresa och vistelse

I artikel 5 finns bestämmelser om villkor för inresa och vistelse. För att en tredjelandsmedborgare ska ha rätt till inresa och vistelse ska han eller hon uppfylla de allmänna villkoren i artikel 7 och de särskilda villkoren i artikel 8, 11—14 eller 16. Medlemsstaterna får kräva att sökanden ska uppvisa de styrkande handlingarna på ett av den berörda medlemsstatens officiella språk eller på något av unionens officiella språk, vilket fastställs av den medlemsstaten. En tredjelandsmedborgare som uppfyller villkoren ska ha rätt till ett tillstånd. Den nationella lagstiftningen bör preciseras i fråga om forskare, studerande och praktikanter. Den nationella lagstiftningen innehåller inga särskilda bestämmelser om volontärer som deltar i Europeiska unionens volontärprogram, och de bestämmelser som direktivet förutsätter behöver fogas till lagstiftningen.

I artikel 7 föreskrivs det om allmänna villkor. Enligt punkt 1 b ska sökanden, om tredjelandsmedborgaren är underårig, uppvisa ett medgivande från föräldrarna eller en likvärdig handling avseende den planerade vistelsen.

I punkt 1 c föreskrivs det att sökanden ska styrka att tredjelandsmedborgaren innehar en sjukförsäkring eller, om detta föreskrivs i den berörda medlemsstatens nationella rätt, har ansökt om en sjukförsäkring som täcker alla de risker som medborgarna i den medlemsstaten normalt har täckning för och som är giltig för hela den planerade vistelsen. Bestämmelser om den förutsättning som avser sjukförsäkring finns i 46 § i utlänningslagen när det gäller studerande och i 47 d § 2 mom. 3 punkten när det gäller forskare som avses i forskardirektivet (2005/71/EG). Den nationella lagstiftningen bör ändras.

Punkt 1 d gäller styrkande av att avgiften för handläggning av ansökan är betald. Motsvarande förutsättning bör fogas till den nationella lagstiftningen.

Punkt 1 e gäller försörjningsförutsättningen. En tredjelandsmedborgare ska under den planerade vistelsen ha tillräckliga medel för att bekosta sitt uppehälle utan att behöva ta medlemsstatens sociala biståndssystem i anspråk, och för att bekosta sin återresa. Bedömningen av huruvida det finns tillräckliga medel ska grundas på en individuell granskning av ärendet och beakta medel som kommer från t.ex. ett bidrag, ett stipendium, ett giltigt anställningsavtal eller ett bindande anställningserbjudande eller ett finansiellt åtagande av en organisation för elevutbytesprogram, en värdenhet för praktikanter, en organisation för volontärprogram, en värdfamilj eller en organisation som förmedlar au pairer. I 39 § i utlänningslagen föreskrivs

det om en försörjningsförutsättning, och Migrationsverket har meddelat en anvisning om hur försörjningsförutsättningen ska tillämpas.

I artikel 11 finns bestämmelser om särskilda villkor för studerande. I punkt 1 nämns de förutsättningar som sökanden ska styrka utöver de allmänna villkoren i artikel 7. Sökanden ska styrka att tredjelandsmedborgaren har antagits vid en läroanstalt för högre utbildning och, om medlemsstaten kräver det, att de avgifter som tas ut av läroanstalten för högre utbildning är betalda, att tredjelandsmedborgaren har tillräckliga kunskaper i undervisningsspråket och att tredjelandsmedborgaren kommer att ha tillräckliga medel för att täcka studiekostnaderna. I 46 § i utlänningslagen föreskrivs det om beviljande av uppehållstillstånd för studier. Den nationella lagstiftningen bör dock preciseras i samband med att direktivet genomförs.

Bestämmelser om särskilda villkor för praktikanter finns i artikel 13. Enligt punkt 1 ska sökanden vad gäller inresa och vistelse för en tredjelandsmedborgare i praktisyfte utöver de allmänna villkoren i artikel 7 uppfylla särskilda villkor för beviljande av tillstånd. Genomförandet avser endast praktik som utförs i anställningsförhållande.

Sökanden ska enligt punkt 1 a uppvisa ett praktikavtal som ingåtts med en värdenhet. Medlemsstaterna får kräva att praktikavtalet har godkänts av den behöriga myndigheten och att de villkor som avtalet grundar sig på uppfyller de krav som fastställs i nationell rätt, kollektivavtal eller praxis i den berörda medlemsstaten. I punkt 1 b föreskrivs det att sökanden ska styrka att tredjelandsmedborgaren har erhållit en examen från högre utbildning inom de två år som föregår ansökningsdatumet eller följer ett studieprogram som leder till en examen från högre utbildning. Punkterna 1 a och 1 b förutsätter att den nationella lagstiftningen ändras.

I punkt 2 föreskrivs det att medlemsstaterna får kräva att praktiken genomförs inom samma område och på samma kvalifikationsnivå som den examen från högre utbildning eller det studieprogram som avses i punkt 1 b. I punkt 3 föreskrivs det att medlemsstaterna får kräva att värdenheten ska styrka att praktiken inte ersätter någon tjänst. Dessa punkter behöver införlivas med den nationella lagstiftningen.

Enligt punkt 1 c får en medlemsstat kräva att sökanden ska styrka att tredjelandsmedborgaren under vistelsen kommer att ha tillräckliga medel för att täcka kostnaderna. Det har ansetts vara ändamålsenligt att i samband med direktivgenomförandet föreskriva om en sådan försörjningsförutsättning för praktikanter som innebär att försörjningen ska täckas med förvärvsinkomster.

I artikel 14 finns bestämmelser om särskilda villkor som volontärer ska uppfylla utöver de allmänna villkoren i artikel 7. Vad volontärerna beträffar genomförs direktivet nationellt bara till de delar som är förpliktande för medlemsstaterna, dvs. till den del det är fråga om volontärbete inom ramen för Europeiska unionens volontärprogram. Enligt punkt 1 a ska sökanden uppvisa ett avtal med värdenheten för volontärprogrammet. Denna punkt i artikeln förutsätter att den nationella lagstiftningen ändras.

Kapitel III Tillstånd och vistelsens varaktighet

I artikel 17 föreskrivs det om tillstånd. I punkt 1 anges det att när tillståndet har formen av ett uppehållstillstånd ska medlemsstaterna använda den modell som anges i förordning (EG) nr 1030/2002 (rådets förordning om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredjeland) och ange någon av beteckningarna ”forskare”, ”studerande”, ”elev”, ”praktikant”, ”volontär” och ”au pair” på uppehållstillståndet. Enligt punkt 3 ska tillståndet för forskare eller studerande hänvisa till det särskilda program eller avtal inom ramen för vilket forskaren eller den studerande kommer till unionen.

I artikel 18 finns bestämmelser om tillståndets giltighetstid. Enligt punkt 1 första stycket ska giltighetstiden för ett tillstånd för forskare vara minst ett år, eller lika lång som mottagningsavtalets giltighetstid om denna är kortare. Tillståndet ska förlängas förutsatt att artikel 21, vilken gäller återkallelse av eller beslut att inte förlänga ett tillstånd, inte är tillämplig. I punkt 1 andra stycket föreskrivs det att giltighetstiden för tillståndet för forskare som omfattas av unionsprogram eller multilaterala program som innefattar rörlighetsåtgärder ska vara minst två år, eller lika lång som mottagningsavtalets giltighetstid om denna är kortare. Om de allmänna villkoren i artikel 7 inte är uppfyllda för de två åren eller för hela mottagningsavtalets giltighetstid, tillämpas första stycket i denna punkt. Medlemsstaterna ska behålla rätten att kontrollera att de grunder för återkallelse som anges i artikel 21 inte är tillämpliga. Denna punkt i artikeln förutsätter att den nationella lagstiftningen ändras.

I punkt 2 första stycket föreskrivs det att giltighetstiden för ett tillstånd för studerande ska vara minst ett år eller lika lång som studietiden om denna är kortare. Tillståndet ska förlängas förutsatt att artikel 21 inte är tillämplig. Enligt punkt 2 andra stycket ska giltighetstiden för tillståndet för studerande vilka omfattas av unionsprogram eller multilaterala program som innefattar rörlighetsåtgärder, eller av ett avtal mellan två eller flera läroanstalter för högre utbildning, vara minst två år, eller lika lång som studietiden om denna är kortare. Om de allmänna villkoren i artikel 7 inte är uppfyllda för de två åren eller hela studietiden, tillämpas första stycket i denna punkt. Medlemsstaterna ska behålla rätten att kontrollera att de grunder för återkallelse som anges i artikel 21 inte är tillämpliga. Denna punkt i artikeln förutsätter att den nationella lagstiftningen ändras.

I punkt 6 första stycket föreskrivs det att giltighetstiden för ett tillstånd för praktikanter ska vara lika lång som praktikavtalets giltighetstid om denna är kortare än sex månader, eller uppgå till högst sex månader. Om avtalets giltighetstid överstiger sex månader, får tillståndets giltighetstid motsvara den berörda perioden i enlighet med medlemsstatens nationella rätt. I andra stycket föreskrivs det att medlemsstaterna får besluta att tillåta att tillståndet förlängs en gång med den tidsperiod som behövs för att fullfölja praktiken, förutsatt att artikel 21 inte är tillämplig. Den nationella lagstiftningen behöver ändras.

Enligt punkt 7 ska giltighetstiden för ett tillstånd för volontärer vara lika lång som giltighetstiden för det avtal som avses i artikel 14.1 a om denna är kortare än ett år, eller uppgå till högst ett år. Den nationella lagstiftningen behöver ändras.

Kapitel IV Grunder för avslag på ansökan om, återkallelse av eller beslut att inte förlänga tillstånd

I artikel 20 föreskrivs det om grunder för avslag. Punkt 1 handlar om ovillkorliga grunder för avslag. Enligt punkt 1 a ska ansökan avslås, om de allmänna villkoren eller de relevanta särskilda villkoren inte är uppfyllda, och enligt punkt 1 b ska ansökan avslås om handlingarna har erhållits på ett bedrägligt sätt, förfalskats eller ändrats i något avseende. Enligt 36 § 2 mom. i utlänningslagen kan uppehållstillstånd vägras, om det finns grundad anledning att misstänka att utlänningslagen har för avsikt att kringgå bestämmelserna om inresa eller vistelse i landet. Artikeln förutsätter till dessa delar att den nationella lagstiftningen preciseras.

Punkt 2 innehåller en förteckning över de grunder på vilka en medlemsstat får avslå ansökan enligt prövning. Leden a och b gäller en situation där värdenheten eller motsvarande organ inte har uppfyllt vissa rättsliga skyldigheter eller de anställningsvillkor som följer av nationell rätt eller kollektivavtal eller praxis. Led c gäller en situation där värdenheten eller motsvarande organ har ålagts sanktioner för odeklarerat arbete eller olaglig anställning. Enligt led d får en ansökan avslås, om värdenheten har inrättats eller drivs huvudsakligen för att underlätta inresa för tredjelandsmedborgare som omfattas av detta direktiv. Led e gäller en situation där

värdenhetens verksamhet är insolvent eller inte bedriver någon ekonomisk verksamhet, och led f gäller kringgående av bestämmelserna om inresa och vistelse. Artikel 1 förutsätter till dessa delar att den nationella lagstiftningen preciseras.

I punkt 4 föreskrivs det att alla beslut att avslå en ansökan ska fattas med beaktande av de särskilda omständigheterna i fallet och med respekt för proportionalitetsprincipen. I 5 § i utlänningslagen föreskrivs det om proportionalitetsprincipen. Denna punkt i artikeln förutsätter att den nationella lagstiftningen preciseras.

I artikel 21 föreskrivs det om grunderna för återkallelse av eller beslut att inte förlänga ett tillstånd. I punkt 1 uppräknas de situationer där medlemsstaterna ska återkalla eller, i tillämpliga fall, besluta att inte förlänga ett tillstånd: a) om tredjelandsmedborgaren inte längre uppfyller de allmänna eller de särskilda villkoren eller de villkor som gäller tillståndets giltighetstid, b) om de uppvisade tillstånden eller handlingarna har erhållits på ett bedrägligt sätt, förfalskats eller ändrats i något avseende, d) om tredjelandsmedborgaren vistas i landet för andra ändamål än de för vilka tredjelandsmedborgarens tillstånd utfärdades. Den nationella lagstiftningen bör preciseras till dessa delar. I 58 § i utlänningslagen föreskrivs det om återkallande av uppehållstillstånd. I lagens 54 § finns bestämmelser om beviljande av ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd. Artikel 1 behöver införlivas med den nationella lagstiftningen.

I punkt 2 a—f finns bestämmelser om de grunder på vilka en medlemsstat får återkalla eller besluta att inte förlänga ett tillstånd. Leden a—e motsvarar de grunder för avslag som det föreskrivs om i artikel 20.2. Led f däremot gäller iakttagande av tidsfristerna för studerandes tillträde till ekonomisk verksamhet och framsteg i studierna. Grunderna för avslag enligt prövning behöver införlivas med den nationella lagstiftningen.

I punkt 6 föreskrivs det att om en medlemsstat avser att återkalla eller att inte förlänga tillståndet för en studerande i enlighet med punkt 2 a, c, d eller e, dvs. av en orsak som beror på värdenheten, ska den studerande ha rätt att ge in en ansökan om att bli mottagen av en annan läroanstalt för högre utbildning och ha rätt att vistas i landet fram till dess att ett beslut om ansökan har fattats. Bestämmelser om återkallande av uppehållstillstånd finns i 58 § i utlänningslagen. Denna punkt i artikeln förutsätter att den nationella lagstiftningen ändras. Enligt utlänningslagen har studerande rätt att byta studieplats i överensstämmelse med uppehållstillståndet, och utlänningar har rätt att invänta beslut på sin ansökan när den är anhängig, trots att det föregående uppehållstillståndet kan ha upphört att gälla.

I punkt 7 föreskrivs det att utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1 ska alla beslut att avslå en ansökan fattas med beaktande av de särskilda omständigheterna i fallet och med respekt för proportionalitetsprincipen. I 5 § i utlänningslagen föreskrivs det om proportionalitetsprincipen. Denna punkt i artikeln förutsätter att den nationella lagstiftningen preciseras.

Kapitel V Rättigheter

I artikel 22 finns bestämmelser om likabehandling. Enligt punkt 1 ska forskare ha rätt till likabehandling i förhållande till medborgarna i den berörda medlemsstaten enligt artikel 12.1 och 12.4 i direktiv 2011/98/EU, det s.k. direktivet om kombinerade tillstånd. I punkt 2 a—d föreskrivs det om situationer där medlemsstaterna när det gäller forskare får begränsa rätten till likabehandling enligt artikel 12.1 c, e, f och g i direktivet om kombinerade tillstånd. Det finns behov av att delvis precisera den nationella lagstiftningen.

Enligt punkt 2 b får medlemsstaterna när det gäller artikel 12.1 e i direktivet om kombinerade tillstånd låta bli att bevilja familjeförmåner till forskare som har fått tillstånd att vistas på den berörda medlemsstatens territorium under en period som inte överstiger sex månader. I de si-

tuationer som nämns i direktivet utövas den i direktivet tillåtna begränsningen av rätten till likabehandling i fråga om familjeförmåner, dvs. barnbidrag och stöd för hemvård av barn. Begränsningen avses bli införd genom ändringar av barnbidragslagen och lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn.

Enligt artikel 22 får medlemsstaterna begränsa rätten till likabehandling genom att begränsa tillgången till bostäder. Det är meningen att den i direktivet tillåtna begränsningen av rätten till likabehandling i fråga om tillgången till bostäder ska tillämpas och att den nationella lagstiftningen ska preciseras till denna del.

I artikel 25 föreskrivs det om vistelse för forskare och studerande i syfte att söka arbete eller driva företagsverksamhet. Enligt punkt 1 ska forskare och studerande efter att ha slutfört sin forskning eller sina studier ha möjlighet att vistas på medlemsstatens territorium under en period på minst nio månader för att söka anställning eller etablera ett företag. I 54 § 4 mom. i utlänningslagen föreskrivs det att en utlänning som beviljats tillfälligt uppehållstillstånd för studier och avlagt examen beviljas ett nytt tillfälligt uppehållstillstånd för sökande av arbete. En person som avlagt examen beviljas uppehållstillstånd en gång för högst ett år efter att det föregående uppehållstillståndet upphört att gälla. Motsvarande reglering existerar inte i fråga om forskare. I utlänningslagen föreskrivs inte heller om en möjlighet att beviljas uppehållstillstånd för företagande. Denna punkt i artikeln förutsätter att den nationella lagstiftningen preciseras.

I punkt 3 finns bestämmelser om villkor för beviljande av uppehållstillstånd, och i punkt 4 om grunderna för att avslå ansökan. Den nationella lagstiftningen bör preciseras till denna del.

I punkt 6 föreskrivs det att om examensbevis från högre utbildning, utbildningsbevis eller annat bevis på formella kvalifikationer, eller bekräftelsen från forskningsorganet om att forskningsverksamheten har slutförts, inte finns tillgängliga innan det tillstånd som har utfärdats enligt artikel 17 löper ut, och alla övriga villkor är uppfyllda, ska medlemsstaten tillåta tredjelandsmedborgaren att vistas på dess territorium i syfte att lägga fram sådan bevisning inom skälig tid i enlighet med nationell rätt. Den nationella lagstiftningen bör preciseras till denna del.

Enligt artikel 26.4 ska en medlemsstat, om villkoren för familjeåterförening är uppfyllda, bevilja uppehållstillstånd för familjemedlemmarna inom 90 dagar från den dag då den fullständiga ansökan lämnades in. Denna bestämmelse avviker från artikel 5.4 i rådets direktiv 2003/86/EG om rätt till familjeåterförening, där det föreskrivs om en högst nio månader lång behandlingstid. Ansökningarna för forskarens familjemedlemmar ska behandlas samtidigt med ansökan om inresa och vistelse eller om rörlighet för längre vistelse för forskaren i de fall då ansökan för familjemedlemmarna lämnas in samtidigt. Upphållstillståndet för familjemedlemmar ska beviljas endast om det utfärdas ett tillstånd till forskaren enligt direktivet. Artikel 26.4 förutsätter att den nationella lagstiftningen ändras i fråga om skyldigheten beträffande behandlingstiden.

Kapitel VI Rörlighet mellan medlemsstater

I artikel 27 föreskrivs det om rörlighet inom EU. I punkterna 1 och 2 finns bestämmelser om rätten för tredjelandsmedborgare att resa in och vistas i en eller flera andra medlemsstater för att studera, och utöver studierna arbeta, eller för att forska och, utöver forskningen, undervisa, om det uppehållstillstånd som den första medlemsstaten har beviljat är giltigt. Enligt punkt 3 ska familjemedlemmar till forskaren ha rätt att följa med forskaren. I 49 § 1 mom. 4 punkten i utlänningslagen föreskrivs det om uppehållstillstånd för forskare som avses i forskardirektivet och deras familjemedlemmar som kommer till Finland från en annan medlemsstat. I det direktiv som nu genomförs föreskrivs det mer ingående om rörligheten för forskare och deras fa-

miljemedlemmar, så den nationella lagstiftningen behöver ändras. Vad beträffar studerande är regleringen om rörlighet inom EU alldeles ny och bör införlivas med den nationella lagstiftningen.

I artikel 28 föreskrivs det om forskares rörlighet för kortare vistelse. Enligt punkt 1 ska forskare som innehar ett giltigt tillstånd som utfärdats av den första medlemsstaten ha rätt att vistas i en eller flera andra medlemsstater under en period av högst 180 dagar under en 360-dagarsperiod per medlemsstat i syfte att bedriva en del av sin forskning där, med förbehåll för de villkor som fastställs i artikeln. Den nationella lagstiftningen behöver ändras.

Enligt punkt 2 får den andra medlemsstaten kräva att det underrättas om forskarens avsikt att bedriva en del av forskningen i den andra medlemsstaten. I punkten föreskrivs det också om tidpunkten för underrättelsen. I punkterna 3—4 åter föreskrivs det om när rörligheten får inledas efter att underrättelsen har gjorts. Det har ansetts vara ändamålsenligt att ett underrättelseförfarande för rörlighetens vidkommande inrättas i samband med att direktivet genomförs nationellt.

I punkt 5 föreskrivs det att underrättelsen ska omfatta den giltiga resehandlingen och det giltiga tillstånd som utfärdats av den första medlemsstaten. I punkt 6 föreskrivs det om vilka handlingar och uppgifter medlemsstaterna får kräva att underrättelsen ska omfatta. I punkten föreskrivs det att uppgivande av adressuppgifter är något som medlemsstaten får kräva och att medlemsstaten också får ange vilka språk handlingarna ska avfattas på. Dessa punkter i artikeln förutsätter att den nationella lagstiftningen ändras.

I punkt 7 a—c finns bestämmelser om de grunder på vilka en medlemsstat får invända mot rörligheten för forskaren till dess territorium inom 30 dagar efter det att medlemsstaten har mottagit en fullständig underrättelse. I punkt 9 föreskrivs det mer detaljerat om invändningar mot rörligheten. Den nationella lagstiftningen behöver ändras till dessa delar.

Enligt punkt 8 får forskare som anses utgöra ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsan inte tillåtas att resa in i eller vistas på den andra medlemsstatens territorium. Artikeln är ovillkorlig, till skillnad från det som föreskrivs i 36 § 1 mom. i utlänningslagen.

I punkt 10 föreskrivs det att när tidsfristen för invändningar har löpt ut får den andra medlemsstaten utfärda en handling till forskaren där det intygas att han eller hon har rätt att vistas på medlemsstatens territorium och utöva de rättigheter som föreskrivs i direktivet. Denna punkt i artikeln förutsätter att den nationella lagstiftningen ändras.

I artikel 29 finns bestämmelser om forskares rörlighet för längre vistelse, vilken det är fråga om när forskaren innehar ett giltigt tillstånd som utfärdats av den första medlemsstaten och har för avsikt att vistas i en eller flera andra medlemsstater under en period på mer än 180 dagar per medlemsstat, i syfte att bedriva en del av sin forskning. Den andra medlemsstaten kan tillämpa artikel 28 och tillåta forskaren att vistas på dess territorium på grundval av det tillstånd som utfärdats av den första medlemsstaten, alldeles som när det gäller rörlighet för kortare vistelse, eller tillämpa det ansökningsförfarande som föreskrivs närmare i artikel 29.2—7. Den andra medlemsstaten får fastställa en längsta rörlighetsperiod för längre vistelse för en forskare som inte får vara kortare än 360 dagar. Finland genomför direktivet genom att i fråga om forskares rörlighet för längre vistelse införa ett underrättelseförfarande enligt artikel 28, vilket avses bli tillämpat också på rörlighet för kortare vistelse.

I artikel 30 finns bestämmelser om rörlighet för forskares familjemedlemmar. Artikeln medför ett behov av att ändra den nationella lagstiftningen.

I punkt 4 föreskrivs det att familjemedlemmar som anses utgöra ett hot mot allmän ordning, allmän säkerheten eller folkhälsan inte får tillåtas att resa in i eller vistas på den andra medlemsstatens territorium. Artikel 4 är ovillkorlig, till skillnad från det som föreskrivs i 36 § 1 mom. i utlänningslagen.

I artikel 31 finns bestämmelser om rörlighet för studerande. Enligt punkt 1 ska studerande som innehar ett giltigt tillstånd som utfärdats av den första medlemsstaten och som omfattas av ett unionsprogram eller ett multilateralt program med rörlighetsåtgärder eller av ett avtal mellan två eller flera läroanstalter för högre utbildning ha rätt till inresa och vistelse i syfte att bedriva en del av sina studier vid en läroanstalt för högre utbildning i en eller flera andra medlemsstater för en period på upp till 360 dagar per medlemsstat med förbehåll för de villkor som anges i punkterna 2—10. En studerande som inte omfattas av ett program med rörlighetsåtgärder ska lämna in en ansökan om tillstånd för att bedriva en del av studierna vid en läroanstalt för högre utbildning i den andra medlemsstaten. Denna punkt i artikeln förutsätter att den nationella lagstiftningen ändras.

Enligt punkt 2 får den andra medlemsstaten kräva att det görs en underrättelse om den studerandes avsikt att bedriva en del av sina studier vid läroanstalten för högre utbildning i den andra medlemsstaten. I punkten föreskrivs det också om tidpunkten för underrättelsen. I punkterna 3—4 åter fastställs det när rörligheten får inledas efter underrättelsen. Det har ansetts vara ändamålsenligt att ett underrättelseförfarande för rörlighetens vidkommande inrättas i samband med att direktivet genomförs nationellt.

I punkt 5 föreskrivs det att underrättelsen ska omfatta resehandlingen och det giltiga tillstånd som utfärdats av den första medlemsstaten. I punkt 6 finns det bestämmelser om vilka handlingar och uppgifter medlemsstaterna får kräva att underrättelsen ska omfatta. I punkten föreskrivs det också om uppgivande av adressuppgifter, något som medlemsstaten får kräva, och om vilka språk handlingarna ska avfattas på enligt medlemsstatens krav. Dessa punkter i artikeln förutsätter att den nationella lagstiftningen ändras.

I punkt 7 a—c finns bestämmelser om de grunder på vilka en medlemsstat får invända mot den studerandes rörlighet till dess territorium inom 30 dagar efter det att medlemsstaten har mottagit en fullständig underrättelse. I punkt 9 föreskrivs det mer detaljerat om invändningar mot rörligheten. Den nationella lagstiftningen behöver ändras till dessa delar.

Enligt punkt 8 får studerande som anses utgöra ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsan inte tillåtas att resa in i eller vistas på den andra medlemsstatens territorium. Artikel 8 är ovillkorlig, till skillnad från det som föreskrivs i 36 § 1 mom. i utlänningslagen.

I punkt 10 föreskrivs det att när tidsfristen för invändningar har löpt ut får den andra medlemsstaten utfärda en handling till den studerande där det intygas att han eller hon har rätt att vistas på medlemsstatens territorium och utöva de rättigheter som föreskrivs i direktivet. Denna punkt i artikeln förutsätter att den nationella lagstiftningen ändras.

I artikel 32 finns bestämmelser om garantier och sanktioner vid rörlighet. Enligt punkt 2 ska den första medlemsstaten i tillämpliga fall omedelbart underrätta den andra medlemsstatens myndigheter, om tillståndet återkallas. I punkt 3 föreskrivs det att den andra medlemsstaten får kräva att bli underrättad om eventuella ändringar som påverkar de förutsättningar som låg till grund för beslutet att tillåta rörlighet. Dessa punkter i artikeln förutsätter att den nationella lagstiftningen ändras.

I punkt 4 föreskrivs det om förfarandet i en situation där forskaren, forskarens familjemedlemmar eller den studerande inte längre uppfyller villkoren för rörlighet. Denna punkt i artikeln bör införlivas med den nationella lagstiftningen.

Punkt 5 gäller nekande av inresa och invändning mot rörligheten på grundval av Schengenregelverket. Denna punkt bör införlivas med den nationella lagstiftningen.

Kapitel VII Förfarande och öppenhet

I artikel 34 föreskrivs det om förfarandegarantier och öppenhet. I punkterna 1—5 finns bestämmelser om tidsfrister för beslut samt om begäran om ytterligare uppgifter, beslutsmotiveringar och rätt att söka ändring. Artikeln förutsätter att den nationella lagstiftningen preciseras.

I artikel 36 föreskrivs det att medlemsstaterna får kräva att det erläggs avgifter för handläggningen av underrättelser och ansökningar. Avgifterna får inte vara oproportionerliga eller oskäliga. Artikeln förutsätter att den nationella lagstiftningen ändras.

Kapitel VIII Slutbestämmelser

I artikel 37 finns bestämmelser om samarbete mellan kontaktpunkter. Enligt punkt 1 ska medlemsstaterna utse kontaktpunkter som ska ansvara för att motta och översända den information som behövs för genomförandet av artiklarna 28—32. I punkt 2 åläggs medlemsstaterna att anlita de nationella kontaktpunkterna för att informera om sådant som anges i led a—c. Artikeln förutsätter att den nationella lagstiftningen ändras.

I artikel 41 föreskrivs det om upphävande. Genom direktivet upphör direktiven 2004/114/EG (rådets direktiv om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för studier, elevutbyte, oavlönad yrkesutbildning eller volontärarbete) och 2005/71/EG (rådets direktiv om ett särskilt förfarande för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse i forskningssyfte) att gälla med verkan fr.o.m. den 24 maj 2018. Artikeln förutsätter att den nationella lagstiftningen ändras på motsvarande sätt.

2.3.3 Artiklar i direktivet som inte föranleder ändringar i gällande lagstiftning

Kapitel I Allmänna bestämmelser

I artikel 1 föreskrivs det om direktivets syfte. Medlemsstaterna har möjlighet att tillämpa bestämmelserna i direktivet på elever, sådana volontärer som inte arbetar inom ramen för Europeisk volontärtjänst och au pairer. De delar av direktivet som inte är förpliktande för medlemsstaterna införlivar Finland inte med sin lagstiftning.

I artikel 2 finns bestämmelser om tillämpningsområdet. Om medlemsstaterna så önskar får de tillämpa bestämmelserna i direktivet på tredjelandsmedborgare som ansöker om inresa och vistelse för att delta i ett elevutbytesprogram eller i ett utbildningsprojekt, för att bedriva annat volontärarbete än inom ramen för Europeisk volontärtjänst eller för att arbeta som au pair. De frivilliga bestämmelserna i direktivet genomförs inte nationellt.

Artikel 3 innehåller en förteckning över definitioner som används i direktivet. Den nationella lagstiftningen behöver inte kompletteras med definitioner som anknyter till de frivilliga delarna av direktivet: elev (dvs. utbyteselev), volontärprogram, au pair, utbildningsanstalt (dvs. läroanstalt), utbildningsprojekt, värdfamilj och visering för längre vistelse.

Enligt artikel 4 är det möjligt att nationellt anta eller behålla förmånligare bestämmelser som anknyter till unionsrätten och vissa internationella avtal. Ingen separat bestämmelse om detta behövs.

Kapitel II Villkor för inresa och vistelse

I artikel 5 finns bestämmelser om principerna för inresa och vistelse. I artikeln konstateras det att om en medlemsstat utfärdar uppehållstillstånd enbart på sitt territorium och alla villkor för inresa och vistelse som anges i direktivet är uppfyllda ska den berörda medlemsstaten utfärda erforderlig visering till tredjelandsmedborgaren. Enligt 60 § 1 mom. i utlänningslagen ska det första uppehållstillståndet före inresan till Finland i regel sökas utomlands i det land där sökanden lagligen vistas. Artikeln förutsätter inte till denna del att lagstiftningen ändras.

Enligt artikel 6 ska direktivet inte inverka på en medlemsstats rätt att fastställa inresekvoterna för de tredjelandsmedborgare som avses i direktivet, med undantag av studerande, om den berörda medlemsstaten anser att de är eller kommer att vara i ett anställningsförhållande. Finland tillämpar inte inresekvoter, och inte heller finns det behov att föreskriva om sådana för genomförande av detta direktiv.

I artikel 7 föreskrivs det om allmänna villkor. Enligt punkt 1 a ska en tredjelandsmedborgare uppvisa en giltig resehandling såsom denna fastställs i nationell rätt och, om så krävs, en viseringsansökan eller en giltig visering eller, i tillämpliga fall, ett giltigt uppehållstillstånd eller en giltig visering för längre vistelse. Bestämmelsen motsvarar det som föreskrivs i 11 § 1 mom. 1 och 2 punkten i utlänningslagen, och ingen separat reglering behövs. Medlemsstaterna får kräva att resehandlingens giltighetstid omfattar minst den planerade vistelsens längd.

I punkt 2 föreskrivs det att medlemsstaterna får kräva att sökanden uppger den berörda tredjelandsmedborgarens adress på deras territorium. Denna punkt förutsätter inte att den nationella lagstiftningen ändras.

Enligt punkt 3 får medlemsstaterna ange ett referensbelopp som de anser utgör ”tillräckliga medel” enligt punkt 1 e. Migrationsverket har meddelat en anvisning om tillämpning av försörjningsföreskriften i 39 § i utlänningslagen. Denna punkt i artikeln förutsätter inte att den nationella lagstiftningen ändras.

I punkt 4 föreskrivs det att ansökan ska ges in och prövas antingen när den berörda tredjelandsmedborgaren vistas utanför den medlemsstat som tredjelandsmedborgaren vill resa in i eller när tredjelandsmedborgaren redan vistas i den medlemsstaten i egenskap av innehavare av ett giltigt uppehållstillstånd eller en visering för längre vistelse. En medlemsstat får undantagsvis, i enlighet med sin nationella rätt, godta en ansökan som getts in vid en tidpunkt då den berörda tredjelandsmedborgaren inte innehar ett giltigt uppehållstillstånd eller en visering för längre vistelse men vistas lagligen på dess territorium. Enligt 60 § 1 mom. i utlänningslagen ska det första uppehållstillståndet före inresan till Finland sökas utomlands i det land där sökanden lagligen vistas. Med avvikelse från huvudregeln möjliggör 49 § i utlänningslagen att uppehållstillstånd i vissa situationer beviljas utlännningar som kommit till Finland utan uppehållstillstånd. Den nationella lagstiftningen behöver inte ändras.

I punkt 5 föreskrivs det att medlemsstaterna ska fastställa huruvida ansökningar ska ges in av den berörda tredjelandsmedborgaren eller av värdenheten eller av endera av dessa två. För att en tredjelandsmedborgares biometrisk kännetecken ska kunna lämnas på det sätt som föreskrivs i 60 d § i utlänningslagen ska tredjelandsmedborgaren ge in ansökan själv. Denna punkt i artikeln förutsätter inte att den nationella lagstiftningen ändras.

I punkt 6 föreskrivs det att tredjelandsmedborgare som anses utgöra ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsan inte får beviljas inresa. Motsvarande reglering finns i 36 § i utlänningslagen, men den är inte ovillkorlig på det sätt som förutsätts i direktivet.

I artikel 8 finns bestämmelser om särskilda villkor för forskare. Enligt punkt 1 ska forskaren utöver att uppfylla de allmänna villkoren i artikel 7 uppvisa ett mottagningsavtal eller, om så föreskrivs i nationell rätt, ett kontrakt. Reglering som motsvarar denna punkt i artikeln finns i 47 d—e § i utlänningslagen, vilka upphävs, och bestämmelser som motsvarar artikeln föreslås i den nya lagen.

I punkt 2 föreskrivs det att medlemsstaterna får kräva, i enlighet med nationell rätt, att forskningsorganet skriftligen åtar sig att, för det fall forskaren olagligen stannar kvar på den berörda medlemsstatens territorium, ersätta de kostnader för forskarens vistelse och återresa som betalats med offentliga medel. Utlänningslagen innehåller inte bestämmelser om ett åtagande av det slaget, och sådana bestämmelser behövs heller inte till följd av detta direktiv.

I punkt 3 föreskrivs det att en medlemsstat som har inrättat ett godkännandeförfarande för forskningsorgan ska befria sökande från skyldigheten att uppvisa vissa bevis i de fall då tredjelandsmedborgarna ska tas emot av godkända forskningsorgan. Punkten behöver inte införlivas med den nationella lagstiftningen, eftersom det i artikel 9 avsedda godkännandeförfarandet för forskningsorgan inte inrättas i Finland.

Artikel 9 innehåller bestämmelser om godkännande av forskningsorgan. Medlemsstaterna får besluta att föreskriva ett godkännandeförfarande för offentliga och/eller privata forskningsorgan som vill ta emot en forskare i enlighet med det förfarande för inresa och vistelse som fastställs i direktivet. Det är frivilligt att tillämpa artikeln, och att inrätta ett godkännandeförfarande i anslutning till att direktivet genomförs är inte ändamålsenligt. I 47 a–c § i gällande utlänningslag föreskrivs det om ett godkännandeförfarande som är förenligt med forskardirektivet; paragraferna upphävs.

I artikel 10 finns bestämmelser om mottagningsavtal. Ett forskningsorgan som vill ta emot en tredjelandsmedborgare i forskningssyfte ska ingå ett mottagningsavtal med tredjelandsmedborgaren. Medlemsstaterna får föreskriva att kontrakt som innehåller de delar som avses i punkt 2 och, i förekommande fall, punkt 3 ska anses likställda med mottagningsavtal vid tillämpningen av detta direktiv. I punkt 2 föreskrivs det om vad mottagningsavtalet ska omfatta och i punkt 3 om vad medlemsstaterna dessutom får kräva att mottagningsavtalet ska innehålla. I punkt 4 föreskrivs det om förutsättningar för att underteckna mottagningsavtalet. Bestämmelser om mottagningsavtal finns i 47 d § i utlänningslagen, en paragraf som föreslås bli upphävd. Bestämmelser om saken föreslås ingå i den nya lagen.

I punkt 5 föreskrivs det om när avtalet automatiskt ska upphöra att gälla. I punkt 6 föreskrivs det om en skyldighet för forskningsorganet att utan dröjsmål underrätta den behöriga myndigheten i den berörda medlemsstaten om varje omständighet som kan hindra genomförandet av mottagningsavtalet. I 47 f § 1 mom. i gällande utlänningslag föreskrivs det om när ett mottagningsavtal upphör att gälla, och i 3 mom. om en skyldighet att underrätta om varje omständighet som utgör ett hinder för genomförande av mottagningsavtalet.

Enligt punkt 7 får medlemsstaterna föreskriva att forskningsorganet, inom två månader från den dag då mottagningsavtalet har löpt ut, ska bekräfta för de behöriga myndigheter som har utsetts för detta ändamål att forskningsverksamheten har slutförts. Motsvarande reglering finns i 47 f § 2 mom. i utlänningslagen.

Enligt punkt 8 får medlemsstaterna i sin nationella rätt fastställa vilka följder en återkallelse av ett godkännande eller ett beslut att neka förlängning av godkännandet får för befintliga mot-tagningsavtal samt följderna för de berörda forskarnas tillstånd. I 58 a § i utlänningslagen föreskrivs det om återkallande av uppehållstillstånd som grundar sig på forskardirektivet.

I artikel 11 finns bestämmelser om särskilda villkor för studerande. Punkt 2 gäller en situation där tredjelandsmedborgare automatiskt omfattas av en sjukförsäkring när de är inskrivna vid en läroanstalt för högre utbildning. Denna punkt i artikeln är inte tillämplig i Finland.

I punkt 3 föreskrivs det att en medlemsstat som har inrättat ett godkännandeförfarande för läroanstalter för högre utbildning i enlighet med artikel 15 ska befria sökande från skyldigheten att uppvisa ett eller flera av handlingarna eller bevisen. Godkännandeförfarandet för högskolor har inte tagits i bruk i Finland, och direktivet förutsätter inte att den nationella lagstiftningen ändras i detta avseende.

I artikel 12 finns bestämmelser om särskilda villkor för elever, dvs. utbyteselever. Regleringen om utbyteselever är frivillig och införlivas inte med den nationella lagstiftningen i samband med direktivgenomförandet.

I artikel 13 föreskrivs det om särskilda villkor för praktikanter. Punkt 1 d, e och f handlar om språkkunskaper, uppehälle och logi. Dessa bestämmelser är frivilliga vad tillämpningsområdet beträffar, så de förutsätter inte att den nationella lagstiftningen ändras.

Enligt punkt 4 får medlemsstaterna kräva, i enlighet med nationell rätt, att värdenheten skriftligen åtar sig att, om en praktikant olagligen stannar kvar på den berörda medlemsstatens territorium, ersätta de kostnader för vistelsen och återresan som betalats med offentliga medel. Denna punkt i artikeln är frivillig, och den nationella lagstiftningen behöver inte ändras.

I artikel 14 föreskrivs det om särskilda villkor för volontärer som ska uppfyllas utöver de allmänna villkoren i artikel 7. Att tillämpa direktivet på volontärer är förpliktande för medlemsstaterna bara till den del det är fråga om volontärbete inom ramen för Europeisk volontärtjänst.

Punkt 1 b innehåller en frivillig bestämmelse som hänför sig till inkvarteringen. Tillämpning av led c, som gäller ansvarsförsäkring, och led d, som hänför sig till sökandens studier, krävs inte i fråga om deltagarna i Europeisk volontärtjänst. Leden b, c och d behöver inte införlivas med den nationella lagstiftningen.

Enligt punkt 2 får medlemsstaterna fastställa en minimiålder och en maximiålder för tredjelandsmedborgare som ansöker om inresa och vistelse för att delta i ett volontärprogram utan att det påverkar tillämpningen av reglerna för Europeisk volontärtjänst. Det har inte ansetts vara behovligt att fastställa en minimiålder och en maximiålder i samband att direktivet genomförs nationellt.

I artikel 15 finns bestämmelser om godkännande av läroanstalter för högre utbildning, utbildningsanstalter, organisationer som ansvarar för ett volontärprogram eller enheter som tar emot praktikanter. Det är frivilligt för medlemsstaterna att tillämpa artikeln, och den nationella lagstiftningen behöver inte ändras.

Bestämmelser om särskilda villkor för au pairer finns i artikel 16. Den för medlemsstaterna frivilliga regleringen om au pairer i direktivet genomförs inte nationellt.

Kapitel III Tillstånd och vistelsens varaktighet

Bestämmelser om tillstånd finns i artikel 17. Punkt 2 gäller en situation där tillståndet utfärdats i form av en visering för längre vistelse. Punkt 4 avser situationer där tillståndet för rörlighet för längre vistelse utfärdas till forskare i form av uppehållstillstånd eller en visering för längre vistelse. Finland beviljar inte långtidsvisum. Det är meningen att direktivet ska genomföras så, att ett underrättelseförfarande tillämpas på forskares rörlighet för längre vistelse. Dessa punkter i artikeln behöver inte beaktas i den nationella lagstiftningen.

I artikel 18 föreskrivs det om tillståndets giltighetstid. Enligt punkt 3 får medlemsstaterna bestämma att den totala längden på vistelser i studiesyfte inte får överstiga den maximala längden för studier enligt nationell rätt. Denna punkt i artikeln behöver inte införlivas med den nationella lagstiftningen.

Punkterna 4 och 5 gäller giltighetstiderna för tillstånd för utbyteselever och au pairer. Det är frivilligt att tillämpa direktivet på dessa kategorier. Dessa punkter i artikeln genomförs inte nationellt.

I punkt 8 föreskrivs det att medlemsstaterna får bestämma att tillståndets giltighetstid inte får överstiga resehandlingens i de fall då giltighetstiden för en tredjelandsmedborgares resehandling är kortare än ett år, eller kortare än två år i de fall som avses i punkterna 1 och 2. Motsvarande förutsättning anges redan i den nationella lagstiftningen.

Punkt 9 gäller visering för längre vistelse. Punkten genomförs inte nationellt, eftersom långtidsvisum inte är i bruk i Finland.

I artikel 19 föreskrivs det om ytterligare uppgifter som medlemsstaterna får ange i pappersformat eller lagra i elektroniskt format. Artikeln förutsätter inte att den nationella lagstiftningen ändras.

Kapitel IV Grunder för avslag på ansökan om, återkallelse av eller beslut att inte förlänga tillstånd

Bestämmelser om grunder för avslag finns i artikel 20. Enligt punkt 1 c ska en ansökan avslås, om ett godkännandeförfarande har inrättats och värdenheten inte är godkänd. Godkännandeförfarandet inrättas inte nationellt i Finland, och till denna del behöver den nationella lagstiftningen inte ändras.

I punkt 3 föreskrivs det om en situation där en tredjelandsmedborgare ansöker om inresa och vistelse för att ingå ett anställningsförhållande i en medlemsstat. Medlemsstaten får då kontrollera huruvida tjänsten i fråga kan besättas med medborgare i den medlemsstaten eller med andra unionsmedborgare, eller med tredjelandsmedborgare som lagligen vistas i den medlemsstaten, och får i sådana fall avslå ansökan. Denna punkt i artikeln förutsätter inte att den nationella lagstiftningen ändras.

Artikel 21 innehåller bestämmelser om grunder för återkallelse av eller beslut att inte förlänga ett tillstånd. Punkt 1 c gäller en situation där värdenheten inte är godkänd. Finland inrättar inte ett nationellt godkännandeförfarande.

I punkt 3 föreskrivs det att i händelse av återkallelse får en medlemsstat samråda med värdenheten när den bedömer huruvida det föreligger en sådan brist på framsteg inom de relevanta studierna som avses i punkt 2 f. Den nationella lagstiftningen behöver inte ändras till denna del.

Enligt punkt 4 får medlemsstaterna återkalla eller besluta att inte förlänga ett tillstånd av hänsyn till allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsan.

Punkt 5 gör det möjligt att inte förlänga ett tillstånd i en situation där en tredjelandsmedborgare ansöker om förlängning av tillståndet för att ingå eller fortsätta ett anställningsförhållande i en medlemsstat, med undantag för forskare som fortsätter anställningsförhållandet med samma värdenhet. Denna punkt i artikeln förutsätter inte att den nationella lagstiftningen ändras.

Kapitel V Rättigheter

Artikel 22 innehåller bestämmelser om likabehandling. Enligt punkt 1 ska forskare ha rätt till likabehandling i förhållande till medborgarna i den berörda medlemsstaten enligt artikel 12.1 och 12.4 i direktiv 2011/98/EU, dvs. det s.k. direktivet om kombinerade tillstånd.

Forskare ska ha rätt till likabehandling enligt artikel 12.1 a, b, d och h i direktivet om kombinerade tillstånd, men rätten till likabehandling får begränsas i fråga om artikel 12.1 c, e, f och g.

Enligt artikel 12.1 a i direktivet om kombinerade tillstånd ska arbetstagare från tredjeland åtnjuta likabehandling med medborgarna i den medlemsstat där de vistas när det gäller arbetsvillkor, inbegripet löne- och uppsägningsvillkor samt villkor som rör hälsa och säkerhet på arbetsplatsen. Utländska och finländska arbetstagare omfattas av samma arbetsvillkor och krav på säkerhet i arbetet. De centrala bestämmelser som arbetsgivaren och arbetstagaren ska iakttä i ett anställningsförhållande finns i arbetsavtalslagen. Lagen utgår från att arbetstagarna ska bemötas opartiskt, och diskriminering förbjuds. Alla arbetstagare har rätt till opartiskt bemötande. Arbetsgivaren får inte utan godtagbart skäl särbehandla arbetstagare på grund av ålder, hälsotillstånd, funktionshinder, nationellt eller etniskt ursprung, nationalitet, sexuell läggning, språk, religion, åsikt, övertygelse, familjeförhållanden, fackföreningsverksamhet, politisk verksamhet eller någon annan därmed jämförbar omständighet. Bestämmelser som förbjuder diskriminering på grund av kön finns i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986).

Dessutom förutsätter lagen om likabehandling att alla får samma bemötande. Lagen om likabehandling förbjuder diskriminering på grund av ålder, etniskt eller nationellt ursprung, nationalitet, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd, funktionshinder, sexuell läggning eller av någon annan orsak som gäller personen i fråga. Lagen förbjuder såväl direkt som indirekt diskriminering. Likaledes förbjuds trakasserier och instruktioner eller befallningar att diskriminera. Lagen om likabehandling tillämpas på både offentlig och privat verksamhet när det är fråga om anställningskriterier, arbetsförhållanden eller anställningsvillkor, personalutbildning eller avancemang. Arbetarskyddsmyndigheterna övervakar att arbetsavtalslagen och lagen om likabehandling följs.

I statstjänstemannalagen (750/1994) och lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003) föreskrivs det separat om förbud mot diskriminering i fråga om offentliga anställningsförhållanden. I lagen om sjöarbetsavtal (756/2011) föreskrivs det om diskrimineringsförbud i arbete till sjöss.

Arbetarskyddslagen (738/2002) gäller allt arbete som utförs i tjänste- och arbetsförhållande i Finland. Dessutom omfattar lagen vissa andra situationer där arbete utförs. I arbetarskyddslagen föreskrivs det om arbetsgivarens skyldigheter att beakta säkerheten i arbetet och arbetsförhållandena. Lagen omfattar såväl den fysiska som den psykiska säkerheten och hälsan. I lagen anges även skyldigheter för arbetstagarna. Arbetarskyddslagen har kompletterats med tio-

tals förordningar av statsrådet med närmare preciserade bestämmelser om säkerheten och hälsan i arbetet. Varken arbetstagarens eller arbetsgivarens nationalitet inverkar på tillämpningen av bestämmelserna, och det gör inte heller anställningsförhållandets längd eller arbetstiden. Arbetarskyddsmyndigheterna övervakar att arbetarskyddslagen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas oberoende av arbetstagarens nationalitet. Enligt 47 kap. 1 § i strafflagen (39/1889) ska den som bryter mot arbetarskyddsföreskrifterna dömas för arbetarskyddsbrott.

Punkt 1 a förutsätter inga ändringar i den nationella lagstiftningen, eftersom likabehandling realiserats redan i gällande praxis på ovannämnda delområden.

Artikel 12.1 b i direktivet om kombinerade tillstånd gäller likabehandling i fråga om föreningsfrihet och frihet att höra till en organisation. Arbetsavtalslagen innehåller bestämmelser om förenings- och mötesrätt. I lagens 13 kap. 1 § sägs det att arbetsgivare och arbetstagare har rätt att höra till föreningar samt rätt att delta i sådana föreningars verksamhet. De har också rätt att bilda en tillåten förening. Arbetsgivaren och arbetstagaren har likaledes frihet att låta bli att höra till en förening som avses ovan. Det är förbjudet att hindra eller begränsa utövandet av denna rättighet eller frihet. Ett avtal som strider mot föreningsfriheten är ogiltigt. Enligt 13 kap. 2 § i arbetsavtalslagen ska arbetsgivaren tillåta att arbetstagarna och deras organisationer under pauser och utanför arbetstiden avgiftsfritt använder lämpliga lokaler i arbetsgivarens besittning för behandling av frågor som gäller anställningsförhållanden och frågor som hör till fackföreningsverksamhet. Utövandet av mötesrätten får inte orsaka olägenheter för arbetsgivarens verksamhet.

Med beaktande av det ovannämnda föranleder punkt 1 b inte några ändringar i den nationella lagstiftningen.

I artikel 12.1 c i direktivet om kombinerade tillstånd föreskrivs det om rätt till likabehandling när det gäller utbildning. Punkt 1 c förutsätter inte några ändringar i lagstiftningen om utbildning. I grundlagen sägs att alla har rätt till avgiftsfri grundläggande utbildning. Läroplikten bestäms i lag. Enligt lagen om grundläggande utbildning (628/1998) är kommunen skyldig att för barn i läropliktsåldern som bor på kommunens område ordna grundläggande utbildning samt förskoleundervisning året innan läroplikten uppkommer.

Skolans undervisningsspråk och det undervisningsspråk som används i undervisning som ordnas på annan plats än i skolan är antingen finska eller svenska. Undervisningsspråket kan också vara samiska, romani eller teckenspråk. Dessutom kan en del av undervisningen ges på något annat språk än elevens eget ovannämnda språk, om detta inte äventyrar elevens möjligheter att följa undervisningen.

I ansökningsprocessen till yrkesutbildning och gymnasieutbildning samt vid antagningen av studerande bemöts sökandena jämlikt. Bestämmelser om detta finns i lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret (1058/1998), förordningen om gemensam ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning (30/2008), lagen om yrkesutbildning (630/1998), förordningen om yrkesutbildning (811/1998), gymnasielagen (629/1998) och gymnasieförordningen (810/1998).

En persons nationalitet inverkar inte på behörigheten att söka till studier, kriterierna för antagning av studerande, studierätten, grunderna för bedömning av studieprestationer, examensbetyget över avlagda studier, vid indragning av studierätten, på disciplinen eller rätten till undervisning och rätten till en trygg studiemiljö. Lagstiftningen om yrkesutbildning och gymnasieutbildning samt lagstiftningen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet ställer inga hinder för att anta utlänningar och invandrare som studerande. Antagningen av stu-

derande ska dock ske på det sätt som fastställs i lagstiftningen om yrkesutbildning och gymnasieutbildning samt utlänningslagen. Utlänningar kan fritt söka till yrkesutbildning, men de ska uppfylla villkoren i fråga om språk och andra färdigheter för att ha framgång i studierna. Inom den grundläggande yrkesutbildningen är undervisningsspråket finska, svenska eller samiska. Grundläggande yrkesutbildning anordnas i någon mån med särskilt tillstånd även som utbildning på ett främmande språk, främst engelska. Till denna del finns det inget behov att ändra gällande lagstiftning.

I gymnasieutbildningen är undervisningsspråket antingen finska eller svenska. Undervisningsspråket kan också vara samiska, romani eller teckenspråk. Dessutom kan en del av undervisningen ges på något annat språk än den studerandes eget ovannämnda språk, om detta inte äventyrar den studerandes möjligheter att följa undervisningen.

Som studerande i gymnasieutbildning kan antas personer som har genomgått den grundläggande utbildningens lärokurs eller inhämtat motsvarande tidigare lärokurs. Som studerande kan också antas den som inte har slutfört den grundläggande utbildningens lärokurs men som annars har tillräckliga förutsättningar att klara av gymnasiestudierna.

Utbildningsanordnaren beslutar om andra kriterier och eventuella inträdes- eller lämplighetsprov som tillämpas i antagningen av studerande. Jämlika antagningsgrunder ska tillämpas på sökandena.

Grunderna för antagning av studerande i gymnasieutbildningen har fastställts genom förordning av undervisningsministeriet (856/2006).

I yrkeshögskolelagen (932/2014) och universitetslagen (558/2009) föreskrivs det bl.a. om behörighet för studier, antagning av studerande, studierätt, förlust av studierätt, bedömning av studieprestationer och disciplinärt förfarande. Tillämpningen av dessa bestämmelser är inte beroende av personens nationalitet. Emellertid tillåter bestämmelserna om uppdragsutbildning och avgift för utbildningsprogram i ovannämnda lagar ett annorlunda bemötande på basis av nationaliteten. Eftersom punkt 2 i artikeln gör det möjligt att begränsa likabehandlingen, bl.a. i fråga om tillträde till utbildning på högskolenivå, förutsätter punkt 1 c inte ändringar i yrkeshögskole- eller universitetslagen.

I artikel 12.1 d i direktivet om kombinerade tillstånd sägs det att likabehandlingens räckvidd omfattar erkännande av examensbevis, utbildningsbevis för teoretiska utbildningar och andra yrkeskvalifikationer. I lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1093/2007, nedan yrkeskvalifikationslagen) föreskrivs det om erkännande av yrkeskvalifikationer och friheten att tillhandahålla tjänster i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer, nedan yrkeskvalifikationsdirektivet. Yrkeskvalifikationslagen tillämpas på erkännandet av yrkeskvalifikationer som en medborgare inom EU/EES-området har förvärvat i en annan medlemsstat. Lagen tillämpas också på erkännandet av yrkeskvalifikationer som baserar sig på gemenskapens lagstiftning om tredjelandsmedborgares ställning. Tillämpandet av bestämmelserna som definierar tredjelandsmedborgares ställning på erkännandeförfarandet i fråga om sådana yrkeskvalifikationer som avses i yrkeskvalifikationslagen begränsas dock av artikel 1 i yrkeskvalifikationsdirektivet, enligt vilken erkännandereglererna i dessa fall kan tillämpas endast om yrkeskvalifikationerna huvudsakligen har förvärvats i någon av unionens medlemsstater.

I lagen om den tjänstebehörighet som högskolestudier utomlands medför (531/1986, nedan lagen om högskolestudier utomlands) föreskrivs om den behörighet för en offentlig tjänst eller befattning som högskolestudier utomlands medför, då behörighetsvillkor enligt lag eller förordning är examen på en viss nivå, sådana som lägre och högre högskoleexamen, licentiatex-

amen eller doktorsexamen. Enligt gängse nationell praxis avses med dessa examina som nämns i lagstiftningen endast examina avlagda i Finland, om det i lagstiftningen inte särskilt föreskrivs om behörighet i form av en examen som avlagts utomlands. Av den som innehar en offentlig tjänst eller befattning förutsätts i så fall att Utbildningsstyrelsen med stöd av lagen om högskolestudier utomlands har fattat ett beslut som preciserar den nivå med vilken examen jämförelses i förhållande till Finlands examenssystem. Tillämpandet av lagen om högskolestudier utomlands är inte bundet till sökandens nationalitet, utan till att examen är avlagd utomlands.

Om det någon annanstans i lagstiftningen föreskrivs om den tjänstebehörighet för en offentlig tjänst eller befattning som högskolestudier utomlands medför iakttas speciallagstiftningen i fråga i stället för lagen om högskolestudier utomlands. Exempelvis innehåller lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) och en med stöd av den utfärdad förordning av statsrådet (564/1994) bestämmelser om förutsättningarna för yrkesutbildade personer som fått sin utbildning utanför EU/EES-området att utöva sitt yrke.

Punkt 1 d förutsätter inte några ändringar i den nationella lagstiftningen, eftersom likabehandling redan för närvarande realiseras i fråga om personer från tredjeland när det gäller erkännande av deras examina, betyg och övriga yrkeskvalifikationer.

Enligt artikel 12.1 e i direktivet om kombinerade tillstånd ska forskare åtnjuta likabehandling i fråga om de grenar av social trygghet som anges i förordning (EG) nr 883/2004. Dessa är förmåner vid sjukdom, förmåner vid moderskap och likvärdiga förmåner vid faderskap, förmåner vid invaliditet, förmåner vid ålderdom, förmåner till efterlevande, förmåner vid olycksfall i arbete och arbetssjukdom, dödsfallsersättningar, förmåner vid arbetslöshet, förmåner vid förtida pensionering, familjeförmåner samt särskilda icke-avgiftsfinansierade kontantförmåner.

I Finland gäller kravet på likabehandling pensionslagstiftningen, olycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkringen, utkomstskyddet för arbetslösa, moderskaps-, faderskaps- och föräldraförmånerna, familjeförmånerna samt förmånerna vid sjukdom, till vilka räknas de offentliga hälsovårdstjänsterna, förmånerna enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), stöden enligt lagen om handikappförmåner samt förmånerna enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspensionförmåner. Särskilda icke-avgiftsfinansierade kontantförmåner är bostadsbidraget för pensionstagare och arbetsmarknadsstödet. Kravet på likabehandling gäller inte exempelvis socialservice, barndagvård, handikappservice, utkomststöd, moderskapsunderstöd, allmänt bostadsbidrag och inte heller underhållsstöd.

Enligt artikel 12.1 h i direktivet om kombinerade tillstånd ska likabehandling realiseras i rådgivningstjänsterna som arbets- och näringsbyråerna tillhandahåller. I lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) föreskrivs det om främjande av likabehandling i arbets- och näringsbyråernas informations- och rådgivningstjänster. Den enskilda kunden är inte tvungen att registrera sig som arbetssökande för att få information och rådgivning. Alla kan använda sig av servicen på lika villkor oberoende av nationalitet. Enligt lagens 4 kap. 1 § omfattar servicen information och rådgivning om lediga arbeten och jobbsökning, tillgång på och anskaffning av arbetskraft, utbildningsmöjligheter och andra möjligheter till kompetensutveckling, arbetsmarknaden, branscher och yrken, inledandet av företagsverksamhet och möjligheter att utveckla verksamheten samt service, stöd och ersättningar som står till buds för genomförande av omställningsskyddet.

Enligt arbets- och näringsbyråns prövning och på de villkor som föreskrivs i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice kan på utländska kunder ytterligare tillämpas följande tjänster som är avsedda för enskilda kunder utan krav på att vederbörande registrerar sig som

arbetssökande: sakkunnigbedömningar, vägledning för yrkesvalet och karriären, träning, prövning och arbetskraftsutbildning.

Med beaktande av det som sägs ovan förutsätter den likabehandling som krävs i punkt 1 h inte några ändringar i lagstiftningen beträffande rådgivningstjänster som arbets- och näringsbyrån tillhandahåller.

Enligt artikel 22.2 a får medlemsstaterna när det gäller forskare begränsa rätten till likabehandling enligt artikel 12.1 c i direktivet om kombinerade tillstånd genom att undanta stipendier, studiebidrag och studielån eller andra bidrag och lån. I bestämmelsen om lagens tillämpningsområde i 1 § 1 mom. i lagen om studiestöd (65/1994) sägs att studiestöd beviljas finska medborgare som i Finland bedriver heltidsstudier efter fullgjord läroplikt. Jämställd med finsk medborgare är en person, som med stöd av EU-lagstiftningen eller på basis av överenskomelse med en annan part som slutit avtal med EU är berättigad till studiestöd eller har permanent uppehållstillstånd i Finland enligt 10 kap. i utlänningslagen. I 10 kap. i utlänningslagen finns bestämmelser om vistelse i fråga om medborgare i EU och därmed jämförbara personer.

I 1 § 3 mom. i lagen om studiestöd föreskrivs det om villkoren för att bevilja utlänningar, dvs. andra än finska medborgare och därmed jämförbara personer, studiestöd. Ett villkor för att studiestöd ska beviljas är att utlänningen är stadigvarande bosatt i Finland och vistas i landet av annan orsak än studier. Dessutom förutsätts det att personen har beviljats kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd enligt utlänningslagen eller EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare. Personen kan också vara en sådan unionsmedborgare som avses i utlänningslagen eller en därmed jämförbar person eller en unionsmedborgares familjemedlem, vars uppehållsrätt har registrerats på det sätt som föreskrivs i 10 kap. i utlänningslagen eller som har beviljats uppehållskort. Vidare kan personen vara en nordisk medborgare, som har registrerat sin vistelse enligt 157 § i utlänningslagen. Sökande som uppfyller de ovannämnda villkoren kan få studiestöd för studier som de bedriver i Finland.

Studiestöd för studier utomlands kan beviljas endast en finsk medborgare eller en därmed jämförbar person. Därtill krävs det att villkoren i lagen om studiestöd för att bevilja stödet uppfylls i övrigt.

Bestämmelserna i lagen om studiestöd föreslås inte bli ändrade på grund av direktivet, eftersom medlemsstaterna enligt artikel 22.2 a kan begränsa likabehandlingen i fråga om utbildning genom att undanta stipendier, studiestöd och studielån från tillämpningsområdet.

Enligt artikel 22.2 c får medlemsstaterna när det gäller forskare begränsa rätten till likabehandling enligt artikel 12.1 f i direktivet om kombinerade tillstånd till fall där den registrerade eller stadigvarande hemvisten för de familjemedlemmar för vilka forskaren ansöker om förmåner ligger inom den berörda medlemsstatens territorium. Regleringen är av betydelse närmast när det gäller beskattningen av inkomster och arv. I 7 § 2 mom. i inkomstskattelagen föreskrivs det att inkomstskattelagens bestämmelser om makar inte tillämpas på makar som inte vardera är allmänt skattskyldiga. En forskare skulle vara berättigad till vissa förmåner bundna till maken vid beskattningen av inkomster i det fall att också personens make skulle vara bosatt i Finland på det sätt som föreskrivs i 9 och 11 § i inkomstskattelagen och således allmänt skattskyldig.

Lagen om skatt på arv och gåva innehåller för närvarande inga bestämmelser som skulle omfattas av den begränsning av tillämpningsområdet som punkt 1 f tillåter, och det finns inte heller något behov att utnyttja begränsningsmöjligheten i övrigt. En sådan forskare som avses i direktivet skulle således vara berättigad till vissa skatteförmåner som beviljas på grund av en familjemedlem, enligt allmänna regler för skatt på arv och gåva. På så sätt skulle personen

vara berättigad till skatteförmåner som beviljas på grund av en familjemedlem, om familjemedlemmens registrerade eller stadigvarande boningsort ligger inom EU:s eller en EES-stats territorium.

I artikel 22.3 föreskrivs det att praktikanter, volontärer och au pairer som är i ett anställningsförhållande i den berörda medlemsstaten, liksom studerande, ska ha rätt till likabehandling i förhållande till medborgarna i den berörda medlemsstaten enligt artikel 12.1 och 12.4 i direktivet om kombinerade tillstånd med förbehåll för de begränsningar som föreskrivs i artikel 12.2 i det direktivet. Direktivgenomförandet omfattar inte au pairer.

Det som ovan konstateras om artikel 12.1 och 12.4 i direktivet om kombinerade tillstånd är giltigt här, dock så att medlemsstaterna får begränsa rätten till likabehandling enligt vad som föreskrivs i artikel 12.2.

I artikel 12.2 a i direktivet om kombinerade tillstånd sägs det att medlemsstaterna får begränsa rätten till likabehandling till vissa delar vad gäller punkt 1 c. Enligt punkt 2 a iv får medlemsstaterna fastställa specifika villkor i enlighet med nationell rätt för tillträde till utbildning på högskolenivå. I direktivet nämns som sådana villkor krav på att sökanden har språkkunskaper och betalar utbildningsavgifterna.

I 13 § i yrkeshögskolelagen och 9 § i universitetslagen föreskrivs det om avgiftsbelagd uppdragsutbildning. Enligt bestämmelserna kan högskolorna ordna undervisning som leder till högskoleexamen för en grupp av studerande så att utbildningen beställs och finansieras av finska staten, en annan stat, en internationell organisation, ett finskt eller utländskt offentligt samfund eller en finsk eller utländsk stiftelse eller privat sammanslutning. Sådan utbildning kan inte ordnas för medborgare i EES-stater eller i Schweiz och inte heller för deras familjemedlemmar. Uppdragsutbildning kan inte heller ordnas för personer som har EU-blåkort enligt utlänningslagen, kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd eller EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare eller för ovannämnda personers familjemedlemmar. Eftersom punkt 2 a iv tillåter att medlemsstaten fastställer specifika villkor för tillträde till utbildning på högskolenivå förutsätter direktivet inte ändringar i bestämmelserna om uppdragsutbildning.

I 13 a § i yrkeshögskolelagen och 10 § i universitetslagen föreskrivs det om avgift för utbildningsprogram. Enligt bestämmelserna kan högskolorna under vissa förutsättningar ta ut avgifter av studerande som har antagits till ett utbildningsprogram som leder till examen. Avgift kan däremot inte tas ut av medborgare i EES-stater eller i Schweiz eller av deras familjemedlemmar. Avgift kan inte heller tas ut av den som har EU-blåkort enligt utlänningslagen, kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd eller EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare eller av vederbörandes familjemedlemmar. Eftersom punkt 2 a iv tillåter att medlemsstaten fastställer specifika villkor för tillträde till utbildning på högskolenivå förutsätter direktivet inte ändringar i bestämmelserna om avgift för utbildningsprogram.

Enligt artikel 12.4 i direktivet om kombinerade tillstånd ska arbetstagare från tredjeland som flyttar till ett tredjeland, eller deras efterlevande som vistas i tredjeländer och som har rättigheter vilka härleds från arbetstagaren, avseende ålder, invaliditet eller död erhålla lagstadgad pension grundad på arbetstagarens tidigare anställning och förvärvat i enlighet med den lagstiftning som avses i artikel 3 i förordning (EG) nr 883/2004, på samma villkor och med samma satser som medborgarna i de berörda medlemsstaterna, när de flyttar till ett tredjeland. Sådana pensioner är i Finland pensioner enligt arbetspensionslagstiftningen och olycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkringslagstiftningen. Dessa betalas oberoende av nationalitet till alla länder. Punkten föranleder inte några ändringar i lagstiftningen, eftersom likabehandlingen realiseras redan för närvarande.

I artikel 22.4 första stycket föreskrivs det att praktikanter, volontärer och au pairer som inte anses vara i ett anställningsförhållande i den berörda medlemsstaten, liksom elever, ska ha rätt till likabehandling vad gäller tillgång till varor och tjänster och tillhandahållande av varor och tjänster som är tillgängliga för allmänheten, i enlighet med nationell rätt, samt, i tillämpliga fall, vad gäller erkännande av examensbevis, utbildningsbevis och andra yrkeskvalifikationer i enlighet med relevanta nationella förfaranden. I andra stycket föreskrivs det att medlemsstaterna får besluta att inte bevilja dem likabehandling vad gäller förfaranden för att erhålla bostad och/eller tjänster som tillhandahålls av offentliga arbetsförmedlingar i enlighet med nationell rätt.

Direktivgenomförandet omfattar varken oavlönade praktikanter eller au pairer, därför förutsätter artikel 22.4 inga lagstiftningsändringar.

I artikel 23 finns bestämmelser om undervisning som ges av forskare. Forskare får, utöver att bedriva forskning, undervisa i enlighet med nationell rätt. Medlemsstaterna får fastställa ett högsta antal timmar eller dagar för undervisningen. Bestämmelser om undervisning som ges av forskare finns inte i utlänningslagen.

I artikel 24 föreskrivs det om studerandes ekonomiska verksamhet. I punkt 1 föreskrivs det att de studerande ska ha rätt att ta anställning och kan få rätt att bedriva verksamhet som egenföretagare. Enligt punkt 3 ska varje medlemsstat fastställa maximitiden för sådan verksamhet, vilken inte får vara mindre än 15 timmar per vecka eller motsvarande i antal dagar eller månader per år. Enligt punkt 2 ska medlemsstaterna vid behov i förväg bevilja de studerande och/eller arbetsgivarna tillstånd i enlighet med nationell rätt. I 78 § 3 mom. 4 punkten i utlänningslagen föreskrivs det om studerandes rätt att arbeta. Regleringen överförs till den nya lagen och motsvarar det som förutsätts i direktivet.

Artikel 25 innehåller bestämmelser om vistelse för forskare och studerande i syfte att söka arbete eller driva företagsverksamhet. Enligt punkt 2 får medlemsstaterna besluta att fastställa en lägsta studienivå som de studerande ska ha uppnått. Denna nivå ska inte vara högre än nivå 7 i den europeiska referensramen för kvalifikationer. Den nationella lagstiftningen behöver inte ändras till denna del.

Enligt punkt 5 får medlemsstaten kräva att en ansökan ska lämnas in minst 30 dagar innan det tillstånd som utfärdats tidigare har löpt ut. Denna punkt i artikeln förutsätter inte att den nationella lagstiftningen ändras.

Enligt punkt 7 får medlemsstaten kräva att tredjelandsmedborgare ska styrka att de har en verklig möjlighet att få anställning eller etablera ett företag. Medlemsstaten får kräva också att den anställning som tredjelandsmedborgaren söker eller den företagsverksamhet som han eller hon är i färd med att etablera motsvarar nivån på den forskning eller de studier som slutförts. Det har inte ansetts vara ändamålsenligt att införliva denna punkt i artikeln med den nationella lagstiftningen när direktivet genomförs.

I punkt 8 föreskrivs det om återkallelse av uppehållstillstånd. Enligt 58 § 5 mom. i utlänningslagen får ett tidsbegränsat uppehållstillstånd återkallas, om de villkor på grundval av vilka uppehållstillståndet beviljades inte längre uppfylls. Den nationella lagstiftningen behöver inte ändras till denna del.

Enligt punkt 9 får medlemsstaten tillämpa denna artikel på forskare, forskares familjemedlemmar eller studerande som vistas eller har vistats i den berörda medlemsstaten och härvid utnyttjat möjligheten till rörlighet. Denna punkt i artikeln behöver inte införlivas med den nationella lagstiftningen.

I artikel 26 finns bestämmelser om sådant som rör forskares familjemedlemmar. I punkt 1 konstateras det att medlemsstaten, för att ge forskares familjemedlemmar möjlighet att ansluta sig till forskaren i den första medlemsstaten eller, vid rörlighet för längre vistelse, i den andra medlemsstaten, ska tillämpa bestämmelserna i direktiv 2003/86/EG (rådets direktiv av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening) med de undantag som föreskrivs i denna artikel. Enligt punkt 2 ska beviljande av uppehållstillstånd för familjemedlemmar inte vara beroende av forskarens möjligheter att få ett permanent uppehållstillstånd eller av huruvida vistelsens minimiperiod har överskridits. Enligt punkt 3 får integrationsåtgärder tillämpas först efter det att de berörda personerna har beviljats uppehållstillstånd. Dessa punkter i artikeln medför inget behov av att ändra den nationella lagstiftningen.

Enligt punkt 5 ska giltighetstiden för familjemedlemmars uppehållstillstånd i regel upphöra den dag då forskarens tillstånd löper ut. Medlemsstaterna får kräva att giltighetstiden för familjemedlemmarnas resehandlingar minst omfattar den planerade vistelsens längd.

I punkt 6 föreskrivs det att den första medlemsstaten eller, vid rörlighet för längre vistelse, den andra medlemsstaten i princip inte ska tillämpa någon tidsfrist med avseende på tillträde till arbetsmarknaden för familjemedlemmar. I 78 § 3 mom. 2 punkten i utlänningslagen föreskrivs det att utlännningar som har beviljats uppehållstillstånd på grund av familjeband har rätt att arbeta. Tillträdet till arbetsmarknaden begränsas inte i den nationella lagstiftningen.

Kapitel VI Rörlighet mellan medlemsstater

I artikel 29 föreskrivs det om forskares rörlighet för längre vistelse. Finland inrättar inte ett sådant frivilligt ansökningsförfarande som föreskrivs i punkterna 2—7.

Artikel 30 innehåller bestämmelser om rörlighet för forskares familjemedlemmar. Finland inrättar inte ett ansökningsförfarande, och därmed behöver punkt 3 inte införlivas med den nationella lagstiftningen.

I artikel 32 finns bestämmelser om garantier och sanktioner vid rörlighet. I punkt 1 föreskrivs det om sådana bevis för rörligheten som myndigheterna i en andra medlemsstat har rätt att kräva när den medlemsstat som beviljat tillståndet inte tillämpar Schengenregelverket fullt ut. Denna punkt i artikeln förutsätter inte att den nationella lagstiftningen ändras.

Kapitel VII Förfarande och öppenhet

Enligt artikel 33 får medlemsstaterna föreskriva sanktioner för värdenheter och arbetsgivare. Artikeln förutsätter inte att den nationella lagstiftningen ändras.

I artikel 35 föreskrivs det om öppenhet och tillgång till information. Medlemsstaterna ska se till att det är lätt för sökande att få tillgång till information om all skriftlig bevisning som behövs för en ansökan och om villkoren för inresa och vistelse. Artikeln förutsätter inte att den nationella lagstiftningen ändras.

Kapitel VIII Slutbestämmelser

I artikel 38 föreskrivs det om statistik som medlemsstaterna ska överlämna till kommissionen. Referensåret för den första statistik som överlämnas ska vara 2019.

I artikel 39 föreskrivs det om kommissionens rapporteringsskyldighet. Kommissionen ska med jämna mellanrum, första gången senast den 23 maj 2023, rapportera till Europaparlamen-

tet och rådet om tillämpningen av direktivet i medlemsstaterna och vid behov föreslå ändringar.

I artikel 40 finns bestämmelser om införlivande av direktivet. Medlemsstaterna ska senast den 23 maj 2018 sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet. Texten till bestämmelserna ska genast överlämnas till kommissionen. Medlemsstaternas bestämmelser ska innehålla en hänvisning till direktivet när de offentliggörs. De ska även innehålla en uppgift om att hänvisningar i befintliga lagar och andra författningar till de direktiv som upphävs genom det här direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet. Texten till de centrala ändringar av bestämmelser i nationell rätt som görs utgående från direktivet ska överlämnas till kommissionen.

I artikel 42 föreskrivs det om ikraftträdandet. Direktivet träder i kraft dagen efter det att det har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning. Direktivet offentliggjordes i Europeiska unionens officiella tidning den 21 maj 2016.

I artikel 43 konstateras det att direktivet riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Syftet med propositionen är i första hand att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/801 inom den tidsfrist som föreskrivs i direktivet och att införliva direktivets bestämmelser med den nationella lagstiftningen, åtminstone för de obligatoriska delarnas vidkommande. I artikel 40 i direktivet föreskrivs det att medlemsstaterna senast den 23 maj 2018 ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet.

Syftet är också att föreskriva i utlänningslagen om uppehållstillstånd som beviljas på grund av au pair-placering. Med detta avses emellertid inte att bestämmelserna i direktivet ska införlivas till denna del, utan det är fråga om reglering som utgår från ett nationellt behov, vilket statens revisionsverk uppmärksammade i sin effektivitetsrevisionsberättelse 3/2016.

3.2 Alternativ

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/801 är EU-reglering som är delvis tvingande, delvis frivilligt tillämplig. Direktivet måste alltså genomföras vad beträffar åtminstone de delar som det är obligatoriskt att tillämpa, och medlemsstaterna får nationellt ta ställning till huruvida direktivet ska genomföras till övriga delar. Kommissionen lade fram sitt direktivförslag våren 2013 och medlemsstaterna förhandlade med EU:s institutioner om innehållet i direktivet de två-tre åren därpå, så Finlands ståndpunkt kom slutligen att bli att endast de delar av direktivet som det är obligatoriskt att tillämpa kan genomföras nationellt. Genom denna proposition genomförs därmed endast direktivets reglering om forskare, högskolestuderande, praktikanter och volontärer som deltar i Europeiska unionens volontärprogram. De övriga delarna av direktivet genomförs inte.

Direktivgenomförandet innebär att det är nödvändigt att i den nationella lagstiftningen föreskriva om ett stort antal av artiklarna i direktivet. Eftersom det är fråga om ett direktiv som gäller invandring gäller det att i första hand sträva efter att placera regleringen i utlänningslagen. Med hänsyn till utlänningslagens disposition och omfattning, och med beaktande på motsvarande sätt av den ökade reglering som direktivgenomförandet orsakar och av reglerings-

tekniken i förhållande till regleringen i gällande utlänningslag är det inte möjligt att införliva direktivet med utlänningslagen på ett sätt som leder till ett överskådligt slutresultat. Utlänningslagens disposition och kapitelindelning är sådana att regleringen inte skulle bli tillräckligt enkel, logisk och tydlig. Stiftande av en separat lag valdes på motsvarande sätt som lösning redan när direktivet om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal och direktivet om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning genomfördes (RP 80/2017 rd). Genomförandet förutsätter visserligen också att sådan överlappande reglering i utlänningslagen som delvis hänför sig till de tidigare forskar- och studerandedirektiven upphävs och att det inte föreskrivs om samma sak på nytt i den nya lagen; i stället bör det då hänvisas till befintliga bestämmelser i utlänningslagen.

I direktivet har i den reglering som ska införlivas med den nationella lagstiftningen sprängts in sådana delar som det är frivilligt att tillämpa och för vars del medlemsstaterna får besluta om gränserna för regleringen. De viktigaste delarna som det är frivilligt att tillämpa gäller s.k. godkännandeförfaranden och förfaranden med anknytning till rörligheten för forskare och deras familjemedlemmar samt för studerande på Europeiska unionens territorium.

I artikel 9 föreskrivs det att medlemsstaterna får besluta att föreskriva ett godkännandeförfarande för offentliga och privata forskningsorgan som vill ta emot en forskare i enlighet med det förfarande för inresa och vistelse som fastställs i direktivet. Bestämmelser om godkännandeförfarandet ingick redan i forskardirektivet 2005/71/EG, vilket är anledningen till att motsvarande bestämmelser finns också i utlänningslagen (47 a—c §). Denna gällande reglering i utlänningslagen har i Finland emellertid i praktiken kommit att bli en s.k. död bokstav, eftersom godkännandeförfarandet inte har tillgripits en enda gång på grund av att det parallella nationella förfarandet har ansetts vara smidigare. Alla utländska forskare har därmed kommit med stöd av ett s.k. nationellt förfarande, och forskare har inte alls kommit med stöd av regleringen i det tidigare forskardirektivet. Därför gick man i den tjänstemannaarbetsgrupp som berett denna proposition, och till följd av responsen från högskolor och forskningsinstitut vid samråden, in för att i samband med genomförandet inte föreslå bestämmelser om godkännandeförfarandet i den nationella lagstiftningen.

I kapitel VI föreskrivs det om rörlighet mellan medlemsstater. Rörligheten gäller under vissa förutsättningar forskare, forskarnas familjemedlemmar och högskolestuderande. Tanken är att dessa med stöd av ett tillstånd som den första medlemsstaten har beviljat kan resa in i och vistas i en andra medlemsstat för att bedriva en del av forskningen eller studierna där och sedan återvända till den första medlemsstaten. I artikel 28 finns bestämmelser om forskares rörlighet för kortare vistelse, till vilken ett underrättelse- och invändningsförfarande anknyter. Ett underrättelse- och invändningsförfarande hänför sig också till rörligheten för studerande, vilken det föreskrivs om i artikel 31. I artikel 29 föreskrivs det om forskares rörlighet för längre vistelse, vars längd definieras som vistelse i en eller flera andra medlemsstater under en period på mer än 180 dagar per medlemsstat. I direktivet sägs att det nationellt får fastställas en längsta rörlighetsperiod för längre vistelse för en forskare som inte får vara kortare än 360 dagar. Vad genomförandet beträffar gäller det att besluta också vilket förfarande som ska iakttas i fråga om rörlighet för längre vistelse som riktar sig till Finland. I direktivet föreskrivs det att medlemsstaterna ska besluta antingen om ett likadant förfarande som det underrättelse- och invändningsförfarande som används i samband med forskares rörlighet för kortare vistelse eller om ett ansökningsförfarande som gäller rörlighet för längre vistelse. Vid genomförandet har man när det gäller att underlätta rörligheten för forskare gått in för att fastställa att maximal längden för rörlighet för längre vistelse är två år; fram till den tidsgränsen iakttas i fråga om rörlighet för längre vistelse samma förfarande som i fråga om rörlighet för kortare vistelse, dvs. ett underrättelse- och invändningsförfarande. Förfarandena i fråga om rörlighet föreslås därmed vara desamma för alla kategorier vars rörlighet regleras i direktivet, dvs. forskare,

forskarnas familjemedlemmar och studerande. Lösningen är överskådligast och dessutom motiverad med tanke på forskarnas arbete och dess natur samt de studerandes studier.

3.3 De viktigaste förslagen

Propositionen baserar sig efter att alternativen utvärderats på förslaget att det med anledning av direktivgenomförandet stiftas en separat lag, lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete. Det viktigaste innehållet i den är bestämmelser om ansökan om samt beviljande, vägran och återkallande av uppehållstillstånd och bestämmelser om rörlighet från Europeiska unionens medlemsstaters territorium till Finland. Lagen stöder sig delvis på utlänningslagen, t.ex. i fråga om inresa, vistelse, lämnande av landet och rätten att arbeta, och för undvikande av överlappande reglering är det inte befogat att föreskriva om detta i den föreslagna lagen. Av direktivet följer att fortsatt uppehållstillstånd ska sökas med stöd av denna föreslagna nya lag, inte utlänningslagen, när det är fråga om de typer av uppehållstillstånd som direktivet omfattar, varvid villkoren för beviljande av uppehållstillstånd och uppehållstillståndets längd enligt den nya lagen är desamma som i fråga om det första uppehållstillståndet. Tillståndssystemet och systematiken i denna nya separata lag som föreslås smälter emellertid samman med utlänningslagen på så sätt att det är möjligt för forskare, forskarnas familjemedlemmar, studerande, praktikanter och volontärer att under sin vistelse i landet ansöka om något annat uppehållstillstånd än ett sådant som avses i direktivet och som det föreskrivs om i utlänningslagen. Det är möjligt att slutligen ansöka om permanent uppehållstillstånd, om villkoren för att bevilja ett sådant uppfylls. Upppehållstillstånd som beviljas enligt den föreslagna nya lagen och tiderna för vistelse i landet gagnar därmed tredjelandsmedborgare när det är fråga om tillståndsprövning som avses i utlänningslagen, och främst sådan prövning som avser permanent uppehållstillstånd.

Direktivets målgrupp är i synnerhet forskare och studerande för vilka det blir aktuellt med rörlighet också på Europeiska unionens medlemsstaters territorium. Direktivet syftar till att underlätta för tredjelandsmedborgare som ansöker om inresa och vistelse i forsknings syfte att resa in och vistas i landet med hjälp av ett sådant förfarande som inte är beroende av deras rättsliga ställning i förhållande till det mottagande forskningsorganet. I propositionen föreslås därför att den på gällande utlänningslag baserade indelningen av forskare i forskarstuderande och forskare slopas och att forskarna enhetligt beviljas uppehållstillstånd för forskare, oavsett rättsförhållande och finansiering.

Propositionen grundar sig också på att 46 § i utlänningslagen, där det föreskrivs om beviljande av uppehållstillstånd för studier, upphävs och regleringen om detta flyttas till den nya lagen, så att regleringen avseende alla studerande finns i en och samma lag.

Enligt gällande utlänningslag är det möjligt för studerande som har avlagt examen i Finland att efter slutförda studier ansöka om och beviljas ett högst ettårigt uppehållstillstånd för sökande av arbete. Genom uppehållstillståndet ges utlänningar som studerat i Finland möjlighet att hitta ett jobb och stanna i Finland. Regleringen i direktivet går ännu längre. Utöver att studerande som avlagt examen – direktivet gäller visserligen bara högskolestuderande – fortsätter att ha tillgång till detta tillstånd kommer ett sådant tillstånd att börja beviljas också utlänningar som har bedrivit forskning i Finland och slutfört sitt forskningsarbete. Enligt direktivet ska både forskare och högskolestuderande beviljas uppehållstillstånd för att söka efter arbetsmöjligheter eller etablera ett företag. Direktivet förutsätter att uppehållstillstånd beviljas för minst nio månader, men i denna proposition utgås det från att uppehållstillstånd beviljas för ett år. Regleringen avses till denna del bli placerad i den nya lagen, eftersom detta är överskådligast.

I propositionen föreslås också att det i utlänningslagen ska föreskrivas om villkoren för uppehållstillstånd som beviljas på grund av au pair-placering, eftersom ingen sådan bestämmelse finns i gällande utlänningslag.

I propositionen föreslås också ändringar i lagstiftningen om social trygghet och hälso- och sjukvård. Genom lagändringarna realiserar likabehandling på den sociala trygghetens område, men samtidigt införs en i direktivet tillåten begränsning av rätten till likabehandling när det gäller forskare. Enligt direktivet är en medlemsstat inte skyldig att betala familjeförmåner till forskare vars vistelse pågår högst sex månader. Genom ändringarna av lagstiftningen om hälso- och sjukvård jämföras i direktivet avsedda forskare och sådana studerande, praktikanter och volontärer som är i ett anställningsförhållande med kommuninvånare, vilket gör att de fastän deras vistelse i landet är tillfällig har samma rätt till offentliga hälso- och sjukvårdstjänster som kommuninvånare.

Rätten till likabehandling får enligt artikel 22 begränsas också genom att tillgången till bostäder begränsas. Genom de preciseringar som nu föreslås utnyttjas möjligheten att begränsa tillgången till bostäder i det bostadsbestånd som finansierats med statligt stöd, för att den huvudsakliga principen också i fortsättningen ska vara att ett åtminstone ettårigt uppehållstillstånd krävs för att bostad ska kunna fås. I fortsättningen finns bestämmelser om uppehållstillstånd inte bara i utlänningslagen utan också i den nya föreslagna lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärbete. Det är därför befogat att komplettera de bestämmelser om uppehållstillstånd som berättigar till vistelse i minst ett år som finns i aravabegränsningslagen, räntestödslagen och lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus så att inte bara uppehållstillstånd som beviljats enligt utlänningslagen utan också uppehållstillstånd som beviljats enligt den nya lagen nämns i dem. Dessutom föreslås bestämmelserna om val av hyresgäster bli kompletterade så, att också personer som med stöd av den nya föreslagna lagen har fått ett sådant intyg av Migrationsverket som berättigar till åtminstone ett års vistelse kan väljas till hyresgäster.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Propositionen har inga direkta konsekvenser för statsfinanserna. Inte heller bedöms direktivgenomförandet ha några betydande konsekvenser för statsfinanserna vad gäller beskattningen.

De förfaranden för inresa och vistelse som föreskrivs i direktivet är i huvudsak i bruk till följd av tidigare direktiv och nationell reglering. De grunder för uppehållstillstånd som föreslås bli föreskrivna med anledning av direktivet är i sig inte nya, även om de utredningar som krävs i ansökan om uppehållstillstånd förändras något för deras vidkommande. Direktivbestämmelsen om likabehandling har till övervägande del genomförts den 1 januari 2014 genom det s.k. direktivet om kombinerade tillstånd, så genomförandet kräver närmast att lagstiftningen preciseras.

Direktivet tillför den nationella lagstiftningen och den praxis som medlemsstaterna i Europeiska unionen tillämpar förfaranden för hur uppehållstillstånd som den första medlemsstaten har beviljat kan användas för rörlighet till en andra medlemsstat i syfte att bedriva forskning eller högskolestudier. Enligt de gällande bestämmelserna har rörlighet för kortare vistelse redan varit möjlig, men i princip är det inte möjligt att arbeta med stöd av ett uppehållstillstånd som den andra medlemsstaten har beviljat, om det inte är fråga om förvärvsarbete som får utföras i högst tre månader utan uppehållstillstånd. När man beaktar också att direktivet medför en skyldighet för tredjelandsmedborgare att ha en sjukförsäkring och medel för försörjningen

och återresan, väntas kostnader inte uppkomma. Rörligheten från den första medlemsstaten till Finland väntas inte vara så stor att kostnadseffekterna blir omfattande.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Direktivgenomförandet leder just inte till nya uppgifter för Migrationsverket, eftersom verket även i fortsättningen är ensamt behörigt att behandla uppehållstillståndsärenden. I utlänningslagen finns reglering om de grunder för uppehållstillstånd som föreskrivs i direktivet, så det är i sig inte heller fråga om nya tillståndsgrunder. I direktivet föreskrivs i fråga om forskare, forskarnas familjemedlemmar och studerande om rörlighet på Europeiska unionens medlemsstaters territorium och det anknytande förfarandet. Det förfarande som valts beträffande rörligheten till Finland är underrättelseförfarande och ett därtill anknutet inväpningsförfarande. Förfarandet är detsamma som ska vara i bruk i samband med företagsintern förflyttning (RP 80/2017 rd), där Migrationsverket har fastställts vara den behöriga myndigheten för rörlighetens vidkommande. Den nya uppgiften bedöms därför inte ha någon stor inverkan på Migrationsverkets verksamhet. Migrationsverkets prestationer är avgiftsbelagda och priset bestäms enligt självkostnadsprincipen. Lagstiftningens konsekvenser för Migrationsverkets verksamhet väntas vara obetydliga.

I gällande utlänningslag finns reglering om ett godkännandeförfarande för forskningsinstitut. Propositionen innehåller ett förslag om att upphäva denna reglering i utlänningslagen, och i propositionen föreslås det inte heller nya bestämmelser om detta, särskilt eftersom förfarandet inte har tillgripits alls och eftersom det enligt direktivet är frivilligt för medlemsstaterna att inrätta förfarandet. Uppgiften utgår alltså ur undervisnings- och kulturministeriets uppgifter.

4.3 Samhälleliga konsekvenser

Utgående från propositionen föreskrivs det om uppehållstillstånd, som det hittills har föreskrivits om i utlänningslagen och till övervägande del från nationella utgångspunkter. I propositionen föreslås därmed inte sådana bestämmelser om nya tillståndsgrunder att det skulle medföra ett ökat antal sökande, eller åtminstone är en betydande ökning inte i sikte.

Regleringen om uppehållstillstånd grundar sig i fortsättningen mer på Europeiska unionens regelverk, vilket innebär att regleringen i medlemsstaterna kommer att vara mer enhetlig än tidigare. Till de viktigaste förändringar och konsekvenser som propositionen medför hör just forskarnas och de studerandes möjlighet att röra sig mellan medlemsstaterna, något som förutsätter enhetlig reglering. Bestämmelserna om rörlighet underlättar samarbetet mellan forskningsinstitut och högskolor samt forskarnas och de studerandes ställning, eftersom rörligheten till en andra medlemsstat med stöd av ett av den första medlemsstaten beviljat uppehållstillstånd möjliggörs för en längre tid än vad som hittills varit möjligt med stöd av Schengenregelverket.

En annan viktig konsekvens som även den gäller forskare och studerande är att uppehållstillståndets giltighetstid förlängs från nuvarande ett år till två år. Tack vare ett längre uppehållstillstånd tryggas tredjelandsmedborgarnas status för en längre tid. Detta kan förmodas främja deras förutsättningar att integreras i landet och att framgångsrikt forska och studera.

Utländska studerande är en resurs som bidrar till att täcka behovet av arbetskraft i Finland. En stor del av dem stannar emellertid inte i Finland för att arbeta här efter sin examen. Det har visserligen framgått att de flesta studerande skulle vilja stanna, men deras möjligheter att hitta sysselsättning försvagas av bristfälliga språkkunskaper och otillräckliga arbetslivsnätverk. Detta missförhållande har ägnats uppmärksamhet bl.a. i statens program för integrationsfrämjande (arbets- och näringsministeriet 2012) och strategin Migrationens framtid 2020. Proposit-

ionen ger studerande och forskare bättre möjligheter att stanna i landet för att söka arbete eller etablera företagsverksamhet, varvid den förbättrar utbudet av kunnig arbetskraft på arbetsmarknaden och möjliggör att affärsidéer som bygger på forskning och studier förädlas och leder till företagsetableringar.

Propositionen väntas inte i nämnvärd utsträckning öka antalet personer som ansöker om att bli tilldelade statsunderstödda hyresbostäder. Den föreslagna ändringen innebär i praktiken att också personer som beviljats uppehållstillstånd i en annan medlemsstat och som med stöd av den nya lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete fått ett intyg av Migrationsverket kan väljas till hyresgäster i statsunderstödda hyresbostäder. Antalet sådana personer kan antas vara bara en bråkdel av det nuvarande antalet bostadssökande.

Propositionen har inga könsrelaterade konsekvenser.

5 Beredningen av propositionen

Inrikesministeriet tillsatte den 13 oktober 2016 ett lagstiftningsprojekt med syfte att samordna, bereda och rapportera det nationella direktivgenomförandet inom en tidsfrist som ministeriet angett. Uppdraget bestod i att utreda lagstiftningsbehoven och bereda förslag till behövliga lagstiftningsändringar samt att jämka samman beredningen av dessa bestämmelser med beredningen av eventuella bestämmelser som utfärdas självständigt och bestämmelser i andra propositioner.

Till stöd för beredningen har det funnits en arbetsgrupp där, utöver inrikesministeriets migrationsavdelning, arbets- och näringsministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt Migrationsverket har varit företrädare.

Propositionen sändes på remiss till 91 mottagare. Den sändes också till rådet för utvärdering av lagstiftningen. Centrala remissorgan var förutom ministerierna och olika myndigheter med anknytning till migrationsfrågor också arbetsmarknadens parter, intresseorganisationer, inrättningar som bedriver forskning, alla universitet och yrkeshögskolor samt vissa studerandeorganisationer och organisationer med anknytning till boende och rörlighet.

Något över 50 yttranden sändes in.

Responserna i yttrandena var i huvudsak positivt i fråga om de lösningar som hade valts: att stifta en separat lag, samla regleringen om forskare och studerande i en enda lag, möjliggöra tvååriga uppehållstillstånd för forskare och studerande, bevilja uppehållstillstånd för sökande av arbete och etablering av företag, i samtliga fall realisera rörlighet genom ett underrättelseförfarande och bl.a. möjliggöra att forskare beviljas uppehållstillstånd av kontinuerlig typ.

Med anledning av yttrandena har definitionerna i propositionen preciserats för att beviljandet av uppehållstillstånd för forskare och studerande ska svara också på de nationella behoven så väl som det inom ramen för direktivet är möjligt. Också villkoren för beviljande av uppehållstillstånd på grund av au pair-placering har preciserats i den nya 46 § som föreslås i utlänningslagen och i detaljmotiveringen till den. Vidare har bestämmelserna om likabehandling preciserats, däribland de lagar som ingår som bilagor till propositionen, och lagens 5 § som ingick i propositionen vid remissbehandlingen och innehöll fel också vad rubriken beträffade har strukits vid den fortsatta beredningen. I många av yttrandena uppmärksammades förtjänstfullt förhållandet mellan 5 § i det dåvarande lagförslaget och artikel 22 i direktivet, vilken gäller likabehandling. Lagförslaget har sedan dess ändrats så att det motsvarar regleringen i direktivet.

Bestämmelserna om ändringssökande i den nya föreslagna lag som ingår i propositionen har preciserats så att de är förenliga med motsvarande bestämmelser i gällande utlänningslag, särskilt vad gäller Migrationsverkets rätt att söka ändring hos högsta förvaltningsdomstolen. Regleringen motsvarar därmed utlänningslagens bestämmelser om ändringssökande. Texten i avsnittet ”Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning” har preciserats på motsvarande sätt.

6 Samband med andra propositioner

En proposition där förvaltningsprocesslagen (586/1996) föreslås bli upphävd kommer sannolikt att överlämnas till riksdagen inom kort. I den föreslagna nya lagens bestämmelse om ändringssökande (31 § i lagförslaget) hänvisas det till förvaltningsprocesslagen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lag om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete

1 §. Lagens syfte. I lagen föreslås en ny bestämmelse med en definition av lagens syfte. Lagens syfte är att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2016/801/EU om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pairarbete.

2 §. Tillämpningsområde. I paragrafen föreslås en bestämmelse om lagens tillämpningsområde. Bestämmelsen grundar sig på artikel 2 i direktivet och på en nationellt preciserad reglering. Enligt 1 mom. i paragrafen ska lagen tillämpas på tredjelandsmedborgare som är forskare, studerande, praktikanter eller på volontärarbete som utförs inom ramen för Europeisk unionens volontärprogram. I direktivet används begreppet Europeisk volontärtjänst (EVS). Inom Europeiska unionen pågår behandlingen av ett förslag till förordning om Europeiska solidaritetskåren som är en av unionens volontärtjänstmodeller och som till sitt innehåll i stor utsträckning motsvarar Erasmus +/EVS-programmet inom volontärarbete. Förordningen kommer sannolikt att antas under förra delen av 2018.

I artikel 2.1 i direktivet föreskrivs att medlemsstaterna i övrigt kan besluta om huruvida de ska tillämpa andra delar av direktivet. Det föreslås att de delar som gäller frivillig tillämpning av direktivet ska lämnas utanför lagens tillämpningsområde. I så fall kommer bestämmelserna i direktivet inte att omfatta oavlönad praktik, med undantag för volontärarbete som utförs inom ramen för Europeiska unionens volontärprogram, deltagande i elevutbytesprogram och utbildningsprojekt samt au pairarbete.

I 2 mom. föreskrivs om en förteckning enligt direktivet över de målgrupper på vilka direktivet och den föreslagna lagen inte ska tillämpas. Lagen tillämpas inte på målgrupper som ansöker om internationellt skydd, som beviljas internationellt skydd enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU, som beviljas tillfälligt skydd i en medlemsstat i enlighet med rådets direktiv 2001/55/EG, som kommer till unionen som avlönade praktikanter inom ramen för företagsintern förflyttning av personal enligt direktiv 2014/66/EU eller som har beviljats rätt till inresa och vistelse som högkvalificerade arbetstagare enligt direktiv 2009/50/EG. Lagen ska inte tillämpas på tredjelandsmedborgare som är familjemedlemmar till unionsmedborgare som har utövat sin rätt till fri rörlighet inom unionen och inte på dem som har samma rätt till fri rörlighet som unionsmedborgare enligt avtal antingen mellan unionen och dess medlemsstater och tredjeländer eller mellan unionen och tredjeländer. Lagen tillämpas inte heller på dem vars utvisning har skjutits upp på grund av faktiska eller rättsliga omständigheter.

3 §. Förhållande till utlänningslagen. I paragrafen föreskrivs om den föreslagna lagens förhållande till utlänningslagen. Utlänningslagen innehåller grundläggande bestämmelser för invandring och det föreslås inte någon ny reglering i det avseendet. På tredjelandsmedborgare ska tillämpas de allmänna bestämmelserna i utlänningslagen om inresa och utresa och om vistelse och arbete, om inte något annat bestäms i denna lag. Sådana bestämmelser är till exempel villkoren för inresa och vistelse, kraven på resehandlingar, kraven på att försörjningen är tryggad, bestämmelserna om uppehållstillståndskort samt bestämmelserna om avlägsnande ur landet.

4 §. Definitioner. I paragrafen föreskrivs om definitioner av de centrala begrepp som används i lagen. Definitionerna är i viss mån likadana som i artikel 3 i direktivet och i vissa avseenden skrivna så att de bättre tillgodoser behoven i den nationella lagen.

Tredjelandsmedborgare. Tredjelandsmedborgare är en person som inte är unionsmedborgare eller med dem jämförbara personer, såsom medborgare i Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz.

Forskare. Med forskare avses en tredjelandsmedborgare som innehar en doktorsexamen eller högskoleutbildning som ger tredjelandsmedborgaren tillträde till doktorandprogram, som väljs ut av ett forskningsorgan och beviljas inresa till och vistelse på en medlemsstats territorium för att bedriva forskning som normalt kräver sådan utbildning. Definitionen av forskare omfattar således ett brett tillämpningsområde, och avgörande med tanke på prövningen av uppehållstillstånd är då omständigheter som anknyter till forskarens arbete, men inte till forskarens försörjning, dvs. till finansieringskällan.

Studerande. Med studerande avses en tredjelandsmedborgare som har antagits vid en högskola och som beviljas inresa till och vistelse på en medlemsstats territorium för att som huvudsaklig verksamhet på heltid följa ett studieprogram som leder till en högskoleexamen, och en tredjelandsmedborgare som har antagits till en annan läroanstalt än en högskola och som har beviljats rätt att följa ett studieprogram som leder till ett yrke eller en examen. Det kan också vara fråga om studier som förbereder för sådan utbildning eller obligatorisk praktik. Genom att formulera regleringen på detta sätt håller man sig vid definitionen av studerande å ena sidan till definitionen i direktivet, men i övrigt har man försökt definiera studerande enligt den nationella regleringen och den tillämpningspraxis som grundat sig på gällande lag.

Praktikant. Med praktikant avses en tredjelandsmedborgare som innehar en examen från en högskola eller som i ett tredjeland följer ett studieprogram som leder till en examen från en högskola och som beviljas inresa till och vistelse i Finland för att följa ett praktikprogram i syfte att förvärva kunskaper, praktik och erfarenheter i en yrkesmiljö.

Volontär. Med volontär avses en tredjelandsmedborgare som beviljas inresa till och vistelse i Finland för att delta i volontärarbete inom ramen för Europeiska unionens volontärprogram. Med volontär avses en person som inte är anställd hos någon.

Högskola. Definitionen av en högskola ska överensstämma med de nationella behoven i Finland och därför definieras den något annorlunda än i direktivet, men dock så att den täcker betydelsen i direktivet.

Värdenhet. Med värdenhet avses ett forskningsorgan, en läroanstalt för högre utbildning, en utbildningsanstalt, en organisation som ansvarar för ett volontärprogram eller en enhet som tar emot praktikanter, som tar emot en tredjelandsmedborgare i enlighet med detta direktiv och som är beläget i Finland. Enligt direktivet saknar enhetens rättsliga form betydelse, och därför kan det vara fråga om till exempel ett aktiebolag, en stiftelse eller ett offentligt samfund.

Första medlemsstat. Med första medlemsstat avses den medlemsstat i Europeiska unionen som först beviljar ett tillstånd för en tredjelandsmedborgare.

Andra medlemsstat. Med andra medlemsstat avses varje annan medlemsstat i Europeiska unionen än den första medlemsstaten.

Unionsprogram eller multilaterala program som innefattar rörlighetsåtgärder. Med denna definition avses program finansierade av Europeiska unionen eller medlemsstaterna som främ-

jar tredjelandsmedborgares rörlighet i unionen eller i de medlemsstater som deltar i de respektive programmen.

Tillstånd. Med tillstånd avses ett uppehållstillstånd som har utfärdats genom användning av det enhetliga formulär som föreskrivs i förordning (EG) nr 1030/2002 och som ger innehavaren av tillståndet rätt att lagligen vistas på en medlemsstats territorium.

Familjemedlemmar. Med familjemedlemmar avses tredjelandsmedborgare enligt definitionen i artikel 4.1 i rådets direktiv 2003/86/EG.

5 §. Avtal med forskningsorgan. I paragrafen föreslås bestämmelser om artikel 10 som har rubriken mottagningsavtal. Det föreslås dock att det i paragrafen och i övrigt i lagen bara används ordet ”avtal” som är ett juridiskt begrepp och en heltäckande allmän term och som således motsvarar det mottagningsavtal som avses i direktivet.

Enligt 1 mom. i paragrafen ska ett forskningsorgan som vill ta emot en forskare i forsknings syfte ingå ett avtal med forskaren. I praktiken ska avtalet vara skriftligt. Ett forskningsorgan får ingå avtal bara om organet har godkänt forskningsprojektet. För ett godkännande krävs det att forskningsorganet först kontrollerar forskningsprojektets syfte, bedömer dess planerade längd och kontrollerar att forskaren har tillgång till den finansiering som behövs för att genomföra projektet samt tredjelandsmedborgarens kvalifikationer. Avtalet är det viktigaste kravet i ansökan om uppehållstillstånd, eftersom det visar att forskningsorganet har styrkt sitt behov av få forskaren att medverka i sitt forskningsprojekt.

I 2 mom. föreskrivs vilka uppgifter som åtminstone ska ingå i avtalet. Enligt 1 punkten ska i avtalet anges rubriken för eller syftet med forskningsverksamheten eller forskningsområdet. Detta är en väsentlig uppgift för att fastställa att det är fråga om en forskare. I 2 punkten i momentet föreskrivs att forskaren i avtalet förbinder sig att slutföra forskningsverksamheten och på motsvarande sätt förbinder sig forskningsorganet att ta emot forskaren i detta syfte. I princip kan detta styrkas genom att avtalet undertecknas, vilket innebär att bägge parter har godkänt avtalet och förbinder sig att iaktta det.

Enligt 3 punkten ska i avtalet anges forskningsverksamhetens start- och slutdatum eller dess uppskattade längd. Om det inte är möjligt att ange datumen, ska verksamhetens uppskattade längd anges så noggrant som möjligt, så att man kan fatta beslut om uppehållstillståndets giltighetstid.

I 4 punkten föreskrivs att rättsförhållandet mellan forskningsorganet och forskaren ska anges i avtalet. Rättsförhållandet avgör parternas rättigheter och skyldigheter och samtidigt vilka uppgifter om exempelvis forskarens försörjning som ska läggas fram i samband med ansökan om uppehållstillstånd. Om det är fråga om något annat rättsförhållande än anställning, kan den finansiering som forskaren får för att bedriva forskning vara till exempel ett stipendium eller annan liknande finansiering. Om rättsförhållandet utgörs av en anställning, föreslås det för tydlighetens skull en bestämmelse i 5 punkten om att det i avtalet då ska fastslås relevanta anställningsvillkor som följer giltiga bestämmelser om anställningar i Finland och det kollektivavtal som ska tillämpas.

I 6 punkten föreskrivs att det i avtalet mellan forskningsorganet och forskaren ska anges forskarens planerade rörlighet till en annan medlemsstat för att bedriva sin forskning där med det uppehållstillstånd som beviljats i Finland, om rörligheten är känd redan då.

I 3 mom. föreskrivs om när avtalet mellan forskningsorganet och forskaren ska upphöra att gälla. Enligt artikel 10.5 i direktivet ska avtalet automatiskt upphöra att gälla om tredjelands-

medborgaren inte beviljas rätt till inresa och vistelse eller om rättsförhållandet mellan forskaren och forskningsorganet upphör. I artikel 10.6 föreskrivs att forskningsorganet utan dröjsmål ska underrätta den behöriga myndigheten i den berörda medlemsstaten om varje omständighet som kan förhindra att avtalet genomförs. Forskningsorganet ska ha en omfattande skyldighet att underrätta Migrationsverket om alla omständigheter som förhindrar att avtalet genomförs.

6 §. Beviljande av uppehållstillstånd för forskning. I paragrafen föreskrivs om uppehållstillstånd som beviljas forskare. Oberoende av rättsförhållandet mellan forskningsorganet och forskaren är det centrala att forskaren beviljas uppehållstillstånd med stöd av bestämmelsen i paragrafen och inte med stöd av utlänningslagen. Vid prövningen av uppehållstillståndet kommer bestämmelsen i förhållande till nuläget att medverka till att indelningen av forskare på grundval av rättsförhållande och tillhörande finansiering i forskare och forskarstuderande upphör. Bestämmelsen leder till att alla forskare beviljas samma uppehållstillstånd.

I 1 mom. föreskrivs att uppehållstillstånd enligt 5 § ska beviljas utifrån avtalet mellan forskningsorganet och forskaren och baserat på de omständigheter som föreskrivs där.

En annan viktig omständighet vid tillståndsprövningen är bestämmelsen i 2 mom. om att forskarens försörjning ska vara tryggad under hela den tid för vilken uppehållstillstånd söks och att det bör finnas medel för kostnaderna för återresan. Kravet på att försörjningen är tryggad fastställs utifrån rättsförhållandet mellan forskningsorganet och forskaren. Om rättsförhållandet är ett anställningsförhållande, ska försörjningskravet uppfylla kraven enligt finsk arbetslagstiftning och det tillämpade kollektivavtalet så att inkomsten från ett förvärvsarbete ger tillräcklig försörjning. Försörjningen anses vara tryggad när forskaren får en lön som åtminstone överensstämmer med kollektivavtalet. Om inget kollektivavtal tillämpas ska den lön som betalas ut uppgå till ett belopp som motsvarar minst rätten till dagpenning enligt det arbetsvillkor som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Om det är fråga om något annat än en anställning, ska inkomsten bedömas enligt 39 § i utlänningslagen.

I 3 mom. föreskrivs om arten och giltighetstiden när det gäller uppehållstillstånd som beviljas forskare. Uppehållstillståndet är kontinuerligt (A) oavsett för hur lång tid det beviljas. Ett kontinuerligt tillstånd är motiverat med tanke på att forskare kan ses som en sådan högkvalificerad och utbildad målgrupp som avses i direktivet. Uppehållstillstånd ska beviljas för två år. Detta är utgångspunkten för forskares uppehållstillstånd i alla situationer, vilket således utesluter indelningen enligt artikel 18.1 i direktivet i uppehållstillstånd av olika längd på minst ett eller två år. Om avtalet mellan forskningsorganet och forskaren ingås för kortare tid, ska uppehållstillstånd beviljas för en kortare tid än två år, dvs. för den tid avtalet är giltigt. Beträffande en förlängning av uppehållstillståndet iaktas samma förfarande som vid uppehållstillstånd som beviljas med stöd av utlänningslagen, dvs. tillstånd kan då beviljas för högst fyra år.

7 §. Beviljande av uppehållstillstånd för studier. I paragrafen föreskrivs om såväl högskolestuderande som avses i artikel 11 som andra studerande, om vilka nu föreskrivs i 46 § i utlänningslagen. I paragrafen samlas således alla de fall då uppehållstillstånd för studier kan beviljas. Av detta följer att utlänningslagen inte längre ska innehålla några bestämmelser om beviljande av uppehållstillstånd för studier.

I 1 mom. i paragrafen indelas beviljandet av uppehållstillstånd enligt direktivet dels för studier vid en högskola, dels för andra studier. Indelningen är motiverad å ena sidan med anledning av rapporteringsskyldigheten i direktivet, å andra sidan för att regleringen av den interna rörligheten inom Europeiska unionen enligt direktivet bara gäller högskolestuderande.

I 1 punkten i momentet föreskrivs att uppehållstillstånd kan beviljas tredjelandsmedborgare som har antagits som studerande vid en högskola i Finland. För högskolans del förutsätts det

då att den har verksamhet och ligger i Finland, att det är en högskola som följer det finländska högskolesystemet och att den har rätt att ordna examensinriktad och annan utbildning enligt högskolelagstiftningen. För att uppehållstillstånd ska beviljas för högskolestudier krävs det också att tredjelandsmedborgaren har betalat högskolans avgifter. Den vanligaste bland den typen av avgifter är den terminsavgift som universitetsstuderande i vissa fall är skyldiga att betala. Det centrala är att universitetet slår fast hur och inom vilken tid terminsavgiften ska betalas. Det är också viktigt att Migrationsverket känner till om detta villkor för beviljande av uppehållstillstånd har uppfyllts på det sätt som universitetet förutsätter och att tredjelandsmedborgaren har antagits som studerande vid universitetet utan villkor.

I 2 punkten föreskrivs om de övriga fall som överförs från 46 § i utlänningslagen och enligt vilka det är möjligt att bevilja uppehållstillstånd för studier. Denna punkt inbegriper i huvudsak andra studier än högskolestudier. Tredjelandsmedborgaren ska ha godkänts som studerande vid läroanstalten och läroanstalten ska vara belägen i Finland. Studierna ska leda till en examen eller ett yrke eller, om det finns en motiverad orsak till det, kan uppehållstillstånd beviljas också för andra studier. Lagens tillämpningsområde förblir i det avseendet i stor utsträckning detsamma som i gällande lag med den preciseringen att läroanstalten ska vara en läroanstalt som följer det finländska utbildningssystemet och ha lagstadgad rätt att ordna utbildning och utfärda examina. Uppehållstillstånd kommer, liksom hittills, i huvudsak att beviljas för examensinriktad utbildning. Det föreslås att tillfälligt uppehållstillstånd beviljas också för andra studier än sådana som leder till examen, om tredjelandsmedborgaren kan lägga fram särskilt vägande skäl till stöd för sin ansökan. Som särskilt vägande skäl kan betraktas komplettering av befintlig yrkeskunskap eller examen, tilläggsutbildning i anslutning till ett arbete som ska utföras i ursprungslandet, specialutbildning som meddelas i Finland, till exempel utbildning inom ramen för så kallad utbildningsexport, utlänningens önskan att studera finsk kultur eller det finska språket och det att personen har finska rötter. Som särskilt vägande skäl kan också ses språkstudier och annan utbildning som föregår studiestarten och som inriktar sig på det finska samhället i sådana fall då sökanden har antagits som examensstuderande till ett universitet, en högskola, en yrkeshögskola eller en yrkesläroanstalt i Finland. Ett tillfälligt uppehållstillstånd beviljas också dem som kommer för ett över tre månader långt elevutbyte.

I 2 mom. föreskrivs om kravet på försörjning och att en tredjelandsmedborgares försörjning ska vara tryggad på det sätt som föreskrivs i 39 § i utlänningslagen. En tredjelandsmedborgares försörjning ska således vara tryggad under hela den tid för vilken uppehållstillståndet söks, och det ska också finnas medel som täcker kostnaderna för återresan.

I 2 mom. föreskrivs även om kravet på att studerande har en försäkring på samma sätt som i gällande utlänningslag. I lagen anges dock inte längre att det ska vara fråga om en försäkring som beviljats av ett tillförlitligt och solitt bolag eller en tillförlig och solid inrättning, eftersom det i praktiken är omöjligt för Migrationsverket att kontrollera tillförlitligheten och soliditeten hos det bolag eller den inrättning som beviljat försäkringen. Enligt lagen om hemkommun får utlänningar som studerat minst två år i Finland vanligen hemkommun här. Därför är det inte ändamålsenligt att kräva att studerande som kommer till Finland för studier som varar i över två år har en försäkring som täcker tjänster som den studerande ändå får tillgång till på grund av att han eller hon har hemkommun i Finland. Därför krävs det att studerande som kommer till Finland för minst två år har en försäkring som täcker i första hand läkemedelskostnader. I praktiken täcker privata försäkringar dock läkararvoden samt kostnader för vård och undersökningar, vilket motsvarar finsk sjukförsäkringspraxis. Omfattningen av den försäkring som krävs av studerande enligt 46 § i gällande utlänningslag är differentierad. Det krävs att försäkringen täcker sjukvårdskostnader upp till 100 000 euro, om studietiden i Finland är kortare än två år och studeranden inte har hemkommun eller tillgång till offentliga hälsovårdstjänster på samma villkor som kommuninvånare. Om det bedöms att studierna kommer att pågå i minst två år, få studeranden hemkommun, och den försäkring som är villkoret för uppehållstillstånd

förutsätts täcka läkemedelskostnader upp till 30 000 euro. Försäkringsbeloppen i euro följer kostnadsnivån för 2007. Beloppen i euro justerade med prisindex för den kommunala basservicen enligt kostnadsnivån för 2017 är 122 000 euro och 36 000 euro. Därför bör försäkringarna enligt 8 § i den föreslagna lagen täcka kostnader upp till 120 000 euro, om det är fråga om studier i Finland som varar kortare tid än två år, och upp till 40 000 euro, om det är fråga om minst två års studier.

Enligt 3 mom. ska ett tillfälligt uppehållstillstånd (B) beviljas för två år, medan uppehållstillstånd för studier enligt gällande utlänningslag för närvarande beviljas för ett år i taget. Det är också möjligt att bevilja uppehållstillstånd för ett år, framför allt om tredjelandsmedborgaren, i synnerhet när det gäller studerande som är skyldiga att betala terminsavgift, har problem med att anvisa tillräckliga medel för längre tid än ett år. Enligt artikel 18.2 i direktivet ska giltighetstiden för tillståndet för studerande som omfattas av unionsprogram eller multilaterala program som innefattar rörlighetsåtgärder, eller av ett avtal mellan två eller flera högskolor, vara minst två år, och i övriga fall ska uppehållstillståndets giltighetstid uppgå till minst ett år. När en tredjelandsmedborgare ansöker om uppehållstillstånd för studier i Finland och har för avsikt att avlägga en del av sina studier i en annan medlemsstat inom ramen för program som innefattar rörlighetsåtgärder, följer av direktivet att uppehållstillstånd beviljas för två år, om villkoren uppfylls, för att möjliggöra rörlighet med stöd av det uppehållstillstånd som beviljats i Finland.

Med tanke på jämlikheten är det motiverat att det finns möjlighet att bevilja alla studerande uppehållstillstånd för lika lång tid, vilket är motiverat också av den anledningen att en längre giltighetstid för uppehållstillstånd minskar tredjelandsmedborgares behov av att kontakta myndigheter i frågor som gäller uppehållstillstånd, vilket också minskar belastningen på arbetet vid Migrationsverket och underlättar rörligheten för tredjelandsmedborgare på Schengenområdet och till sina hemländer. Om en tredjelandsmedborgares studier enligt tidsschemat för studierna varar minst två år och tredjelandsmedborgarens försörjning är tryggad för hela den tiden, kan tillståndet beviljas för två år. Om försörjningen inte är tryggad för hela tvåårsperioden eller om studierna varar mindre än två år, kan uppehållstillståndet dock beviljas för en kortare tid. Avvikelsen från uppehållstillståndets giltighetstid på två år bör motiveras.

8 §. Beviljande av uppehållstillstånd för praktik. I paragrafen föreslås bestämmelser om uppehållstillstånd som beviljas för praktik. Beviljandet av uppehållstillstånd ska enligt 1 mom. indelas enligt tre olika situationer. I 1 punkten i momentet föreskrivs om praktik enligt direktivet och i 2 och 3 punkten om praktik vars reglering kommer att överföras från 5 kap. i utlänningslagen till denna paragraf. Av detta följer att alla skäl för beviljande av uppehållstillstånd för praktik kommer att finnas i en och samma paragraf, vilket är ägnat att ge en tydlig bild av förhållandena.

I 1 mom. 1 punkten föreskrivs det om praktik enligt artikel 13 i direktivet, när en tredjelandsmedborgare har avlagt en högskoleexamen från vilken det när ansökan om uppehållstillstånd väcks har gått högst två år, eller tredjelandsmedborgaren deltar i ett studieprogram som leder till en högskoleexamen. Tidsgränsen på två år är ovillkorlig och gäller avläggande av högskoleexamen, och det är inte möjligt att avvika från den när praktiken infaller efter examen. Om inte något annat kan visas, ses det datum som anges i examensbeviset som datum för avläggande av examen. Ansökan om uppehållstillstånd ska väckas inom loppet av två år från det datumet, och praktiken kan då tidsmässigt infalla under eller efter tvåårsperioden i fråga eller sträcka sig över den beroende på när ansökan om uppehållstillstånd väcks och praktiken inleds. Praktikens längd får, såsom nedan föreskrivs, pågå i bara 18 månader. Uppehållstillstånd kan beviljas för praktik också i sådana fall då en tredjelandsmedborgare ännu inte har avlagt högskoleexamen och praktiken har anknytning till studierna. I ansökan ska då redogöras för praktikens samband med studierna.

I 2 punkten föreskrivs om praktik enligt 77 § 1 mom. 11 punkten i utlänningslagen. I punkten föreskrivs således om praktik som ingår i ett mellanstatligt avtal eller medborgarorganisationers utbytesprogram.

I 3 punkten föreskrivs om praktik enligt 77 § 1 mom. 12 punkten i utlänningslagen. I punkten föreskrivs således om praktik för en tredjelandsmedborgare som studerar finska eller svenska vid en utländsk högskola eller när praktikbranschen motsvarar tredjelandsmedborgarens studier eller examen, men det ändå inte är fråga om en sådan situation som avses i 1 punkten.

I 2 mom. föreskrivs om kraven på försörjning. Praktikantens försörjning ska vara tryggad under hela den tid för vilken uppehållstillstånd söks, och dessutom ska det finnas medel för kostnaderna för återresan. När det är fråga om praktik som utförs i ett anställningsförhållande, ska försörjningskravet uppfyllas enligt villkoren i finsk arbetslagstiftning och i det kollektivavtal som tillämpas så att personen har inkomster av ett förvärvsarbete som ger tillräcklig försörjning. Försörjningen anses vara tryggad när personen får minst en kollektivavtalsenlig praktikantlön. Om inget kollektivavtal tillämpas, ska den lön som betalas till praktikanten uppgå till ett belopp som motsvarar minst rätten till dagpenning enligt det arbetsvillkor som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

För att uppehållstillstånd ska beviljas förutsätts det enligt 3 mom. dessutom att praktiken inte ersätter någon tjänst och att värdenheten styrker detta genom ett intyg. Med intyg avses ett skriftligt bevis av värdenheten i fråga om en sådan situation som anges i 6 kap. 6 § i arbetsavtalslagen (55/2001). Intyget ska visas upp i samband med ansökan om uppehållstillstånd. Praktiken grundar sig på ett skriftligt avtal mellan värdenheten och tredjelandsmedborgaren. I momentet föreskrivs det att avtalet ska bifogas. I avtalet ska det ingå en beskrivning av praktikprogrammet inbegripet utbildningsmålen eller utbildningsinnehållet, praktikens längd, tjänstgörings- och handledningsförhållandena under praktiken, tiderna för praktiktjänstgöringen, rättsförhållandena mellan praktikanten och värdenheten och uppgifter om hur praktikområdet och kvalifikationsnivån motsvarar tredjelandsmedborgarens examen eller studier. Eftersom det alltid är fråga om praktik som utförs i ett anställningsförhållande, ska villkoren i praktikavtalet följa det som konstateras i bestämmelserna om anställningsförhållanden och i det kollektivavtal som tillämpas.

I 3 mom. föreskrivs att uppehållstillstånd kan beviljas för högst 18 månader. Uppehållstillståndet är betydligt längre än de sex månader som föreskrivs i artikel 18.6 i direktivet. Det är dock motiverat på grund av att uppehållstillstånden för arbetspraktik enligt utlänningslagen kan beviljas för motsvarande tid, och det inte är ändamålsenligt att förkorta praktiklängden. Ett nytt uppehållstillstånd för praktik kan beviljas bara om praktiken inte har pågått i 18 månader, som är maximilängden på en praktik, eftersom praktik är tillfälligt till sin karaktär.

9 §. Beviljande av uppehållstillstånd för volontärarbete. I paragrafen föreskrivs om uppehållstillstånd som beviljas för volontärarbete. I gällande utlänningslag finns inte motsvarande grund för beviljande av tillstånd, det är således fråga om en ny tillståndsgrund. Uppehållstillstånd för volontärarbete beviljas dock bara i särskilda fall.

I direktivet används begreppet Europeisk Volontärtjänst (EVS). Inom Europeiska unionen pågår behandlingen av ett förslag till förordning om Europeiska solidaritetskåren, som är en av unionens volontärtjänstmodeller och som till sitt innehåll i stor utsträckning motsvarar Erasmus +/EVS-programmet inom volontärarbete. Förordningen kommer sannolikt att antas under förra delen av 2018.

I 1 mom. i paragrafen föreskrivs att uppehållstillstånd får beviljas för volontärarbete när det är fråga om volontärarbete som utförs inom ramen för Europeiska unionens volontärprogram.

Det är fråga om volontärarbete för tredjelandsmedborgare i åldern 17—30 år och verksamhet som i regel pågår i 2—12 månader. För att beviljas uppehållstillstånd krävs det, förutom att de allmänna villkoren för beviljande av tillstånd är uppfyllda, att tredjelandsmedborgaren har ingått ett avtal med den värdenhet som ansvarar för volontärarbetet. Avtalet ska innehålla en beskrivning av volontärprogrammet, volontärarbetets längd, tjänstgörings- och handledningsförhållandena för volontärprogrammet, tiderna för tjänstgöringen och uppgift om de medel som finns tillgängliga för att täcka kostnaderna för tredjelandsmedborgarens uppehälle och logi och beloppet av fickpengar för vistelsen. I avtalet ska dessutom vid behov anges den utbildning, inbegripet förberedande kurser och stöd, som tredjelandsmedborgaren kommer att få som hjälp för att kunna utföra volontärarbetet.

I 2 mom. föreskrivs om försörjningskrav. Försörjningen ska vara tryggad för hela den tid då uppehållstillstånd söks, och dessutom ska det finnas medel för att täcka kostnaderna för återresan. I fråga om försörjningen iakttas vad som föreskrivs i 39 § i utlänningslagen.

I 3 mom. föreskrivs om uppehållstillståndets längd. Uppehållstillstånd kan beviljas för högst ett år och är då tillfälligt, eftersom det är fråga om en uppenbart tillfällig grund för vistelse i landet.

10 §. Beviljande av uppehållstillstånd för att söka arbete eller driva företagsverksamhet. I 1 mom. i paragrafen föreskrivs om fortsatt uppehållstillstånd efter att studeranden har avlagt examen eller forskaren slutfört sitt forskningsarbete. Syftet med ett fortsatt uppehållstillstånd är att göra det möjligt för tredjelandsmedborgaren att stanna kvar i landet i en situation då han eller hon inte har vare sig arbetsplats eller företag, vilket redan i sig skulle vara en grund för fortsatt uppehållstillstånd. Tanken är att en tredjelandsmedborgare som avlagt examen eller utfört forskningsarbete i Finland ska ges tid att hitta ett arbete eller etablera ett företag. Enligt gällande utlänningslag är det för närvarande möjligt bara för tredjelandsmedborgare som har avlagt examen och som har beviljats uppehållstillstånd för studier att ansöka om uppehållstillstånd för att söka arbete. Enligt artikel 25 i direktivet ska tredjelandsmedborgare som vistats i landet på grundval av uppehållstillstånd för studier eller forskning ges möjlighet att stanna kvar i landet för att söka anställning eller etablera ett företag. Även om bestämmelserna i direktivet gäller bara högskolestuderande, föreslås det i propositionen att alla studerande som avlagt examen i Finland ska kunna ansöka om detta uppehållstillstånd.

I 2 mom. föreskrivs att villkoret för att beviljas uppehållstillstånd är att tredjelandsmedborgarens försörjning är tryggad och medel har avsatts för återresan. Beträffande försörjningen tillämpas vad som föreskrivs i 39 § i utlänningslagen. I fråga om försörjningskravet ska samma lägre krav på försörjningsnivå som för studerande gälla för såväl studerande som forskare.

Enligt 3 mom. beviljas uppehållstillstånd för högst ett år efter att det föregående tillståndet gått ut. Tillståndet beviljas bara en gång, varvid tillståndets längd i princip är ett år, men kan således vara kortare, om exempelvis uppgifterna om att försörjningen är tryggad inte täcker hela året eller om tillstånd helt enkelt söks för en kortare tid. Uppehållstillståndets art är desamma som vid föregående tillstånd, vilket innebär att en forskares kontinuerliga uppehållstillstånd inte omvandlas till ett tillfälligt tillstånd. I praktiken kommer det uppehållstillstånd som avses i denna paragraf att vara tillfälligt för studerande och kontinuerligt för forskare.

I 4 mom. föreskrivs om artikel 25.6 i direktivet. I praktiken avser det en situation då en tredjelandsmedborgare ansöker om uppehållstillstånd enligt paragrafen innan hans eller hennes uppehållstillstånd för forskare eller studerande har gått ut trots att han eller hon saknar dokument eller bekräftelse som visar att studierna eller forskningen har slutförts. Ansökan är således i det avseendet bristfällig, men innehåller dock alla andra uppgifter. När ansökan har väckts har tredjelandsmedborgaren rätt att vistas i landet. I praktiken ska den tid som tredjelandsmedbor-

garen tvingas vänta på ett dokument eller en bekräftelse, vilket som längst kan innebära flera månader, dras av från den tid för vilken uppehållstillståndet ska beviljas, eftersom det uppehållstillstånd som avses i denna paragraf beviljas från det att det tidigare tillståndet gått ut.

11 §. Grunder för avslag på ansökan. I paragrafen föreskrivs om avslag på ansökan om uppehållstillstånd, dvs. ett negativt beslut om ansökan. Den föreslagna paragrafen grundar sig på artikel 20 i direktivet.

I 1 mom. i paragrafen föreskrivs om ovillkorliga grunder för avslag i situationer då ansökan inte uppfyller de villkor som anges i 6—9 § för beviljande av uppehållstillstånd eller om det i samband med ansökan uppvisas en handling eller handlingar som har erhållits på ett bedrägligt sätt, förfalskats eller ändrats eller om tredjelandsmedborgaren ses som ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsan.

I 2 mom. föreskrivs om grunderna för avslag som kan bedömas från fall till fall. I momentet ingår en lista med 6 punkter över olika situationer då det i värdenhetens verksamhet förekommer eller har förekommit missförhållanden som kan vara av olika grad och som kan rättas till. Ur en tredjelandsmedborgares synvinkel är det oskäligt om en ansökan om uppehållstillstånd alltid ska avslås, om det är fråga om omständigheter som är oberoende av honom eller henne. I den sista 6 punkten är visserligen fråga om att det riktas misstankar mot tredjelandsmedborgarens agerande om huruvida det verkliga syftet med hans eller hennes inresa faktiskt är den grund med stöd av vilken uppehållstillståndet söks. Den sista punkten överensstämmer i praktiken delvis, dock inte helt och hållet, med det som föreskrivs i 36 § i utlänningslagen om att kringgå bestämmelserna om inresa i landet och motsvarande rättspraxis, eftersom bestämmelserna har olika vikt vid prövningen.

I 3 mom. föreskrivs om grunderna för avslag på ansökan, när det är fråga om ansökan om tillstånd vid sökande av arbete och företagsverksamhet enligt 10 § i den föreslagna lagen. När det gäller grunderna för avslag på denna typ av ansökan skiljer sig bestämmelserna i artikel 25.4 i direktivet något från artikel 20, som tar upp de huvudsakliga grunderna för avslag på en ansökan. I direktivet sägs det vidare att besluten om att avslå en ansökan i sin helhet är beroende av prövning även om de innehåller element som enligt artikel 20 är ovillkorliga. Enligt det föreslagna 3 mom. kan således en ansökan om fortsatt uppehållstillstånd för att söka arbete eller etablera företag avslås, om villkoren för beviljande av uppehållstillstånd enligt 10 § inte är uppfyllda, tredjelandsmedborgaren inte längre uppfyller villkoren för inresa och vistelse i landet eller det visar sig att de framlagda handlingarna har erhållits på ett bedrägligt sätt, har förfalskats eller ändrats eller tredjelandsmedborgaren ses som ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsan.

I 4 mom. föreskrivs det att beslutsprövningen enligt 2 och 3 mom. ska utgå från en samlad bedömning med beaktande av proportionalitetsprincipen.

12 §. Återkallelse av uppehållstillstånd eller beslut att inte förlänga tillstånd. I paragrafen föreskrivs om situationer då ett beviljat uppehållstillstånd återkallas eller ett nytt, dvs. ett fortsatt uppehållstillstånd inte beviljas. Bestämmelsen grundar sig på artikel 21 i direktivet.

Innehållet i 1 mom. överensstämmer med 11 § 1 mom. med tillägget att det ska gälla alla grunder för beviljande av uppehållstillstånd i den föreslagna lagen, och att det av 3 punkten i momentet framgått att en tredjelandsmedborgare vistelse i landet har andra syften än de för vilka han eller hon beviljades uppehållstillstånd.

Paragrafens 2 mom. 1—5 punkten motsvarar 11 § 1—5 punkten. Momentets 6 punkt gäller studerande vilkas studier inte avancerar tillräckligt snabbt eller studerande som arbetar mer än

vad som är tillåtet. Huruvida studierna avancerar tillräckligt snabbt måste ställas i relation till den förväntade tiden för att avlägga examen eller fullfölja studierna. Studeranden kan ha exempelvis hälsorelaterade eller andra godtagbara orsaker till att studierna inte har gått framåt tillräckligt snabbt. I 7 punkten sägs det åter att en tredjelandsmedborgare kan ses som ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet och folkhälsan.

I 3 mom. föreskrivs för studerandes del om ett undantag som grundar sig på artikel 21.6 i direktivet. Om ett uppehållstillstånd kan återkallas eller om man kan avstå från att förnya tillståndet av orsaker som beror på värdenheten, dvs. de orsaker som anges i 2 mom. 1 och 3—5 punkten, behöver studeranden dock ges möjlighet att byta läroanstalt för att kunna slutföra sina studier.

I 4 mom. föreskrivs på samma sätt som i 11 § 3 mom. att beslutsprövningen enligt 2 och 3 mom. ska utgå från en samlad bedömning med beaktande av proportionalitetsprincipen.

I 5 mom. föreskrivs om artikel 32.2 i direktivet. Migrationsverket ska omedelbart underrätta myndigheterna i den andra medlemsstat som tagit emot en tredjelandsmedborgare att tredjelandsmedborgarens uppehållstillstånd har återkallats. Den föreslagna lagens 26 § ska tillämpas på tredjelandsmedborgare som återvänder till Finland.

13 §. Anteckningar i uppehållstillståndskortet. I paragrafen föreskrivs om anteckningar som ska göras i uppehållstillståndskortet när uppehållstillstånd beviljas enligt direktivet. Enligt 1 mom. ska i uppehållstillståndskortet antecknas om det är fråga om uppehållstillstånd beviljat för forskare, studerande, praktikant eller volontär. En anteckning ska göras eftersom det föreskrivs i artikel 17 i direktivet. I artikeln föreskrivs också att medlemsstaterna ska använda det formulär som anges i förordning (EG) nr 1030/2002 och i uppehållstillståndskortet anteckna ”forskare”, ”studerande”, ”praktikant” eller ”volontär”.

I 2 mom. föreskrivs för forskares och studerandes del att i uppehållstillståndet ska antecknas om det program eller det avtal som rörligheten inom Europeiska unionen grundar sig på.

När tillståndet för rörlighet gäller en längre vistelse ska enligt 3 mom. i paragrafen i uppehållstillståndskortet dessutom anges ”forskare-rörlighet”.

14 §. Studerandes rätt att arbeta. I paragrafen föreskrivs om studerandes rätt att arbeta. Regleringen flyttas till denna paragraf från 78 § 3 mom. 4 punkten i utlänningslagen, varvid rätten att arbeta även i fortsättningen i princip har samma innehåll för alla studerande som i nuvarande utlänningslag. Den föreslagna bestämmelsen uppfyller kraven i artikel 24 i direktivet, och det finns ingen orsak att i det sammanhanget ändra omfattningen av rätten att arbeta.

15 §. Rätt att börja arbeta och etablera företagsverksamhet. I paragrafen föreskrivs om bestämmelserna i den gällande utlänningslagens 80 § 4—6 mom. som flyttas till denna lag. De föreslagna bestämmelserna tillämpas på såväl studerande som forskare, eftersom det i artikel 25 i direktivet föreskrivs om forskares och studerandes vistelse för att söka arbete och etablera företagsverksamhet. För studerandes del är den föreslagna regleringen mer omfattande än direktivets tillämpningsområde och gäller studerande på alla nivåer, inte bara högskolestuderande.

I 1 mom. i paragrafen föreskrivs att en tredjelandsmedborgare som beviljats uppehållstillstånd enligt 10 § för att söka arbete eller etablera företagsverksamhet får börja arbeta när de hittar ett arbete samt etablera företagsverksamhet.

Enligt 2 mom. får tredjelandsmedborgare, som har arbetat eller etablerat företagsverksamhet under studietiden eller under den tid de bedrivit forskning, fortsätta arbetet eller företagsverksamheten, även om studierna avslutas eller forskningen upphör. Ett villkor för den fortsatta rätten är att tredjelandsmedborgaren ansöker om fortsatt uppehållstillstånd innan det tidigare uppehållstillståndet går ut.

I 3 mom. föreskrivs för tydlighetens skull att bestämmelserna i utlänningslagen ska tillämpas på det fortsatta uppehållstillstånd enligt 10 § som söks för arbete och företagsverksamhet. Men om en tredjelandsmedborgare söker uppehållstillstånd för forskare eller praktikant tillämpas denna lag. Ett negativt beslut om fortsatt uppehållstillstånd innebär att arbetet och företagsverksamheten inte får fortsätta, även om ändring i beslutet får sökas genom besvär. Regleringen stämmer överens med gällande utlänningslag.

16 §. Rätt för forskares familjemedlemmar att vistas och arbeta i landet. I paragrafen föreskrivs om beviljande av uppehållsrätt för familjemedlemmar till forskare och om förfarandet i samband med det. Det bör noteras att bestämmelsen i artikel 26 i direktivet liksom direktivets bestämmelser om den inre rörligheten i EU gäller bara forskares familjemedlemmar. Därför föreslås det att denna lag ska gälla bara forskares familjemedlemmars inresa, vistelse och rätt att arbeta i landet. Regleringen som helhet innebär att prövningen av uppehållstillstånd för andra tredjelandsmedborgares familjemedlemmar som avses i denna lag ska grunda sig på utlänningslagen.

Enligt 1 mom. i paragrafen ska en forskares familjemedlemmar beviljas uppehållstillstånd på grund av familjeband för högst så lång tid som anknytningspersonens eget uppehållstillstånd är i kraft. Definitionen av familjemedlem föreslås vara densamma som i 37 § i utlänningslagen. Det uppehållstillstånd som beviljas familjemedlemmen ska vara av samma art som anknytningspersonens uppehållstillstånd. Bestämmelserna om giltighetstiden för familjemedlemmars uppehållstillstånd ska följa 53 § 2 mom. i utlänningslagen, vilket innebär att giltighetstiden för det uppehållstillstånd som beviljas familjemedlemmar inte får vara längre än giltighetstiden för anknytningspersonens, dvs. forskarens uppehållstillstånd.

I 2 mom. föreskrivs om kravet på försörjning. För familjemedlemmar ska det finnas tillräckliga medel som täcker kostnaderna för vistelse och återresa. Försörjningen ska vara tryggad så som föreskrivs i 39 § i utlänningslagen.

Enligt 3 mom. ska familjemedlemmar ha rätt att förvärvsarbeta i enlighet med bestämmelserna i utlänningslagen. I 78 § 3 mom. 2 punkten i utlänningslagen sägs det att en utlänning som beviljats uppehållstillstånd på grund av familjeband har rätt att arbeta.

17 §. Forskares rörlighet. I paragrafen föreskrivs rätten för en tredjelandsmedborgare som beviljats uppehållstillstånd för forskare i en annan medlemsstat i EU till inresa, vistelse och arbete i Finland, när det är fråga om att forskaren ska utföra en del av sin forskning vid ett forskningsorgan i Finland. Enligt artikel 28 och 29 indelas forskarens rörlighet i rörlighet för kortare vistelse och rörlighet för längre vistelse. Det är fråga om rörlighet för kortare vistelse när en forskare under en period av högst 180 dagar under en 360-dagarsperiod ska bedriva en del av sin forskning i Finland. Det är fråga om rörlighet för längre vistelse när vistelsen varar över 180 dagar men dock högst två år. Om förfarandet som gäller rörligheten är detsamma i bägge fallen, är det inte nödvändigt att i paragrafen skilja mellan rörlighet för kortare och för längre vistelse. Därför föreskrivs det i paragrafen om maximitiden för rörlighet. Om det är känt att vistelsen kommer att överstiga två år eller om två år uppnås under vistelsen, är det inte längre fråga om rörlighet med tillstånd av en annan medlemsstat, utan då ska vistelsen och rätten att arbeta i landet grunda sig på ett uppehållstillstånd som utfärdats i Finland om vilket föreskrivs i 6 §.

18 §. Rörlighet för forskares familjemedlemmar. I paragrafen föreskrivs om rätten för forskares familjemedlemmar till inresa och vistelse i Finland tillsammans med forskaren. Familjemedlemmarna ska ha rätt att komma till Finland samtidigt som forskaren eller senare under förutsättning att familjemedlemmen har ett giltigt uppehållstillstånd. För rätten till rörlighet ska de villkor som gäller den vara uppfyllda.

19 §. Studerandes rörlighet. I paragrafen föreskrivs om rätten till inresa och vistelse i Finland för studerande som har beviljats uppehållstillstånd av ett annat EU-land. Enligt 1 mom. ska rätten till rörlighet gälla bara studerande som omfattas av unionsprogram eller multilaterala program som innefattar rörlighetsåtgärder eller avtal mellan två eller flera högskolor, om avsikten är att bedriva en del av studierna vid en högskola i Finland. Rörligheten ska vara begränsad till högst 360 dagar, och under den tiden är rörlighet möjlig med stöd av ett uppehållstillstånd som utfärdats av en annan medlemsstat. Om rörligheten överskrider 360 dagar ska tredjelandsmedborgaren ansöka om och beviljas uppehållstillstånd enligt 7 §. I momentet föreskrivs det också att en studerande som kommit till Finland ska ha rätt att arbeta enligt 14 § på samma sätt som tredjelandsmedborgare som studerar i Finland.

I 2 mom. anges för tydlighetens skull att studerande vars rörlighet inte grundar sig på omständigheter som avses i 1 mom. ska, för att få studera i Finland, ansöka om och beviljas uppehållstillstånd enligt 7 §.

20 §. Skyldighet att underrätta om rörlighet till Finland. I paragrafen föreskrivs om förfarandet i samband med rätten till rörlighet. I 1 mom. föreskrivs att forskaren och studeranden ska underrätta om sina avsikter och forskaren också ska underrätta om sina familjemedlemmars planerade rörlighet till Finland. Underrättelsen görs elektroniskt till Migrationsverket som enligt 24 § har en tidsfrist på 30 dagar för att framföra en invändning mot rörligheten.

I 2 mom. anges när underrättelse får ske. Enligt 1 punkten i momentet får underrättelse göras före forskarens eller studerandens ankomst till den första medlemsstaten vid tidpunkten för ansökan om uppehållstillstånd, om rörligheten till Finland redan då är planerad. Enligt 2 punkten får underrättelse ske efter det att forskaren eller studeranden beviljats inresa i den första medlemsstaten, så snart den planerade rörligheten till den andra medlemsstaten är känd.

I 3 mom. föreskrivs om artikel 32.3 i direktivet. Värdenheten, forskaren och studeranden ska underrätta Migrationsverket om eventuella ändringar som påverkar de förutsättningar som låg till grund för beslutet att tillåta rörlighet till Finland. Om villkoren för tredjelandsmedborgarens rörlighet inte längre uppfylls, ska artikel 32.4 i direktivet tillämpas. På samma sätt som det i den föreslagna 26 § föreskrivs om när en tredjelandsmedborgare återvänder till Finland i en liknande situation, är tanken i detta 3 mom. att förfarandet tillämpas omvänt.

21 §. Underrättelsens innehåll. I paragrafen föreskrivs om vad som ska underrättas om en forskare, forskarens familjemedlemmar och studerande som reser från en annan medlemsstat till Finland. I den föreslagna paragrafen har man sammanställt det som föreskrivs om underrättelse i artikel 28, 30 och 31 i direktivet.

I 1 mom. föreskrivs det om de uppgifter och dokument som för forskarens del ska ingå i underrättelsen. Enligt 1 punkten ska underrättelsen inbegripa uppgifter om resedokument och det uppehållstillstånd som beviljats av den första medlemsstaten och vars giltighet ska täcka hela rörlighetsperioden, enligt 2 punkten det avtal som ingåtts med ett forskningsorgan i Finland, med vilket avses det avtal som anges i 5 §, enligt 3 punkten rörlighetens längd inklusive datum för dess början och slut, enligt 4 punkten bevis som styrker att forskaren har en sjukförsäkring och enligt 5 punkten bevis som styrker att forskaren under sin vistelse kommer att ha

en tillräcklig inkomstnivå för att klara sig med egna medel i Finland, samt tillräckliga medel för att eventuellt kunna återvända till den första medlemsstaten.

I 2 mom. föreskrivs om de uppgifter som ska ingå i underrättelsen om en familjemedlem som följer med forskaren, dvs. desamma som anges i 1 mom. 1 och 3—5 punkten i fråga om forskaren själv, och dessutom bevis som styrker att familjemedlemmen har vistats tillsammans med forskaren i den första medlemsstaten.

I 3 mom. i paragrafen föreskrivs om underrättelsen för studerandes del. Underrättelsen ska innehållas samma uppgifter som i 1 mom. 1 och 3—5 punkten och dessutom att studeranden ska avlägga en del av sina studier i den andra medlemsstaten inom ramen för ett särskilt unionsprogram eller multilateralt program som innefattar rörlighetsåtgärder, eller ett avtal mellan två eller flera högskolor, att studeranden har antagits vid en högskola i Finland och har betalat de avgifter som krävs av högskolan.

22 §. *Invändningar mot rörlighet.* I paragrafen föreskrivs om invändningar mot rörlighet. Enligt 1 mom. ska Migrationsverket ha möjlighet att invända mot rörligheten inom 30 dagar efter det att verket tagit emot en fullständig underrättelse som gäller rörligheten. I momentet ingår en lista med fyra punkter över de grunder som Migrationsverket kan stödja sig på för att invända mot rörligheten. Enligt 1 punkten i momentet ska en invändning grunda sig på att forskaren eller studeranden i sin underrättelse underlåtit att lämna begärda uppgifter. Enligt 2 punkten ska en invändning grunda sig på att det visat sig att de uppvisade handlingarna har erhållits på ett bedrägligt sätt, förfalskats eller ändrats. Enligt 3 punkten ska en invändning vara baserad på grunderna för ett avslag på en ansökan enligt 11 § 2 mom., om de tillämpas i samband med rörlighet. Grunden för 4 punkten är att vistelsens maximala längd enligt 17 eller 19 § har nåtts.

I 2 mom. föreskrivs om invändningar mot rörligheten för forskares familjemedlemmar, vilket bör framföras inom 30 dagar efter det att Migrationsverket har tagit emot en fullständig underrättelse gällande rörligheten. I 1 punkten föreskrivs att en invändning ska grunda sig på att det i underrättelsen inte har lämnats de uppgifter som förutsätts i 21 § 2 mom. Grunden för 2 punkten är att den maximala längden på forskarens vistelse har nåtts, varvid det inte heller för familjemedlemmen längre är möjligt att följa med forskaren. Enligt 3 punkten ska en invändning grunda sig på att det visat sig att de uppvisade handlingarna har erhållits på ett bedrägligt sätt, förfalskats eller ändrats.

Enligt 2 mom. ska Migrationsverket invända mot rörligheten om tredjelandsmedborgaren ses som ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsan.

I 4 mom. föreskrivs det att Migrationsverket ska ge tredjelandsmedborgaren ett intyg som styrker att det inte finns några invändningar mot personens rörlighet till Finland. Intyget ska visa att tredjelandsmedborgaren har rätt att vistas i landet. Ett intyg ska ges eftersom utläningen annars inte har någon handling utfärdad i Finland som bevisar personens rätt att vistas i landet som forskare, familjemedlem till forskare eller studerande. Intyget underlättar tredjelandsmedborgarens kontakter med bland annat myndigheter och bidrar till personens möjligheter att under sin vistelse i Finland komma i åtnjutande av likabehandling enligt direktivet.

23 §. *Underrättelse om invändningar mot rörlighet.* I paragrafen föreskrivs om Migrationsverkets skyldighet att underrätta om invändningar mot rörligheten. En underrättelse ska göras genast när grunden för en invändning blir känd. Underrättelsen ska lämnas till den behöriga myndigheten i den första medlemsstaten och till den som lämnat underrättelsen, dvs. till forskaren eller studeranden.

En underrättelse om invändningar mot rörlighet är inte ett beslut som kan överklagas, eftersom det är möjligt att rentav genast lämna en ny underrättelse om rörligheten, och invändningar inte har någon direkt inverkan på det tillstånd som den första medlemsstaten beviljat en tredjelandsmedborgare eller på tillståndets giltighetstid. Genom en underrättelse om invändning kan man klargöra de missförhållanden eller andra orsaker som ligger till grund för en invändning och på så sätt ge möjlighet att korrigera uppgifterna om rörlighet så att de stämmer överens med de krav som Finland ställer. Genom en ny underrättelse efter en invändning är det för det mesta möjligt att uppfylla villkoren för rörlighet till Finland.

24 §. Följderna av invändningar mot rörlighet. I paragrafen föreskrivs om följderna av invändningar mot rörligheten för den person det är fråga om. Om rörligheten till Finland ännu inte har ägt rum och Migrationsverket invänder mot rörligheten, får enligt 1 punkten i paragrafen forskaren, forskarens familjemedlemmar eller studeranden inte resa in i Finland. Om rörligheten redan har ägt rum, dvs. forskaren, forskarens familjemedlemmar eller studeranden redan vistas i Finland och Migrationsverket först då invänder mot rörligheten, ska forskaren, forskarens familjemedlemmar och studeranden genast upphöra med all verksamhet i Finland och lämna landet.

25 §. Inresa efter underrättelse om rörlighet. I paragrafen föreskrivs om forskares, deras familjemedlemmars och studerandes inresa efter att en underrättelse om rörlighet har framförts.

I 1 mom. föreskrivs om en situation då en underrättelse om rörligheten har framförts redan innan forskaren eller studeranden har anlänt till den första medlemsstaten och avsikten med rörligheten framgår av den ansökan om uppehållstillstånd som lämnats till den första medlemsstaten. Om Migrationsverket då inte invänder mot rörligheten inom de föreskrivna 30 dagarna, får forskaren, forskarens familjemedlemmar eller studeranden resa in i Finland när som helst efter att den första medlemsstaten har beviljat ett uppehållstillstånd som fortfarande är i kraft.

I 2 mom. föreskrivs om en situation då en forskare eller en studerande vistas i den första medlemsstaten med stöd av uppehållstillstånd från den första medlemsstaten och avsikten att resa till Finland blir känd under vistelsen där. Forskaren och forskarens familjemedlemmar får då resa till Finland genast när de har underrättat Migrationsverket om rörligheten. De behöver inte vänta på Migrationsverkets svar på underrättelsen, utan de får resa in och vistas i landet genast efter att ha framfört underrättelsen eller när som helst efter det under uppehållstillståndets giltighetstid. Rörlighet är dock inte möjlig, om Migrationsverket före det har hunnit meddela att verket invänder mot rörligheten. Studerande däremot ska vänta för att se om Migrationsverket invänder mot rörligheten. Om Migrationsverket inte invänder mot en studerandes rörlighet, får studeranden resa in i Finland, och på motsvarande sätt förhindrar en invändning denna rätt. I artikel 28.4 och artikel 31.4 i direktivet förklaras denna skillnad mellan forskare och studerande.

26 §. Återkomst till Finland efter rörlighetsperioden. I paragrafen föreskrivs om en situation då forskaren, forskarens familjemedlemmar eller studeranden har använt sin rätt till rörlighet mellan Finland och en annan medlemsstat, där vistelse med stöd av rätten till rörlighet dock inte längre är möjlig. Orsaken till situationen är att villkoren för rörlighet inte längre uppfylls, att det uppehållstillstånd som Finland beviljat inte längre är i kraft eller att uppehållstillståndet har återkallats under rörlighetsperioden. Tredjelandsmedborgaren ska i sådana fall dock enligt artikel 32.4 i direktivet tillåtas att återvända till Finland, utan formaliteter eller dröjsmål.

I ingressen till direktivet (50) konstateras det, att om den andra medlemsstaten tillåter rörlighet på grundval av det tillstånd som den första medlemsstaten utfärdat och detta tillstånd har återkallats eller har löpt ut under rörlighetsperioden, bör den andra medlemsstaten ha möjlighet att antingen besluta att forskaren eller den studerande ska återvända till ett tredjeland i enlighet

med direktiv 2008/115/EG, eller utan dröjsmål begära att den första medlemsstaten ska tillåta att forskaren eller den studerande åter reser in till dess territorium. I det sistnämnda fallet bör den första medlemsstaten utfärda en handling till forskaren eller den studerande som gör återinresan till dess territorium möjlig.

Om den andra medlemsstaten inte vidtar åtgärder för att tredjelandsmedborgaren ska återvända till ett tredjeland, ska staten i fråga underrätta Migrationsverket, som med stöd av den föreslagna 30 § ska vara den kontaktpunkt som avses i direktivet, om att den kräver att Finland tillåter att tredjelandsmedborgaren återvänder till landet. Enligt direktivet ska återinresan till Finland ske på begäran av den andra medlemsstaten, varvid Migrationsverket informeras om saken. I sådana fall är det av största vikt att uppgiften antecknas i systemet UMA och i förekommande fall att olika samarbetsorgan (polisen, Gränsbevakningsväsendet, UM/beskickningen) informeras, i synnerhet om det blir aktuellt att pröva tredjelandsmedborgarens förutsättningar för att vistas i landet.

27 §. Behörig myndighet. I paragrafen föreskrivs att Migrationsverket ska vara behörigt att behandla och fatta beslut om ansökningar om uppehållstillstånd enligt denna lag. Migrationsverket ska också vara behörigt att lämna underrättelse om invändningar mot forskares, deras familjemedlemmars och studerandes rörlighet till Finland. Likaså ska Migrationsverket utan dröjsmål underrätta myndigheterna i den andra medlemsstaten, när ett uppehållstillstånd som Finland har beviljat en tredjelandsmedborgare som rest in i medlemsstaten i fråga har återkallats.

28 §. Beslut om ansökan. I paragrafen föreslås bestämmelser om artikel 34 i direktivet.

I 1 mom. i paragrafen föreskrivs att Migrationsverket ska fatta ett beslut om ansökan om uppehållstillstånd. Beslutet ska delges sökanden inom 90 dagar efter att sökanden har lämnat in en fullständig ansökan. Tidsfristen ska gälla alla beslut som fattas med stöd av denna lag. Tidsfristen börjar löpa när sökande har lämnat in en i laga ordning ifylld ansökan som innehåller alla uppgifter som är nödvändiga för att fatta beslut om ansökan.

I 2 mom. föreskrivs att tidsfristen enligt 1 mom. för behandling av ärendet ska avbrytas och Migrationsverket uppmana sökanden att komplettera ansökan inom rimlig tid, om ansökan eller uppgifterna i den är bristfälliga. Tidsfristen fortsätter att löpa när ansökan är komplett. I fråga om hur ansökan ska kompletteras tillämpas bestämmelserna i förvaltningslagen (434/2003). Om de begärda tilläggsuppgifterna eller handlingarna inte lämnas in i tid, kan Migrationsverket avslå ansökan.

I 3 mom. föreskrivs om Migrationsverkets skyldighet att behandla ansökningarna om uppehållstillstånd för forskares familjemedlemmar samtidigt som forskarens ansökan, om ansökningarna har upprättats samtidigt.

29 §. Betalning av avgift för behandling av ansökningar och underrättelser. I paragrafen föreskrivs om artikel 36 i direktivet.

I 1 mom. föreskrivs att en avgift ska tas ut för behandlingen av ansökningar och underrättelser. Avgiften ska vara betald för att behandlingen av ansökan eller underrättelsen ska inleda. Enligt 2 mom. ska ett bevis som styrker att avgiften är betald bifogas ansökan och underrättelsen. Bevis kan förstås i vid bemärkelse och således kan som bevis betraktas till exempel en notering i systemet UMA och i e-tjänsten EnterFinland om att avgiften är betald. Enligt 3 mom. förfaller ansökan och svaret på en underrättelse är nekande, om avgiften inte betalas inom rimlig tid.

30 §. Kontaktpunkt. I paragrafen föreskrivs om artikel 37 i direktivet enligt vilken medlemsstaterna ska utse kontaktpunkter som ansvarar för att ta emot och översända den information som behövs för genomförandet av rörlighet. Migrationsverket ska vara Finlands kontaktpunkt.

31 §. Besvär. På sökande av ändring tillämpas förvaltningsprocesslagen (586/1996) och i tillämpliga delar bestämmelserna i 13 kap. i utlänningslagen. I paragrafen föreslås det dock för tydlighetens skull och i informativt syfte att det införs bestämmelser om grunderna i sökande av ändring. Det bör noteras att Migrationsverkets underrättelse om invändning mot rörlighet inte är ett beslut i vilket ändring kan sökas.

Enligt 1 mom. får beslut som Migrationsverket fattat med stöd av denna lag överklagas hos förvaltningsdomstolen. I 2 mom. föreskrivs om Migrationsverkets rätt att överklaga förvaltningsdomstolens beslut. Bestämmelserna stämmer överens med 195 och 196 § i utlänningslagen.

På besvärsmålet tillämpas bestämmelserna i utlänningslagen i den mån den lagen innehåller särskilda bestämmelser för behandlingen av utlänningsärenden som skiljer sig från bestämmelserna i förvaltningslagen och förvaltningsprocesslagen. Bestämmelserna i utlänningslagen ska iakttas bland annat när det är fråga om att fastställa behörig förvaltningsdomstol, överlämna en besvärsskrift och avgöra en ansökan om verkställighet.

32 §. Besvär hos högsta förvaltningsdomstolen. I paragrafen föreslås bestämmelser om sökande av ändring hos högsta förvaltningsdomstolen. Bestämmelsen stämmer överens med det som föreskrivs i 196 § 1 och 4 mom. i utlänningslagen. I 1 mom. föreskrivs det således att i beslut av förvaltningsdomstolen får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen bara om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

I 2 mom. föreskrivs om de villkor som gäller för att besvärstillstånd ska beviljas. Besvärstillstånd kan beviljas, om det med avseende på lagens tillämpning i andra liknande fall eller med hänsyn till en enhetlig rättstillämpning är av vikt att ärendet prövas av högsta förvaltningsdomstolen eller om det finns något annat särskilt vägande skäl för detta.

33 §. Ikraftträdande. I paragrafen föreskrivs om tidpunkten för lagens ikraftträdande.

1.2 Utlänningslag

45 §. Beviljande av tillfälligt uppehållstillstånd för personer som befinner sig utomlands. Paragrafen ska ändras genom strykning av 1 mom. 3 punkten med stöd av vilken det beviljas uppehållstillstånd för studier. Det föreslås att bestämmelserna om uppehållstillstånd som beviljas för studier ska ingå i en särskild lag, och därför bör grunden strykas ur denna paragraf. Ändringen görs genom en ändring av hela paragrafen, och då ändras 1 mom. 4 punkten i gällande lag till 3 punkten.

46 §. Beviljande av uppehållstillstånd för au pairarbete. Det föreslås att 46 § i gällande lag upphävs och att det stiftas en ny 46 § som gäller beviljande av uppehållstillstånd för au pairarbete. I gällande utlänningslag finns inga bestämmelser som gäller detta, vilket har setts som ett missförhållande. Det bör noteras att au pairarbete inte innebär ett anställningsförhållande. Om det vore ett anställningsförhållande, skulle det vara fråga om ett ansökningsärende som gäller uppehållstillstånd för arbetstagare, varvid 5 kap. i utlänningslagen ska tillämpas. Det föreslås att bestämmelsen ska införas i stället för 46 § som upphävs genom denna lag. En utlänningslag som blir au pair ska i enlighet med systematiken i utlänningslagen uppfylla de villkor som föreskrivs i denna paragraf och dessutom de övriga villkor för inresa och vistelse i landet som anges i utlänningslagen. I samband med prövningen av uppehållstillstånd ska i fråga om bevil-

jande av uppehållstillstånd dessutom fästas vikt vid att de allmänna villkoren uppfylls för beviljande av uppehållstillstånd enligt 36 §.

I 1 mom. föreskrivs att uppehållstillstånd för au pairarbete alltid beviljas som tillfälligt tillstånd för högst ett år. Den rättsliga grunden för beviljande av uppehållstillstånd är då 45 § 1 mom. 3 punkten. Det är fråga om ett uppehållstillstånd vars syfte är att introducera tredjelandsmedborgaren i finsk kultur och livet i Finland genom att personen blir som en medlem i värdfamiljen och deltar i värdfamiljens vardag genom att utföra enkla hushållssysslor och sköta barn på samma sätt som familjemedlemmarna. Tanken är således att arbetet inte ska pågå längre än ett år, eftersom au pairarbete inte är avsett som en uppgift som så att säga ska leda till en karriär. Behovet av uppehållstillstånd har att göra med att utlänningen ska lära känna den finska kulturen, inte med värdfamiljens behov av hemvårdare eller barnskötare.

I 1 mom. föreskrivs om de villkor som ska uppfyllas för beviljande av uppehållstillstånd. Au pairer ska vara unga. När ansökan om uppehållstillstånd väcks ska utlänningen vara minst 17 år men under 31 år. Att göra undantag från åldersregeln är inte möjligt, eftersom det är fråga om att introducera Finland för en ung utlänning.

Enligt 1 punkten får en utlänning inte tidigare ha utfört au pairarbete. Detta gäller au pairarbete såväl i Finland som utomlands. Om utlänningen tidigare har varit au pair, saknas förutsättningarna för beviljande av uppehållstillstånd. Au pairarbete räknas i princip inte som en anställning, och en au pair tjänar således inte in pension eller några andra förmåner som en anställning kan medföra. Därför är det inte till fördel för en utlänning att vara au pair under en längre tid utan att få en anställning. Au pairarbete, som alltså inte är ett anställningsförhållande, övervakas inte heller av arbetarskyddsmyndigheterna. Också av den anledningen är det motiverat att begränsa längden på au pairarbete.

Enligt 2 punkten ska en utlänning visa upp ett intyg över sina tidigare studier och styrka sitt intresse för finsk kultur, dvs. orsaken till att han eller hon vill komma till Finland som au pair. Som bevis räcker inte bara material som grundar sig på självstudier, utan det bör grunda sig på kunskaper och färdigheter som förvärvats på annat håll, eftersom beviset ska läggas fram som ett intyg.

Enligt 3 punkten får utlänningen inte vara nära släkt med medlemmarna i värdfamiljen. Utlänningen får komma från samma land som en medlem eller medlemmar i värdfamiljen, men i praktiken är en alltför nära släktskap ett hinder för beviljande av uppehållstillstånd. Sådana nära släktingar är till exempel syskon, egna avkomlingar och avkomlingar till syskon samt kusiner och sysslingar. Likaså betraktas exempelvis fosterbarn som alltför närstående liksom också en person som tidigare bott i samma hushåll som en medlem i värdfamiljen. Nära släktskap kan leda till att syftet med au pairarbetet grumlats och det snarare blir fråga om att knyta familjeband och leva ett gemensamt familjeliv eller primärt om andra grunder för inresa än au pairarbete. Au pairarbete utgår från utlänningens eget behov, och då kan värdfamiljen inte ha subjektiv rätt att välja att bara släktingar kommer i fråga. Utlänningens eget behov är att under tiden som au pair lära känna den finska kulturen och det finska samhället, varvid valet av värdfamilj på sätt och vis ska ske slumpmässigt.

Enligt 4 punkten ska den som blir au pair ha skydd vid sjukdom och olycksfall. Au pairarbete är i princip inte någon anställning, och därför finns det ingen arbetsgivare som kan garantera ett skydd via företagshälsovården. I praktiken ska värdfamiljen således teckna en sjuk- och olycksfallsförsäkring för au pairen. Försäkringen ska täcka hela den planerade vistelsen så att au pairen inte står utan skydd om han eller hon insjuknar eller råkar ut för en olycka.

I 5 punkten föreskrivs att en utlänning ska visa upp ett intyg över sitt hälsotillstånd och att intyget inte får vara mer än tre månader gammalt. Av intyget ska framgå att utlänningen inte lider av någon smittsam sjukdom som hindrar honom eller henne från att arbeta som au pair i värdfamiljen. Smittsamma sjukdomar är av olika slag, alla smittar inte lika lätt, alla är inte lika allvarliga och de ställer olika krav på förebyggande åtgärder och behandling. Syftet med bestämmelsen är dock att säkerställa att au pairen inte insjuknar i någon smittsam sjukdom som kan utgöra en fara för värdfamiljen och för au pairen själv. I Finland föreskrivs om smittsamma sjukdomar i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017), i 1 § i förordningen föreskrivs om allmänfarliga smittsamma sjukdomar och i 2 § om övervakningspliktiga smittsamma sjukdomar. Eftersom au pairen har en värdfamilj där han eller hon bor och hjälper till med matlagningen är det viktigt att han eller hon inte lider av till exempel salmonella eller bär på någon barnsjukdom som barn i Finland i en viss ålder vanligen vaccinerats mot enligt Finlands vaccinationsprogram. Å andra sidan kan en au pair tidigare ha lidit av någon smittsam sjukdom som behandlats med läkemedel eller inom vården, vilket inte nödvändigtvis utgör ett hinder för au pairarbete. Intyget ska ge en tydlig bild av au paires hälsotillstånd, så att Migrationsverket får en klar uppfattning om innehållet i intyget. Om intyget är oklart, ska frågan utredas genom en begäran om komplettering som riktas till sökanden innan ansökan avgörs.

I 6 punkten föreskrivs det att ett avtal om au pairarbetet ska ingås mellan värdfamiljen och au pairen. Avtalet inklusive andra utredningar bifogas ansökan om uppehållstillstånd. Avtalet ska således alltid vara skriftligt, eftersom det innehåller villkor som är av största vikt för au pairen själv och å andra sidan också för beviljandet av uppehållstillstånd. Avtalet och de faktiska förhållandena i ett au pairarbete har betydelse vid bedömning och jämförelse av au pairarbetet med rekvisiten för ett anställningsförhållande.

Enligt 6 punkten underpunkt a ska i avtalet fastställas au paires boende i värdfamiljen jämte rättigheter och skyldigheter under au paitiden samt uppehälle och andra eventuella förmåner som värdfamiljen ger au pairen. Värdfamiljen ska ordna eget rum för au pairen, och enligt grunderna för au pairarbetet ska au pairen inte bo någon annanstans än i värdfamiljen. Försörjningen grundar sig på det uppehälle som bekostas av värdfamiljen samt fickpengar vars storlek Migrationsverket fastställer årligen. För närvarande uppgår fickpengarna till minst 280 euro i månaden. Om värdfamiljen står för andra förmåner, såsom eget rum eller resekostnader, ska också detta avtalas.

Enligt underpunkt b ska i avtalet fastställas au paires uppgifter som inte får omfatta mer än 25 timmar per vecka. Au pairen ska jämföras med medlemmarna i värdfamiljen, och uppgifterna ska därför också motsvara detta. Au pairarbete innebär att utföra lätta hushållssysslor och enkel skötsel av värdfamiljens barn, ett arbete som inte ska vara svårare än det som de egna barnen i värdfamiljen utför. I avtalet ska anges de klockslag då au pairen ska stå till förfogande, och att au pairen ska vara befriad från uppgifter nattetid. Det maximala antalet timmar ska vara detsamma som anges i direktivet, och trots att det inte i det avseendet är fråga om att genomföra direktivet, är ett något lägre timantal per vecka än vad nu är fallet ägnat att framhäva au paires ställning som jämföras med medlemmarna i värdfamiljen.

Enligt underpunkt c ska i avtalet anges au paires fritid och lediga dagar. Det maximala antalet timmar som föreskrivs i underpunkten innebär att au pairen också ska ha möjlighet till egen tid och tid för studier. Au pairen ska ha minst en ledig dag per vecka och två lediga dagar i följd minst varannan vecka.

Enligt underpunkt d ska det när avtalet ingås stå klart vilka kurser au pairen kommer att delta i under sin vistelse i Finland. För att syftet med au pairarbetet ska uppnås, ska kurserna vara

språkkurser i finska eller svenska eller någon annan kurs som introducerar au pairen i kulturen och livet i Finland.

47 §. *Beviljande av kontinuerligt uppehållstillstånd för personer som befinner sig utomlands.* Det föreslås att paragrafen ändras och att ändringen gäller hela paragrafen så att 1 mom. 4 punkten stryks, eftersom bestämmelser om forskare kommer att finnas i en särskild lag.

47 a—47 f §. Det föreslås att paragraferna upphävs, eftersom samma förhållanden regleras i direktiv 2016/801 EU som nu ska genomföras. De paragrafer som enligt förslaget ska upphävas grundar sig på rådets direktiv 2005/71/EG om ett särskilt förfarande för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse i forskningssyfte som kommer att upphävas genom det direktiv som nu ska genomföras.

49 §. *Beviljande av ett första tidsbegränsat uppehållstillstånd för utlänningar som kommit till landet utan uppehållstillstånd.* Det föreslås att 1 mom. 4 punkten upphävs.

53 §. *Det första tidsbegränsade uppehållstillståndets längd.* Det föreslås att i 3 mom. i paragrafen stryks omnämmandet av beviljandet av uppehållstillstånd för studier, eftersom bestämmelsen kommer att ingå i den föreslagna nya lagen. I paragrafen föreslås dessutom en teknisk korrigering. I regeringens proposition RP 129/2017 rd saknas, såsom framgår av detaljmotiveringen, hänvisningen i 10 mom. i paragrafen till 1 punkten i 77 § 1 mom. Genom denna tekniska korrigering korrigeras hänvisningen så att den avser 77 § 1 mom. 1 punkten. Det föreslås att ändringen ska genomföras som en ändring av hela paragrafen.

54 §. *Beviljande av fortsatt tillstånd.* Det föreslås att 4 mom. i paragrafen upphävs, eftersom bestämmelsen kommer att ingå i den föreslagna nya lagen.

55 §. *Det fortsatta tillståndets längd.* Paragrafen ska ändras genom att 4 mom. stryks, eftersom bestämmelsen kommer att ingå i den föreslagna nya lagen. Ändringen ska genomföras som en ändring av hela paragrafen.

58 a §. *Återkallande av uppehållstillstånd som grundar sig på forskardirektivet.* Det föreslås att paragrafen upphävs, eftersom också denna bestämmelse kommer att ingå i den föreslagna nya lagen.

77 §. *Annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete.* Det föreslås att hela paragrafen ändras genom en strykning av bestämmelserna om forskare och arbetspraktik. I 1 mom. 8 punkten föreslås också en precisering genom en hänvisning till den nya lagen i fråga om dem som har avlagt examen eller slutfört sitt forskningsarbete. Tanken är att dessa, när de har fått ett arbete, ska ha rätt att få uppehållstillstånd för förvärvsarbete enligt 77 § när villkoren för beviljande av uppehållstillstånd är uppfyllda, om det huvudsakliga syftet med vistelsen i landet är att arbeta. Å andra sidan föreslås det att det till 1 mom. 4 punkten fogas ett uteslutande som innebär att det inte längre är möjligt att med stöd av utlänningslagen bevilja annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete för utlänningar som är forskare och professionellt ägnar sig åt forskning. Upphållstillstånd ska kunna beviljas andra utlänningar som professionellt ägnar sig åt vetenskap, förutsatt att personen inte är forskare.

78 §. *Rätt att arbeta med stöd av uppehållstillstånd.* Det föreslås att 3 mom. 4 punkten upphävs. Bestämmelsen gäller studerandes rätt att arbeta vilket föreslås ingå i den nya lagen.

79 §. *Rätt att arbeta utan uppehållstillstånd.* Paragrafen ska ändras genom en strykning av 1 mom. 6 punkten. Ändringen genomförs som en ändring av hela paragrafen.

80 §. Hur länge rätten att arbeta gäller. Paragrafen ändras genom en strykning av 4—6 mom. eftersom bestämmelserna kommer att ingå i den nya lagen. Ändringen genomförs som en ändring av hela paragrafen.

1.3 Lag om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet

3 a §. Flyttning till Finland. Det föreslås att de omständigheter som hänför sig till stadigvarande boende i 3 a § i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet preciseras så att de forskare som avses i direktivet ska anses flytta permanent till landet. Enligt artikel 22.1 i direktiv 2016/801/EU ska dessa personer ha rätt till likabehandling inom de olika grenarna av social trygghet. Grenarna av den sociala tryggheten förtecknas i förordning (EG) nr 883/2004 enligt tillämpningsområde, varvid rätten till likabehandling ska gälla bland annat social trygghet enligt lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet. På personer som avses i 3 a § i lagen tillämpas också bestämmelserna i sjukförsäkringslagen (1224/2004) och lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002).

Den föreslagna ändringen gynnar också Finlands intressen att få forskare att stanna kvar för att främja samhällsutvecklingen och vara till nytta för näringslivet. I detta syfte har man för avsikt att även i enlighet med bestämmelserna om villkoren för inresa och vistelse i landet bevilja forskare som avses i direktivet kontinuerligt uppehållstillstånd (A) oberoende av för hur lång tid tillståndet beviljas. Tillståndet är vanligen tvåårigt, men om avtalet mellan forskningsorganet och forskaren har ingåtts för kortare tid, ska uppehållstillståndet beviljas för den tid avtalet är giltigt. Enligt 3 c § 1 mom. i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet krävs det av tredjelandsmedborgare som regel ett tillstånd som berättigar till minst ett års vistelse.

3 c §. Krav på uppehållstillstånd. Tredjelandsmedborgare som omfattas av bosättningsbaserad social trygghet ska som regel ha ett tillstånd som berättigar till minst ett års vistelse. I fråga om forskare, studerande och praktikanter som kommer till Finland eventuellt för bara en kortare tid samt frivilliga som deltar i volontärarbete inom ramen för Europeiska unionens volontärprogram krävs det för likabehandling i enlighet med direktivet att kravet på uppehållstillstånd ändras så att kravet för dessa persongrupper del också uppfylls baserat på uppehållstillstånd som gäller kortare tid än ett år. Motsvarande ändring har tidigare gjorts för persongrupper som kommer från ett tredjeland till Finland för att arbeta.

Direktiv 2016/801/EU gör det möjligt för forskare, deras familjemedlemmar och studerande att röra sig på Europeiska unionens territorium med stöd av ett uppehållstillstånd som beviljats av den första medlemsstaten. Forskare och studerande ska underrätta Migrationsverket och den behöriga myndigheten i den första staten om sin avsikt att komma till Finland. Också ett uppehållstillstånd som beviljats av den andra medlemsstaten, med stöd av vilket en forskare eller en studerande lagligen kommit till Finland, uppfyller kravet på ett giltigt uppehållstillstånd som förutsätts för bosättningsbaserad social trygghet.

1.4 Barnbidragslag

1 a §. Rätt till barnbidrag på grundval av arbete. Genom en föreslagen ändring av paragrafen begränsas likabehandlingen inom den sociala tryggheten, vilket möjliggörs av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/801 om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pairarbete. Med social trygghet avses social trygghet enligt tillämpningsområdet för förordning 883/2004, bland annat familjeförmåner. Enligt direktivet kan en medlemsstat låta bli att bevilja familjeförmåner till forskare som har beviljats uppe-

hållstillstånd för högst sex månader för vistelse på medlemsstatens territorium. Denna begränsning ska skrivas in i paragrafen.

1.5 Lag om stöd för hemvård och privat vård av barn

3 §. Val av vårdform. Genom en ändring av 2 mom. i paragrafen genomförs en begränsning av likabehandlingen inom den sociala tryggheten, vilket möjliggörs av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/801 om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pairarbete. Med social trygghet avses social trygghet enligt tillämpningsområdet för förordning (EG) nr 883/2004, bland annat vårdpenning och vårdtillägg för hemvård av barn. Enligt direktivet kan en medlemsstat låta bli att bevilja familjeförmåner till forskare som har beviljats uppehållstillstånd för högst sex månader för vistelse på medlemsstatens territorium. Denna begränsning ska skrivas in i paragrafen.

1.6 Folkhälsolag

14 §. Genom en föreslagen ändring av paragrafen genomförs den likabehandling inom hälso- och sjukvården som förutsätts i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/801 om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pairarbete. Direktivet förpliktar till likabehandling i förhållande till medborgarna i det egna landet bland annat vad gäller social trygghet. Med social trygghet avses social trygghet enligt tillämpningsområdet för förordning (EG) nr 883/2004, dvs. bland annat offentliga hälsovårdstjänster.

Därför föreslås det en ändring av 14 § i folkhälsolagen, så att forskare samt studerande, praktikanter och volontärer i anställningsförhållande, vilka avses i direktivet, i folkhälsolagen jämföras med kommuninvånare. Ändringen är nödvändig för att också de forskare och anställda som anges ovan och som vistas tillfälligt i landet ska ha rätt till kommunala hälso- och sjukvårdstjänster på samma grunder som kommuninvånarna enligt lagen om hemkommun.

1.7 Lag om specialiserad sjukvård

3 §. Genom en föreslagen ändring av paragrafen genomförs den likabehandling inom hälso- och sjukvården som förutsätts i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/801 om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pairarbete. Direktivet förpliktar till likabehandling i förhållande till medborgarna i det egna landet bland annat vad gäller social trygghet. Med social trygghet avses social trygghet enligt tillämpningsområdet för förordning (EG) nr 883/2004, dvs. bland annat offentliga hälsovårdstjänster, medräknat specialiserad sjukvård.

Därför föreslås det en ändring av 3 § 1 mom. i lagen om specialiserad sjukvård, så att forskare samt studerande, praktikanter och volontärer i anställningsförhållande, vilka avses i direktivet, i lagen om specialiserad sjukvård jämföras med kommuninvånare. Ändringen är nödvändig för att också de forskare och anställda som anges ovan och som vistas tillfälligt i landet ska ha rätt till tjänster inom den specialiserade sjukvården på samma grunder som kommuninvånarna enligt lagen om hemkommun.

1.8 Aravabegränsningslag

4 §. Bostadsbruk och hyresgäster. Enligt förslaget blir 4 § 3 mom. 2 punkten i aravabegränsningslagen 3 punkt och 3 punkten blir 2 punkt. Momentets 2 punkt förtydligas genom att be-

nämningen på den nya lagen fogas till momentet, eftersom alla studerandes uppehållstillstånd i fortsättningen kommer att beviljas med stöd av den lagen. För studerandes del är rättsläget detsamma som tidigare, dvs. det krävs inte att studerande har ett uppehållstillstånd som berättigar till minst ett års vistelse. Dessutom ska 3 punkten kompletteras genom att till den fogas en hänvisning till den nya lagen och, i enlighet med den, krav på uppehållstillstånd för annat än studier som berättigar till minst ett års vistelse. Punkten kompletteras ytterligare så att den omfattar personer som anländer till landet med stöd av rätten till rörlighet enligt den nya lagen och som av Migrationsverket har fått ett intyg som berättigar till minst ett års vistelse enligt 22 § 4 mom. i lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete.

1.9 Lag om räntesvöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån

11 §. Bostadsbruk och hyresgäster. Lagens 11 § 3 mom. ska ändras på samma sätt som 4 § 3 mom. i aravabegränsningslagen ovan.

1.10 Lag om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus

10 §. Bostadsbruk och hyresgäster. Lagens 10 § 2 mom. ska ändras på samma sätt som 4 § 3 mom. i aravabegränsningslagen och 11 § 3 mom. i räntestödslagen ovan.

2 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 15 maj 2018.

3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Utlänningars rätt till inresa och vistelse i Finland regleras enligt 9 § 4 mom. i grundlagen genom lag. Enligt förarbetena till bestämmelsen är utgångspunkten den gällande huvudregeln i internationell rätt enligt vilken en utlänning allmänt sett inte har rätt att slå sig ner i ett annat land (RP 309/1993 rd, GrUU 23/1998 rd). Av grundlagen följer därför inte direkt några särskilda krav på innehållet i lagstiftningen i fråga. Ur kravet på bestämmelser i lag kan man dock härleda dels ett förbud mot diskriminering och godtycklighet i behandlingen av utlänningar, dels ett krav på att kriterierna för och beslutsförfarandet vid ankomsten till Finland och vistelse här måste regleras så att utlänningarnas rättssäkerhet kan garanteras (GrUU 16/2000 rd).

Medborgare eller grupper av medborgare kan inte godtyckligt särbehandlas vare sig positivt eller negativt genom lag. Jämlikhetsbestämmelsen kräver ändå inte att alla medborgare ska behandlas lika, om inte de förhållanden som inverkar på ärendet är likadana (GrUU 64/2010 rd). Förutsättningarna för en utlännings inresa och specialvillkoren för uppehållstillståndet beror på inresekriteriet i den gällande lagen. Att fastslå närmare bestämmelser om uppehållsrätt enligt kriteriet för vistelse i landet är en utgångspunkt som också godkänts i Europeiska unionens migrationsdirektiv.

Syftet med de lagändringar som föreslås i denna proposition är inte bara att utforma likadana bestämmelser för hela EU-området, utan det väsentliga är att främja likvärdiga förutsättningar och förhållanden samt ett likvärdigt bemötande. De föreslagna ändringarna företräder i många avseenden en utveckling som stöder de grundläggande fri- och rättigheterna och stärker såväl jämlikhetsprincipen i 6 § i grundlagen som tillgodoseendet av många andra grundläggande fri- och rättigheter. Villkoren för anställning bidrar också till att uppfylla den skyldighet som i 18 § i grundlagen åläggs det allmänna att svara för skyddet av arbetskraften. Bestämmelserna om likabehandling på bland annat hälso- och sjukvårdsområdet inte bara genomför likabehandling

utan uppfyller också den skyldighet som i 19 § i grundlagen åläggs det allmänna att genom lag tillförsäkra var och en tillräckliga social- och hälsovårdstjänster samt skyldigheten i 22 § i grundlagen att se till att de grundläggande fri- och rättigheterna tillgodoses. I propositionen ska som faktor som visar stadigvarande bosättning enligt lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet anses forskning samt med invånare i en kommun enligt folkhälsolagen och lagen om specialiserad sjukvård efter lagens ikraftträdande jämföras forskare, oberoende av deras rättsliga förhållande till den mottagande enheten, medan ett jämförande för närvarande förutsätter anställning. När det gäller studerande, praktikanter och volontärer ska jämförandet fortfarande basera sig på anställning. Med anknytning till likabehandlingen i samband med erhållande av bostäder som finansierats med statligt stöd ska det föreskrivas att också forskare, praktikanter och volontärer som fått intyg över uppehållsrätt för minst ett år ska jämföras med finska medborgare.

I propositionen föreslås en ny lag som grundar sig å ena sidan på bestämmelserna i direktivet, å andra sidan på de bestämmelser som överförs från utlänningslagen. De allmänna bestämmelserna i utlänningslagen om inresa, utresa, vistelse och arbete ska till väsentliga delar fortfarande iakttas, och kommer inte att regleras på nytt. I direktiv 2016/801/EU som ska genomföras ingår till centrala delar de villkor som ligger till grund för beviljandet av uppehållstillstånd, bestämmelser om rörligheten inom Europeiska unionen, bestämmelser om avslag och återkallande av tillstånd liksom bestämmelser om likabehandling. Av direktivet följer att bestämmelser som överlappar regleringen i direktivet ska upphävas i den nationella lagstiftningen, och därför föreslås det ändringar i utlänningslagen.

Propositionen innehåller inga bestämmelser om avlägsnande ur landet av tredjelandsmedborgare som avses i direktivet. Bestämmelserna i 9 kap. i utlänningslagen om avlägsnande ur landet och verkställighet av avlägsnande är som sådana tillämpliga på de personer som avses i lagen.

I propositionen ingår också ett förslag om att till utlänningslagen foga en bestämmelse om uppehållstillstånd för au pairarbete. I gällande lag regleras inte villkoren för beviljande av detta uppehållstillstånd, utan förfarandet grundar sig på etablerad förvaltningspraxis. Det kan således anses att tredjelandsmedborgares rättsskydd förbättras när villkoren för beviljande av uppehållstillstånd och au pairs rättigheter och skyldigheter regleras i lag, vilket är i överensstämmelse med 9 § 4 mom. i grundlagen (GrUU 16/2000 rd). Bestämmelsen innebär ett skydd för tredjelandsmedborgare som kommer till landet för au pairarbete i situationer då personen inte får det skydd som en anställning ger. En begränsning av uppehållstillståndet för au pairarbete till högst ett år och till en enda gång är ägnat att skydda tredjelandsmedborgaren så att au pairarbetet inte blir ett arbete som liknar ett anställningsförhållande som kan sträcka sig över flera år.

I propositionen ingår ett förslag till bestämmelse i den nya lagen om sökande av ändring. Propositionen innehåller också en bestämmelse om sökande av ändring hos högsta förvaltningsdomstolen. Migrationsverket har rätt att överklaga ett beslut av förvaltningsdomstolen till högsta förvaltningsdomstolen, om Migrationsverkets beslut har upphävts eller ändrats. I fråga om sökande av ändring överensstämmer bestämmelserna med 195 och 196 § i utlänningslagen (301/2004) som gäller efter att lagen trädde i kraft den 1 maj 2004. Den föreslagna regleringen av uppehållstillstånd utgörs i huvudsak av befintliga bestämmelser som ska överföras från utlänningslagen till den nya föreslagna lagen och som gäller regleringen av sökande av ändring enligt gällande utlänningslag. Eftersom bestämmelserna överförs till den nya föreslagna lagen och regleringen av prövningen av uppehållstillstånd ska preciseras på grund av direktivet, är det motiverat att låta bestämmelserna om sökande av ändring stå kvar med oförändrat innehåll enligt regleringen av dessa tillståndsärenden i utlänningslagen. Bestämmelserna i direktivet avviker i viss mån från systematiken i utlänningslagen. Som exempel kan näm-

nas möjligheten att avslå en ansökan om uppehållstillstånd med hänvisning till omständigheter som har att göra med allmän ordning och allmän säkerhet. Formuleringen i 36 § i utlänningslagen som gäller frågan lämnar rum för prövning ("kan vägras", "anses äventyra" och "om det finns grundad anledning att misstänka"), medan direktivet i viss utsträckning är tvingande, utan möjlighet till den prövning som ska tillämpas enligt utlänningslagen, och innehåller formuleringar som innebär olika former av prövning (till exempel "ska avslå en ansökan" och "anses utgöra ett hot"). Rätten att söka ändring kan motiveras med att man på detta sätt, när å ena sidan bestämmelser flyttas från utlänningslagen till en ny lag, å andra sidan genomförandet av direktivet innebär en bedömning av bestämmelser som i viss mån avviker från utlänningslagen och således är annorlunda, förvissas sig om en enhetlig tillämpningspraxis vid olika förvaltningsdomstolar i olika delar av landet. Mot bakgrund av grundlagsutskottets utlåtanden kan de i propositionen valda bestämmelserna om sökande av ändring ses om godtagbara ur grundlagssynvinkel, då en myndighets rätt att söka ändring är begränsad genom lag på grund av behovet av att bevara en enhetlig rättspraxis (t.ex. GrUU 48/2017 rd, GrUU 45/2006 rd, GrUU 4/2005 rd och GrUU 4/2004 rd) och, när det med beaktande av ärendenas art och karaktär annars kan anses vara motiverat, GrUU 15/2011 rd och GrUU 58/2006 rd).

Propositionen innehåller inga förslag till ändringar som är av betydelse för de grundläggande fri- och rättigheterna, och den kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning i enlighet med 72 § grundlagen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte

Genom denna lag genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv 2016/801/EU (forskar- och studerandedirektivet) om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pairarbete.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på tredjelandsmedborgare enligt 4 § 1 mom. som ansöker om eller har beviljats tillträde till en medlemsstats (*medlemsstat*) territorium i Europeiska unionen (*unionen*) för längre tid än 90 dagar för forskning, studier praktik eller deltagande i volontärarbete som utförs inom ramen för unionens volontärprogram.

Lagen ska inte tillämpas på tredjelandsmedborgare

1) som ansöker om internationellt skydd, som får internationellt skydd i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet eller som beviljats tillfälligt skydd i en medlemsstat i enlighet med rådets direktiv 2001/55/EG om miniminormer för att ge tillfälligt skydd vid massiv tillströmning av fördrivna personer och om åtgärder för att främja en balans mellan medlemsstaternas insatser för att ta emot dessa personer och bära följderna av detta,

2) vars utvisning har skjutits upp på grund av faktiska eller rättsliga omständigheter,

3) som är familjemedlemmar till medborgare i någon medlemsstat som har utövat sin rätt till fri rörlighet inom unionen,

4) som har ställning som varaktigt bosatta i en medlemsstat i enlighet med rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning,

5) som, i likhet med sina familjemedlemmar och oavsett medborgarskap, har rättigheter i fråga om fri rörlighet som motsvarar unionsmedborgares rättigheter enligt avtal antingen mellan unionen och dess medlemsstater och tredjeländer eller mellan unionen och tredjeländer,

6) som kommer till en medlemsstat som praktikanter inom ramen för en företagsintern förflyttning av personal enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/66/EU om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal,

7) som har beviljats inresa och vistelse som högkvalificerade arbetstagare i enlighet med rådets direktiv 2009/50/EG om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning.

3 §

Förhållande till utlänningslagen

På tredjelandsmedborgare som avses i denna lag ska tillämpas de allmänna bestämmelserna i utlänningslagen (301/2004) om inresa och utresa och om vistelse och arbete, om inte något annat bestäms i denna lag.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *tredjelandsmedborgare* medborgare i andra länder än i Europeiska unionens medlemsstater eller Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz,

2) *forskare* en tredjelandsmedborgare som innehar en doktorsexamen eller ett bevis på högre utbildning som ger tredjelandsmedborgaren tillträde till doktorandutbildningar, som väljs ut av ett forskningsorgan och beviljas inresa till och vistelse på en medlemsstats territorium för att bedriva forskningsverksamhet som normalt kräver sådan utbildning,

3) *studerande* en tredjelandsmedborgare som har antagits vid en högskola och som beviljas inresa till och vistelse på en medlemsstats territorium för att som huvudsaklig verksamhet på heltid följa ett studieprogram som leder till en högskoleexamen, och tredjelandsmedborgare som antagits till en annan läroanstalt än en högskola och som beviljats rätt att delta i ett studieprogram som leder till ett yrke eller en examen. Det kan också vara fråga om en förberedande kurs före sådan utbildning eller obligatorisk praktik,

4) *praktikant* en tredjelandsmedborgare som har en högskoleexamen eller som i ett tredjeland följer ett studieprogram som leder till en högskoleexamen och som beviljats rätt att i Finland följa ett praktikprogram som bygger på ett anställningsförhållande i syfte att förvärva kunskaper och erfarenheter i en yrkesmiljö,

5) *volontär* en tredjelandsmedborgare som beviljats rätt att delta i volontärarbete i Finland inom ramen för unionens volontärprogram och som inte omfattas av ett anställningsförhållande,

6) *högskola* läroanstalter som bedriver verksamhet och är belägna i Finland, som följer det finländska högskolesystemet och som har rätt att ordna examensinriktad eller annan utbildning enligt högskolelagstiftningen,

7) *värdenhet* ett forskningsorgan, en högskola, en läroanstalt, en organisation som ansvarar för ett volontärprogram eller en enhet som tar emot praktikanter och i vars verksamhet en tredjelandsmedborgare deltar och som ligger i Finland, oavsett enhetens rättsliga form,

8) *första medlemsstat* den medlemsstat som först utfärdar ett tillstånd enligt 11 punkten för en tredjelandsmedborgare,

9) *andra medlemsstat* varje annan medlemsstat än den första medlemsstaten,

10) *unionsprogram eller multilaterala program som innefattar rörlighetsåtgärder* program finansierade av unionen eller medlemsstaterna som främjar tredjelandsmedborgares rörlighet i unionen eller i de medlemsstater som deltar i de respektive programmen,

11) *tillstånd* ett uppehållstillstånd som har utfärdats genom användning av det enhetliga formulär som föreskrivs i förordning (EG) nr 1030/2002 om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredjeland och som ger innehavaren av tillståndet rätt att lagligen vistas på en medlemsstats territorium,

12) *familjemedlemmar* tredjelandsmedborgare enligt definitionen i artikel 4.1 i rådets direktiv 2003/86/EG om rätt till familjeåterförening.

5 §

Avtal med forskningsorgan

Forskningsorgan som vill ta emot en forskare i forskningssyfte ska ingå ett avtal med forskaren. Ett forskningsorgan får ingå ett avtal om det har godkänt forskningsprojektet efter att först ha kontrollerat projektets syfte, bedömt dess planerade längd och kontrollerat att forskaren har tillgång till den finansiering som behövs för att genomföra projektet samt kvalifikationerna hos forskaren från tredjeland.

Avtalet ska innehålla följande uppgifter:

- 1) rubriken för eller syftet med forskningsverksamheten eller forskningsområdet,
- 2) ett åtagande av forskaren att sträva efter att slutföra forskningsverksamheten och ett åtagande av forskningsorganet att ta emot forskaren i detta syfte,
- 3) forskningsverksamhetens start- och slutdatum eller dess uppskattade längd,
- 4) information om rättsförhållandet mellan forskningsorganet och forskaren,
- 5) om det är fråga om en anställning, anställningsvillkor som följer giltiga bestämmelser och det kollektivavtal som ska tillämpas,
- 6) information om planerad rörlighet i en eller flera andra medlemsstater om rörligheten är känd vid tiden för ansökan om uppehållstillstånd i Finland.

Avtalet hävs om forskaren inte beviljas rätt till inresa och vistelse eller om rättsförhållandet mellan forskaren och forskningsorganet upphör. Forskningsorganet ska utan dröjsmål underrätta Migrationsverket om detta och om varje omständighet som kan förhindra att avtalet genomförs.

6 §

Beviljande av uppehållstillstånd för vetenskaplig forskning

En tredjelandsmedborgare ska beviljas uppehållstillstånd för forskare för forskning, om han eller hon har ingått avtal med ett forskningsorgan enligt 5 §.

En förutsättning för uppehållstillstånd är att forskarens försörjning är tryggad på det sätt som föreskrivs i 39 § i utlänningslagen eller, om det är fråga om en anställning, med inkomsten av förvärvsarbetet.

Upphållstillståndet beviljas som kontinuerligt tillstånd för två år eller högst för den tid avtalet är giltigt, om giltighetstiden är under två år. Ett fortsatt uppehållstillstånd beviljas för högst fyra år.

7 §

Beviljande av uppehållstillstånd för studier

En tredjelandsmedborgare kan beviljas uppehållstillstånd för studier, om han eller hon har antagits som studerande vid en i Finland belägen

- 1) högskola och har betalat högskolans avgifter, eller
- 2) annan läroanstalt än en högskola, om studierna leder till en examen eller ett yrke eller också för andra studier, om det finns en motiverad orsak till att bevilja uppehållstillstånd.

En förutsättning för uppehållstillstånd är att studerandens försörjning är tryggad på det sätt som föreskrivs i 39 § i utlänningslagen. Ett ytterligare krav för att uppehållstillstånd ska beviljas är att tredjelandsmedborgaren har en försäkring som täcker sjukvårdskostnader. Om den

beräknade studietiden är minst två år räcker det med att försäkringen täcker läkemedelskostnader.

Uppehållstillståndet kan beviljas som ett tillfälligt tillstånd för två år, om inte tillståndet söks för kortare tid eller för högst den tid som studierna varar, om studietiden understiger två år.

8 §

Beviljande av uppehållstillstånd för praktik

En tredjelandsmedborgare kan beviljas uppehållstillstånd för praktik om

1) det vid tidpunkten för ansökan har gått högst två år från det att högskoleexamen avlades eller tredjelandsmedborgaren deltar i ett studieprogram som leder till en högskoleexamen,

2) praktiken ingår i ett mellanstatligt avtal eller medborgarorganisationers utbytesprogram, eller

3) tredjelandsmedborgaren är 18—30 år och utför praktik samtidigt som han eller hon studerar finska eller svenska vid en utländsk högskola eller när praktikbranschen motsvarar tredjelandsmedborgarens studier eller examen.

En förutsättning för uppehållstillstånd är att praktikantens försörjning är tryggad med inkomster av förvärvsarbete.

En ytterligare förutsättning för uppehållstillstånd är att värdenheten styrker att praktiken inte ersätter någon tjänst. Tredjelandsmedborgaren ska visa upp ett praktikavtal som ingåtts med värdenheten, vars villkor följer giltiga bestämmelser och det kollektivavtal som ska tillämpas och som innehåller följande uppgifter:

1) en beskrivning av praktikprogrammet, med uppgifter om dess utbildningssyfte eller utbildningsinnehåll,

2) praktikens längd,

3) tjänstgörings- och handledningsförhållandena under praktiken,

4) tiderna för praktiktjänstgöringen,

5) rättsförhållandet mellan praktikanten och värdenheten.

Uppehållstillståndet beviljas som tillfälligt tillstånd för högst 18 månader som är den maximala praktiktiden.

9 §

Beviljande av uppehållstillstånd för volontärarbete

En tredjelandsmedborgare kan beviljas uppehållstillstånd för volontärarbete som utförs inom ramen för unionens volontärprogram, förutsatt att han eller hon har ingått ett avtal med den värdenhet som ansvarar för verksamheten. I avtalet ska ingå följande uppgifter:

1) en beskrivning av volontärprogrammet,

2) volontärarbetets längd,

3) tjänstgörings- och handledningsförhållandena för volontärprogrammet,

4) tiderna för volontärtjänstgöringen,

5) uppgift om de medel som finns tillgängliga för att täcka kostnaderna för tredjelandsmedborgarens uppehälle och logi och en minimisumma fickpengar för hela vistelsen,

6) vid behov den utbildning tredjelandsmedborgaren kommer att få som hjälp för att kunna utföra volontärarbetet.

En förutsättning för uppehållstillstånd är att volontärens försörjning är tryggad på det sätt som anges i 39 § i utlänningslagen.

Uppehållstillståndet beviljas som tillfälligt tillstånd för högst ett år.

10 §

Beviljande av uppehållstillstånd för att söka arbete eller driva företagsverksamhet

En tredjelandsmedborgare som har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 6 eller 7 § kan efter att ha slutfört sitt forskningsarbete eller avlagt examen beviljas uppehållstillstånd för att söka arbete eller etablera företagsverksamhet.

En förutsättning för uppehållstillstånd är att försörjningen för den person som avses i 1 mom. är tryggad på det sätt som anges i 39 § i utlänningslagen.

Upphållstillståndet beviljas som tillfälligt tillstånd för högst ett år efter att det föregående tillståndet har gått ut. Upphållstillståndet beviljas dock som kontinuerligt tillstånd, om det tidigare var kontinuerligt.

Om examensbevis från högskola, utbildningsbevis eller annat bevis på formella kvalifikationer, eller en bekräftelse från forskningsorganet om att forskningsverksamheten har slutförts, inte finns tillgängliga förrän det tillstånd som har utfärdats enligt 6 eller 7 § löper ut, och alla övriga villkor är uppfyllda, ska tredjelandsmedborgaren tillåtas att vistas i landet en skälig tid i syfte att lägga fram en sådan handling eller bekräftelse.

11 §

Grunder för avslag på ansökan

En ansökan om uppehållstillstånd enligt denna lag ska avslås om

- 1) villkoren enligt 6—9 § inte uppfylls,
- 2) de handlingar som uppvisas har erhållits på ett bedrägligt sätt, har förfalskats eller ändrats, eller
- 3) tredjelandsmedborgaren ses som ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsan.

En ansökan får avslås om

- 1) värdenheten inte har uppfyllt sina rättsliga skyldigheter beträffande social trygghet, skatter, arbetstagares rättigheter eller arbetsvillkor,
- 2) de villkor som följer av lagstiftning, kollektivavtal eller praxis inte uppfylls av värdenheten,
- 3) värdenheten har ålagts sanktioner för odeklarerat arbete eller olaglig anställning,
- 4) värdenheten har inrättats eller drivs huvudsakligen för att underlätta inresa för forskare, studerande, praktikanter eller volontärer,
- 5) värdenhetens verksamhet har försatts i konkurs eller om det inte bedrivs någon ekonomisk verksamhet, eller
- 6) det finns bevis för att tredjelandsmedborgarens vistelse avser andra ändamål än de för vilka han eller hon ansöker om inresa och vistelse.

En ansökan om uppehållstillstånd enligt 10 § får avslås om

- 1) de villkor som anges i paragrafen inte uppfylls,
- 2) tredjelandsmedborgaren inte längre uppfyller villkoren för inresa och vistelse i landet, eller
- 3) 1 mom. 2 eller 3 punkten ska tillämpas.

I de fall som avses i 2 och 3 mom. ska hänsyn tas till de särskilda förhållandena i fallet som helhet och proportionalitetsprincipen iakttas.

12 §

Återkallelse av uppehållstillstånd eller beslut att inte förlänga tillstånd

Ett uppehållstillstånd som beviljats med stöd av 6—10 § ska återkallas eller ansökan om förlängning avslås om

- 1) tredjelandsmedborgaren inte längre uppfyller villkoren i 6—10 §,
- 2) uppehållstillståndet eller handlingen har erhållits på ett bedrägligt sätt, har förfalskats eller ändrats, eller
- 3) tredjelandsmedborgaren vistas i landet för andra ändamål än de för vilka tredjelandsmedborgarens tillstånd utfärdades.

Myndigheten får återkalla eller besluta att inte förlänga ett uppehållstillstånd om

- 1) värdenheten inte har uppfyllt sina rättsliga skyldigheter beträffande social trygghet, skatter, arbetstagares rättigheter eller arbetsvillkor,
- 2) de villkor som följer av lagstiftning, kollektivavtal eller praxis inte uppfylls av värdenheten,
- 3) värdenheten har ålagts sanktioner för odeklarerat arbete eller olaglig anställning,
- 4) värdenheten har inrättats eller drivs huvudsakligen för att underlätta inresa för forskare, studerande, praktikanter eller volontärer,
- 5) värdenhetens verksamhet har försatts i konkurs eller om det inte bedrivs någon ekonomisk verksamhet,
- 6) studeranden inte iakttar de tidsfrister som gäller för tillträde till ekonomisk verksamhet eller gör inte tillräckliga framsteg, eller
- 7) tredjelandsmedborgaren ses som ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsan.

Om myndigheten kan återkalla eller besluta att inte förlänga studerandens uppehållstillstånd enligt 2 mom. 1 eller 3—5 punkten, får studeranden med stöd av giltigt uppehållstillstånd fortsätta bedriva studier vid en annan läroanstalt eller göra en ny ansökan i avsikt att få en annan läroanstalt att ta emot honom eller henne för att delta i ett motsvarande studieprogram i syfte att fullfölja sina studier.

I de fall som avses ovan i 2 och 3 mom. bör man ta hänsyn till de särskilda förhållandena i fallet som helhet och iaktta proportionalitetsprincipen.

Migrationsverket ska utan dröjsmål underrätta den medlemsstat till vilken tredjelandsmedborgaren har rest in med stöd av forskar- och studerandedirektivet om att det uppehållstillstånd som verket beviljat har återkallats.

13 §

Anteckningar i uppehållstillståndskortet

I uppehållstillståndskortet antecknas ”forskare”, ”studerande”, ”praktikant” eller ”volontär” beroende på enligt vilken grund uppehållstillståndet beviljas.

Om en forskare eller en studerande beviljas uppehållstillstånd på grund av han eller hon kommer till en medlemsstat inom ramen för unionsprogram eller multilaterala program som innefattar rörlighetsåtgärder eller avtal mellan två eller flera erkända högskolor, ska en anteckning om programmet eller avtalet göras i uppehållstillståndskortet.

Om en forskare beviljas uppehållstillstånd för rörlighet för längre vistelse, ska i uppehållstillståndskortet anges ”forskare-rörlighet”.

14 §

Studerandes rätt att arbeta

Tredjelandsmedborgare som beviljats uppehållstillstånd enligt 7 § har rätt att arbeta förutsatt att

1) arbetet är praktik som ingår i examen eller ett slutarbete som ingår i studierna och utförs i form av förvärvsarbete,

2) arbetsmängden utjämnas till i genomsnitt 25 timmar per vecka under den tid då egentlig undervisning ordnas vid läroanstalten, eller

3) heltidsarbetet infaller under en tid då egentlig undervisning inte ordnas vid läroanstalten.

15 §

Rätten att börja arbeta och etablera företagsverksamhet

En tredjelandsmedborgare som har slutfört sin forskning eller avlagt examen får fortsätta det arbete eller den företagsverksamhet som han eller hon har utfört med stöd av ett tidigare uppehållstillstånd eller börja ett nytt arbete eller etablera företagsverksamhet, om ansökan om fortsatt uppehållstillstånd har gjorts när det uppehållstillstånd som beviljats enligt 6 eller 7 § var i kraft.

Tredjelandsmedborgare som beviljats uppehållstillstånd enligt 10 § får börja arbeta när de har hittat ett arbete eller etablera företagsverksamhet.

På fortsatt uppehållstillstånd som söks för arbete och företagsverksamhet tillämpas bestämmelserna i 5 kap. i utlänningslagen, om det inte är fråga om uppehållstillstånd som söks med stöd av 6 eller 8 § i denna lag. Ett negativt beslut om fortsatt uppehållstillstånd innebär att arbetet och företagsverksamheten inte får fortsätta, även om ändring i beslutet söks genom besvär.

16 §

Rätten för forskares familjemedlemmar att vistas och arbeta i landet

Familjemedlemmar till en forskare från tredjeland som beviljats uppehållstillstånd med stöd av 6 eller 10 § får enligt denna lag beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd på grund av familjeband. Giltighetstiden för uppehållstillståndet får inte vara längre än för forskarens uppehållstillstånd.

Familjemedlemmarnas försörjning ska vara tryggad på det sätt som anges i 39 § i utlänningslagen.

Familjemedlemmar har rätt att förvärvsarbета i enlighet med bestämmelserna i utlänningslagen.

17 §

Forskares rörlighet

Om forskaren har fått uppehållstillstånd för forskare i den första medlemsstaten och de villkor för rörlighet som anges nedan är uppfyllda har forskaren rätt att vistas och arbeta i Finland i högst två år för att slutföra sin forskning vid ett forskningsorgan.

18 §

Rörlighet för forskares familjemedlemmar

Forskares familjemedlemmar som har ett giltigt uppehållstillstånd beviljat av den första medlemsstaten har rätt till inresa och vistelse i Finland tillsammans med forskaren, om de villkor för rörlighet som anges nedan är uppfyllda.

19 §

Studerandes rörlighet

Studerande som har ett giltigt uppehållstillstånd beviljat av den första medlemsstaten och som omfattas av ett unionsprogram eller multilateralt program som innefattar rörlighetsåtgärder, eller ett avtal mellan två eller flera högskolor, har rätt till inresa och vistelse i landet i högst 360 dagar för att bedriva en del av sina högskolestudier i Finland. En studerande har rätt att arbeta enligt vad som föreskrivs i 13 §.

Studerande som inte uppfyller de villkor för rörlighet som anges i 1 mom. ska ansöka om uppehållstillstånd för studier enligt 6 § för att kunna bedriva en del sina studier vid en högskola i Finland.

20 §

Skyldighet att underrätta om rörlighet till Finland

Forskare ska underrätta Migrationsverket och den behöriga myndigheten i den första medlemsstaten om sin avsikt att bedriva en del av forskningen i Finland och studerande ska underrätta om sin avsikt att bedriva en del av studierna i Finland. Forskare ska också underrätta om familjemedlemmarnas rörlighet.

De berörda myndigheterna ska underrättas

1) i samband med ansökan om uppehållstillstånd innan forskaren eller studeranden anländer till den första medlemsstaten, om rörligheten till Finland redan planerats, eller

2) efter att forskaren eller studeranden har beviljats inresa till den första medlemsstaten, så snart den planerade rörligheten till Finland är känd.

Värdenheten, forskaren och studeranden ska underrätta Migrationsverket om sådana ändringar som påverkar förutsättningarna för rörlighet.

21 §

Underrättelsens innehåll

Med underrättelsen enligt 20 § ska forskaren lämna följande uppgifter och handlingar:

1) en kopia av ett giltigt resedokument och ett giltigt tillstånd som utfärdats av den första medlemsstaten och som täcker rörlighetsperioden,

2) det avtal som ingåtts med forskningsorganet i Finland,

3) rörlighetens planerade längd inklusive datum för dess början och slut, om detta inte framgår av avtalet,

4) bevis som styrker att forskaren har en sjukförsäkring som täcker alla de risker som medborgarna i Finland normalt har täckning för,

5) bevis som styrker att forskaren under sin vistelse kommer att ha tillräckliga medel för att bekosta sitt uppehälle utan att behöva ta det finländska sociala trygghetssystemet i anspråk, liksom medel för återresan till den första medlemsstaten, om forskaren inte uppfyller villkoren för rörlighet,

6) bevis som styrker att avgiften för underrättelsen om rörlighet är betald.

För de familjemedlemmar som följer med forskaren ska i underrättelsen ingå uppgifterna i 1 mom. 3—6 punkten, och dessutom bevis som styrker att familjemedlemmarna har vistats tillsammans med forskaren som medlemmar i forskarens familj i den första medlemsstaten.

För studerande ska i underrättelsen ingå de uppgifter eller handlingar som anges i 1 mom. 1 och 3—6 punkten samt bevis som styrker att studeranden

1) bedriver en del av studierna i Finland inom ramen för unionsprogram eller multilaterala program som innefattar rörlighetsåtgärder, eller ett avtal mellan två eller flera högskolor,

2) har antagits vid en högskola i Finland,

3) har betalat de avgifter som krävs av högskolan.

22 §

Invändningar mot rörlighet

Migrationsverket får invända mot forskares och studerandes rörlighet till Finland inom 30 dagar efter det att verket tagit emot en fullständig underrättelse, om

1) de uppgifter som avses i 21 § 1 eller 3 mom. inte följer med underrättelsen,

2) de handlingar som uppvisas har erhållits på ett bedrägligt sätt, har förfalskats eller ändrats,

3) någon av de grunder för avslag som anges i 11 § 2 mom. blir tillämplig, eller

4) vistelsens maximala längd enligt 17 eller 19 § har nåtts.

Migrationsverket får inom den tid som anges i 1 mom. invända mot rörligheten för forskares familjemedlemmar, om

1) villkoren enligt 21 § 2 mom. inte är uppfyllda,

2) den maximala längden för forskarens vistelse enligt 17 § har nåtts, eller

3) de handlingar som uppvisas har erhållits på ett bedrägligt sätt, förfalskats eller ändrats.

Migrationsverket ska invända mot rörligheten, om en tredjelandsmedborgare ses som ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsan.

Om Migrationsverket inte invänder mot rörligheten, ska det ge tredjelandsmedborgaren ett intyg som styrker att personen har rätt att vistas i Finland.

23 §

Underrättelse om invändningar mot rörlighet

Migrationsverket ska utan dröjsmål underrätta de behöriga myndigheterna i den första medlemsstaten och den som lämnat underrättelsen om att de invänder mot forskarens, dennes familjemedlemmars eller studerandens rörlighet till Finland.

24 §

Följderna av invändningar mot rörlighet

Om Migrationsverket invänder mot rörligheten enligt 22 § och rörligheten ännu inte har ägt rum, ska forskaren inte beviljas rätt att bedriva en del av forskningen i Finland, studeranden inte beviljas rätt att bedriva en del av studierna i Finland och familjemedlemmarna inte beviljas rätt att komma till Finland. Om rörligheten redan har ägt rum ska forskaren och hans eller hennes familjemedlemmar samt studeranden genast upphöra med all verksamhet i Finland och lämna landet.

25 §

Inresa efter underrättelse om rörlighet

Om en underrättelse om rörlighet har lämnats i enlighet med 20 § 2 mom. 1 punkten och Migrationsverket inte har framfört några invändningar till den första medlemsstaten enligt 22 §, får en tredjelandsmedborgare som beviljats uppehållstillstånd för forskare, familjemedlem eller studerande komma till Finland när som helst under tillståndets giltighetstid.

Om en underrättelse om rörlighet har lämnats i enlighet med 20 § 2 mom. 2 punkten, får en tredjelandsmedborgare som beviljats uppehållstillstånd för forskare, familjemedlem eller studerande komma till Finland genast efter underrättelsen eller när som helst under tillståndets giltighetstid. Om Migrationsverket inte till den första medlemsstaten har framfört några invändningar enligt 22 § mot den studerandes rörlighet, får tredjelandsmedborgaren som beviljats uppehållstillstånd för studerande resa in i Finland när som helst under tillståndets giltighetstid.

26 §

Återkomst till Finland efter rörlighetsperioden

Om en forskare, hans eller hennes familjemedlemmar eller en studerande har rest in och vistas i en annan medlemsstat i unionen, men inte längre uppfyller villkoren för rörlighet där eller om ett uppehållstillstånd som beviljats av Finland inte längre är i kraft eller om det har återkallats under rörlighetsperioden, ska tredjelandsmedborgaren, efter begäran från den andra medlemsstaten, tillåtas att återvända till Finland, utan formaliteter eller dröjsmål.

27 §

Behörig myndighet

Migrationsverket tar emot ansökningar om uppehållstillstånd och fattar beslut om att avslå, bevilja, återkalla och avstå från att förnya uppehållstillstånd. Migrationsverket tar också emot underrättelser om rörlighet och kan framföra invändningar mot rörligheten till Finland.

28 §

Beslut om ansökan

Ett beslut om ansökan om uppehållstillstånd ska delges sökanden snarast möjligt och senast inom 90 dagar efter att sökanden har lämnat in en fullständig ansökan.

Om uppgifterna i ansökan eller handlingarna är bristfälliga, ska Migrationsverket inom rimlig tid informera sökanden om vilka ytterligare uppgifter som krävs och fastställa en rimlig tidsfrist för sökanden att lämna in uppgifterna. Den tidsfrist som avses i 1 mom. avbryts, till dess att de begärda tilläggsuppgifterna har lämnats in. Om tilläggsuppgifterna eller handlingarna inte lämnas in i tid, kan ansökan avslås.

Ansökan om uppehållstillstånd för forskares familjemedlemmar ska behandlas samtidigt som forskarens ansökan, om ansökningarna har upprättats samtidigt.

29 §

Betalning av avgift för behandling av ansökningar och underrättelser

En förutsättning för att behandlingen av en ansökan om uppehållstillstånd och en underrättelse om rörlighet enligt denna lag ska inledas sedan ansökan väckts och underrättelsen lämnats in är att avgiften är betald.

Ett intyg över att behandlingsavgiften är betald ska bifogas ansökan eller underrättelsen.

En ansökan om uppehållstillstånd förfaller och görs invändningar mot rörligheten från den första medlemsstaten till Finland, om avgiften inte betalas inom rimlig tid.

30 §

Kontaktpunkt

Migrationsverket är den kontaktpunkt som avses i artikel 37 i forskar- och studerandedirektivet, som samarbetar med kontaktpunkterna i de övriga medlemsstaterna och som ansvarar för att ta emot och översända de uppgifter om rörlighet som anges i denna lag.

31 §

Besvär

I beslut som fattats av Migrationsverket och som avses i denna lag får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Migrationsverket har rätt att överklaga sådana beslut av förvaltningsdomstolen genom vilka beslut av Migrationsverket har upphävts eller ändrats.

32 §

Besvär hos högsta förvaltningsdomstolen

I sådana beslut av förvaltningsdomstolen som avses i denna lag får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen bara om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Besvärstillstånd kan beviljas, om det med avseende på lagens tillämpning i andra liknande fall eller med hänsyn till en enhetlig rättstillämpning är av vikt att ärendet prövas av högsta förvaltningsdomstolen eller om det finns ett annat särskilt vägande skäl för detta.

33 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 10 § tillämpas också på tredjelandsmedborgare som har beviljats uppehållstillstånd enligt utlänningslagen för studier eller forskning innan denna lag träder i kraft.

Om en studerandes ansökan om uppehållstillstånd är anhängig vid ikraftträdandet av denna lag, tillämpas i fråga om den försäkring som förutsätts av studeranden 46 § i utlänningslagen i dess lydelse vid ikraftträdandet i stället för 7 § 2 mom. i denna lag.

2.

Lag

om ändring av utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i utlänningslagen(301/2004) 47 a—47 f §, 49 § 1 mom. 4 punkten, 54 § 4 mom., 58 a § och 78 § 3 mom. 4 punkten,
av dem 47 a—47 f § och 58 a § sådana de lyder i lag 516/2008, 49 § 1 mom. 4 punkten så-
dan den lyder i lag 1338/2011, 54 § 4 mom. och 78 § 3 mom. 4 punkten sådana de lyder i lag
121/2018,
ändras 45—47, 53, 55, 77, 79 och 80 §,
av dem 45, 47 och 53 § sådana de lyder i lag 121/2018, 46 § sådan den lyder i lag 486/2007,
55 § sådan den lyder i lagarna 34/2006, 380/2006, 358/2007, 1338/2011 och 93/2015, 77 § så-
dan den lyder i lagarna 1218/2013 och 909/2017, 79 § sådan den lyder i lagarna 1218/2013
och 909/2017 samt 80 § sådan den lyder i lag 1218/2013 som följer:

45 §

Beviljande av tillfälligt uppehållstillstånd för personer som befinner sig utomlands

Tillfälligt uppehållstillstånd beviljas personer som befinner sig utomlands

- 1) för tillfälligt arbete,
- 2) för tillfällig företagsverksamhet, eller
- 3) om det finns andra särskilda skäl för att bevilja tillstånd.

För tillfälligt arbete beviljas uppehållstillstånd för arbetstagare eller något annat uppehålls-
tillstånd. För tillfällig företagsverksamhet beviljas uppehållstillstånd för företagare. Närmare
bestämmelser om beviljande av uppehållstillstånd för arbetstagare och uppehållstillstånd för
företagare finns i 5 kap.

När en utlänning har beviljats tillfälligt uppehållstillstånd beviljas hans eller hennes famil-
jemedlemmar tillfälligt uppehållstillstånd för samma tid.

46 §

Beviljande av uppehållstillstånd för au pairarbete

Utlänningar som när ansökan upprättas är 17—30 år kan beviljas ett tillfälligt uppehållstill-
stånd för au pairarbete enligt 45 § 1 mom. 3 punkten för högst ett år, om han eller hon

- 1) inte tidigare har varit au pair,
- 2) har grundläggande kunskaper i finska eller svenska samt om finsk kultur,
- 3) inte är nära släkt med medlemmar i värdfamiljen,
- 4) har sjuk- och olycksfallsförsäkring som täcker hela vistelsen,
- 5) kan visa upp ett under tre månader gammalt intyg över sitt hälsotillstånd som visar att
personen inte lider av någon smittsam sjukdom, som skulle förhindra au pairarbete i värdfa-
miljen,
- 6) har ingått ett skriftligt avtal med värdfamiljen där parterna enats om följande:
 - a) personens boende i värdfamiljen samt rättigheter och skyldigheter som au pair, inklusive
uppehälle och andra eventuella förmåner,
 - b) personens uppgifter och fördelningen per vecka av maximitiden på 25 timmar som ska
användas för uppgifterna,
 - c) personens fritid och lediga dagar,

d) kurser som personen deltar i.

47 §

Beviljande av kontinuerligt uppehållstillstånd för personer som befinner sig utomlands

En person som befinner sig utomlands kan beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd

1) om han eller hon har varit finsk medborgare eller åtminstone den ena av hans eller hennes föräldrar eller en av hans eller hennes mor- eller farföräldrar är eller har varit infödd finsk medborgare,

2) för arbete av fortgående karaktär, eller

3) för företagsverksamhet av fortgående karaktär.

För arbete av fortgående karaktär beviljas uppehållstillstånd för arbetstagare eller något annat uppehållstillstånd. För företagsverksamhet av fortgående karaktär beviljas uppehållstillstånd för företagare. Närmare bestämmelser om beviljande av uppehållstillstånd för arbetstagare och uppehållstillstånd för företagare finns i 5 kap.

När en utlänning har beviljats kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd, beviljas hans eller hennes familjemedlemmar kontinuerligt uppehållstillstånd. När en utlänning har beviljats uppehållskort för en unionsmedborgares familjemedlem enligt 10 kap. och utlänningen med stöd av 161 d eller 161 e § har behållit sin uppehållsrätt på personlig grund, beviljas hans eller hennes familjemedlemmar kontinuerligt uppehållstillstånd.

För att kontinuerligt uppehållstillstånd ska kunna beviljas med stöd av 1 mom. 1 punkten krävs det inte att utlänningens eller hans eller hennes familjemedlemmars försörjning är tryggad.

När en utlänning har beviljats kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd på grund av familjeband och det familjeband som legat till grund för beviljandet har brutits, kan hans eller hennes familjemedlemmar som befinner sig utomlands beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd, förutsatt att familjemedlemmarnas försörjning är tryggad. När beslutet fattas ska man dock beakta möjligheten för den person som redan lagligen är bosatt i Finland att flytta tillbaka till sitt hemland eller till något annat land för att leva i en familjegemenskap, om det kan anses att familjebanden som helhet koncentreras dit.

53 §

Det första tidsbegränsade uppehållstillståndets längd

Om inte något annat föreskrivs nedan i denna paragraf, beviljas det första tidsbegränsade uppehållstillståndet för ett år, dock högst för den tid sökandens resedokument gäller, om inte uppehållstillstånd söks för en kortare tid.

Om uppehållstillstånd beviljas på grund av familjeband, får giltighetstiden för detta tillstånd dock inte vara längre än giltighetstiden för det uppehållstillstånd för en familjemedlem som ligger till grund för beviljandet av uppehållstillståndet.

Uppehållstillstånd kan beviljas för kortare eller längre tid än ett år, om det beviljas för en sådan rättshandling eller en sådan arbetsuppgift som utförs inom en bestämd känd tid. Tidsbegränsat uppehållstillstånd får dock inte beviljas för mer än två år.

En utlänning som har varit finsk medborgare eller av vars föräldrar åtminstone den ena eller av vars mor- eller farföräldrar en är eller har varit infödd finsk medborgare beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd för fyra år, om inte uppehållstillstånd söks för en kortare tid.

Den som hör till personalen vid en främmande stats diplomatiska beskickning eller konsulat och hans eller hennes familjemedlemmar kan beviljas uppehållstillstånd för hela den tjänstgöringsperiod som uppgetts.

Ett offer för människohandel och en i 52 d § avsedd tredjelandsmedborgare som vistats och arbetat olagligt i landet beviljas uppehållstillstånd för minst sex månader och högst ett år.

Uppehållstillstånd som grundar sig på flyktingskap eller alternativt skydd beviljas för fyra år.

EU-blåkort beviljas för två år. Om anställningskontraktet omfattar en kortare tid än så, beviljas EU-blåkortet för den tid anställningskontraktet gäller, plus tre månader. Familjemedlemmar till innehavare av EU-blåkort beviljas uppehållstillstånd för motsvarande tid.

En utlänning som omfattas av ett vittnesskyddsprogram enligt lagen om vittnesskyddsprogram och en utlänning som tas till Finland i enlighet med ett beslut som statsrådet fattat med stöd av 93 § i denna lag beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd för fyra år, om han eller hon enligt vad som beslutas ska bli beviljad kontinuerligt uppehållstillstånd med stöd av 113 § 1 mom.

Det första tidsbegränsade uppehållstillståndet får beviljas för två år, om det beviljas med stöd av 47 h § eller 77 § 1 mom. 1 punkten. Uppehållstillstånd kan också beviljas för två år, om det beviljas en familjemedlem till en utlänning som avses i de paragraferna.

55 §

Det fortsatta tillståndets längd

Ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas för högst fyra år.

I de fall som avses i 54 § 3 och 5 mom. tillämpas, när grunden för vistelsen ändras från tillfällig till kontinuerlig, på uppehållstillståndets längd vad som i 53 § bestäms om det första tidsbegränsade uppehållstillståndets längd.

Om uppehållstillstånd beviljas på grund av familjeband, får giltighetstiden för det tidsbegränsade uppehållstillstånd som beviljas dock inte vara längre än giltighetstiden för det tidsbegränsade uppehållstillstånd för anknytningspersonen som ligger till grund för beviljandet av uppehållstillståndet.

EU-blåkort beviljas för två år. Om anställningskontraktet omfattar en kortare tid än så, beviljas EU-blåkortet för den tid anställningskontraktet gäller, plus tre månader. Familjemedlemmar till innehavare av EU-blåkort beviljas uppehållstillstånd för motsvarande tid.

77 §

Annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete

Annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete beviljas en utlänning som

1) sköter ledningsuppgifter på högsta nivå eller mellannivå i ett företag eller utför sakkunniguppdrag som kräver specialkompetens,

2) är idrottare, tränare eller idrottsdomare, om verksamheten är yrkesmässig,

3) är anställd hos ett religiöst eller ideologiskt samfund,

4) yrkesmässigt verkar inom vetenskap, kultur eller konst med undantag av forskare och restaurangmusiker,

5) arbetar i en internationell organisation eller utför uppgifter som hänför sig till mellanstatligt officiellt samarbete,

6) är yrkesmässigt verksam inom masskommunikation, om inte hans eller hennes arbets- eller uppdragsgivare har verksamhetsställe i Finland,

7) undersöker marknaden, förbereder ett företags etablering i Finland, förhandlar om beställningar, skaffar beställningar eller övervakar hur beställningar verkställs eller sköter andra motsvarande uppgifter, om inte hans eller hennes arbets- eller uppdragsgivare har verksamhetsställe i Finland,

8) har avlagt examen eller slutfört forskning i Finland under giltighetstiden för ett uppehållstillstånd som beviljats med stöd av 6 eller 8 § i lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (/) och det huvudsakliga syftet med vistelsen i landet är att arbeta,

9) utifrån en inbjudan eller ett avtal arbetar som gästande lärare, föreläsare, utbildare eller konsult, om arbetet pågår högst ett år,

10) utför ett arbete som ingår i ett leveransavtal om enskilda maskiner, anordningar, produktionslinjer eller expertsystem som importerats till Finland eller som ska exporteras till utlandet, om arbetet pågår högst sex månader, eller

11) utför arbete som ingår i ett mellanstatligt avtal eller medborgarorganisationers utbytesprogram, om arbetet pågår högst 18 månader.

Om arbetet pågår längre än vad som anges i 1 mom. 9—11 punkten, ska utlänningen ansöka om uppehållstillstånd för arbetstagare.

Utlänningens försörjning ska vara tryggad genom inkomster från förvärvsarbete under den tid som uppehållstillståndet gäller.

79 §

Rätt att arbeta utan uppehållstillstånd

Rätt att förvärvsarbeta utan uppehållstillstånd har en utlänning som

1) utifrån en inbjudan eller ett avtal kommer som tolk, lärare, sakkunnig eller idrottsdomare för högst tre månader,

2) utifrån en inbjudan eller ett avtal kommer som yrkeskonstnär eller idrottare för högst tre månader, inbegripet biträdande personal, servicepersonal och träningspersonal,

3) arbetar som sjöman antingen på ett fartyg som är inskrivet i förteckningen över handelsfartyg eller, efter att ha anställts någon annanstans än i Finland, på ett fartyg som huvudsakligen går i trafik mellan utländska hamnar,

4) är ordinarie arbetstagare hos ett företag som driver verksamhet i en annan stat inom Europeiska unionen eller i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som kommer för att utföra tillfälligt leverans- eller underleveransarbete som omfattas av friheten att tillhandahålla tjänster, om han eller hon i nämnda stat har tillstånd som berättigar till vistelse och arbete och som är i kraft efter det att arbetet i Finland har upphört.

Efter att ha sökt internationellt skydd har en utlänning rätt att förvärvsarbeta utan uppehållstillstånd

1) då han eller hon har ett sådant dokument som avses i 11 § 1 mom. 1 punkten och har vistats i landet i tre månader,

2) då han eller hon har vistats i landet i sex månader.

När arbetsgivaren eller uppdragsgivaren inte har något verksamhetsställe i Finland har en utlänning rätt att förvärvsarbeta utan uppehållstillstånd

1) som demonstratör eller filmarbetare i högst tre månader,

2) som medlem av personalen på ett motorfordon i utländsk ägo eller besittning, när utlänningen framför ett fordon med vilket en gränsöverskridande transport förs till bestämmelseorten eller avhämtas från utgångsorten eller när trafikeringen i Finland hänför sig till regelbunden reguljärtrafik mellan orter av vilka åtminstone en är belägen utomlands och utlänningen inte är bosatt i Finland,

3) som reseledare för en sällskapsresa från utlandet till Finland.

80 §

Hur länge rätten att arbeta gäller

Har en ansökan om fortsatt uppehållstillstånd för en arbetstagare som avser samma arbetsgivare eller samma bransch gjorts medan det tidigare uppehållstillståndet varit gällande, får utlänningen fortsätta arbeta i enlighet med det tidigare tillståndet tills uppehållstillstånd har beviljats enligt den nya ansökan eller tills ett avslagsbeslut vunnit laga kraft. I annat fall upphör

rätten att arbeta med stöd av det tidigare tillståndet när tillståndets giltighetstid går ut. Rätten att arbeta med stöd av ett nytt uppehållstillstånd börjar gälla när tillståndet har beviljats.

Om en utlännings rätt att arbeta grundar sig på något annat uppehållstillstånd än uppehållstillstånd för arbetstagare och ansökan om fortsatt uppehållstillstånd har gjorts medan det tidigare uppehållstillståndet varit gällande, fortsätter rätten att arbeta i enlighet med det tidigare tillståndet tills uppehållstillstånd har beviljats enligt den nya ansökan eller tills ett avslagsbeslut vunnit laga kraft.

Om en utlänning har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 77 § 1 mom. 9—11 punkten upphör rätten att arbeta när tillståndets giltighetstid går ut.

Om en utlännings rätt att arbeta grundar sig på visum eller visumfrihet gäller rätten högst den tid som anges i 79 §. Tiden för rätten att arbeta förlängs inte av att en ansökan om uppehållstillstånd görs medan visumet eller visumfriheten är gällande. Rätten att arbeta upphör oberoende av vad som föreskrivs i 79 § när ett beslut om avvisning av personen i fråga blir verkställbart.

Om rätten att arbeta grundar sig på uppehållstillstånd och personen i fråga utvisas, upphör rätten att arbeta när beslutet om utvisning blir verkställbart.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

3.

Lag

om ändring av 3 a och 3 c § i lagen om tillämpning av bosättningsbaserad social trygghet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillämpning av bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993) 3 a § 2 mom. 4 punkten och 3 c § 2 mom. 2 punkten, av dem 3 a § 2 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag 1196/2013 och 3 c § 2 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 911/2017 som följer:

3 a §

Flyttning till Finland

När en person flyttar till Finland beaktas som faktorer som visar att han eller hon bosätter sig här stadigvarande bland annat att han eller hon

4) har ett arbetsavtal eller något annat därmed jämförbart avtal för arbete i Finland eller har beviljats ett EU-blåkort enligt 3 § 26 punkten i utlänningslagen (301/2004) eller har beviljats uppehållstillstånd för forskare för vetenskaplig forskning enligt lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (/).

3 c §

Krav på uppehållstillstånd

Kravet på uppehållstillstånd är uppfyllt också då

2) personen i fråga har rätt att arbeta enligt 78 § 1 eller 2 mom. eller 3 mom. 1, 2, 5 eller 7 punkten i utlänningslagen eller tillstånd enligt lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete eller ett motsvarande tillstånd beviljat av en behörig myndighet i en annan medlemsstat i unionen,

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 1 a § i barnbidragslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i barnbidragslagen (796/1992) 1 a § sådan den lyder i lag 916/2017 som följer:

1 a §

Rätt till barnbidrag på grundval av arbete

Barnbidrag betalas i enlighet med denna lag även för barn som medföljer arbetstagare som avses i 3 b § i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993) och som uppfyller kravet på uppehållstillstånd enligt 3 b § och 3 c § 2 mom. 2 punkten i den lagen. Barnbidrag betalas dock inte om arbetstagarens rätt att arbeta grundar sig på 79 § i utlänningslagen (301/2004) eller på 14 § i lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (/) eller om arbetstagarens tillstånd att arbeta i Finland gäller högst sex månader. Barnbidrag betalas inte heller, om arbetstagarens tillstånd att arbeta gäller högst nio månader med stöd av lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017) eller om arbetstagarens rätt att arbeta baserar sig på lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning (907/2017) eller om det uppehållstillstånd som beviljats med stöd av lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete beviljats en forskare för vetenskaplig forskning.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

5.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) 3§ 2 mom. sådant
det lyder i lag 917/2017 som följer:

3 §

Val av vårdform

Rätt till vårdpenning och vårdtillägg enligt denna lag har man också för ett barn vars förälder eller vårdnadshavare har rätt att arbeta enligt 78 § 1 eller 2 mom. eller 78 § 3 mom. 1, 2, 5 eller 7 punkten i utlänningslagen (301/2004). Han eller hon ska dessutom ha i Finland giltigt arbets-, tjänste- eller annat anställningsförhållande och tillstånd att arbeta i Finland i minst sex månader. Rätt till vårdpenning och vårdtillägg har man också för ett barn vars förälder eller vårdnadshavare har registrerats som arbetslös arbetssökande efter det att ett minst sex månader långt anställningsförhållande har upphört. Rätt till vårdpenning och vårdtillägg har man dessutom för ett barn vars förälder eller vårdnadshavare har rätt att arbeta i Finland mer än nio månader med stöd av lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017), om inte den arbetstagare som är föremål för den företagsinterna förflyttningen ska omfattas av ursprungslandets rätt enligt bilaterala avtal. Man har inte rätt till vårdpenning och vårdtillägg för ett barn vars förälders eller vårdnadshavares rätt att arbeta baserar sig på lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning (907/2017) eller vars förälder eller vårdnadshavare med stöd av lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (/) beviljats uppehållstillstånd för forskare för vetenskaplig forskning för högst sex månader.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 14 § i folkhälsolagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i folkhälsolagen (66/1972) 14 § sådan den lyder i lag 914/2017 som följer:

14 §

Med invånare i en kommun avses i denna lag en person vars hemkommun enligt lagen om hemkommun (201/1994) kommunen i fråga är. Med en persons bonings- och hemkommun avses den kommun där han eller hon är invånare. Med invånare i kommunen jämställs i denna lag också en person som vistas inom kommunens område och har rätt att arbeta enligt 78 § 1 eller 2 mom., 78 § 3 mom. 1, 2, 5 eller 7 punkten eller 79 § 1 mom. 1 eller 2 punkten i utlänningslagen (301/2004) och som har ett i Finland giltigt arbets-, tjänste- eller annat anställningsförhållande eller har registrerats som arbetslös arbetssökande efter det att ett minst sex månader långt arbets-, tjänste- eller annat anställningsförhållande har upphört. Med invånare i kommunen jämställs vid tillämpningen av denna lag också en person som vistas inom kommunens område och som med stöd av 81 § i utlänningslagen har beviljats ett EU-blåkort enligt 3 § 26 punkten i den lagen samt en sådan persons familjemedlemmar enligt 37 § i utlänningslagen. Med invånare i kommunen jämställs dessutom vid tillämpningen av denna lag en person som vistas inom kommunens område och som har tillstånd för säsongsarbete enligt lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning (907/2017) eller tillstånd enligt lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017) samt en forskare och en person i anställningsförhållande som har tillstånd enligt lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (/).

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

7.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om specialiserad sjukvård

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989) 3 § 1 mom. sådant det lyder i lag 915/2017 som följer:

3 §

Den kommun som enligt lagen om hemkommun (201/1994) är en persons hemkommun ska sörja för att personen får behövlig specialiserad sjukvård i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen. För ordnande av specialiserad sjukvård i enlighet med denna förpliktelse ska kommunen höra till en samkommun för ett sjukvårdsdistrikt. Med invånare i kommunen enligt lagen om hemkommun jämföras i denna lag också en person som vistas inom kommunens område och har rätt att arbeta enligt 78 § 1 eller 2 mom., 78 § 3 mom. 1, 2, 5 eller 7 punkten eller 79 § 1 mom. 1 eller 2 punkten i utlänningslagen (301/2004) och som har ett i Finland giltigt arbets-, tjänste- eller annat anställningsförhållande eller har registrerats som arbetslös arbetssökande efter det att ett minst sex månader långt arbets-, tjänste- eller anställningsförhållande har upphört. Med invånare i kommunen jämföras vid tillämpningen av denna lag också en person som vistas inom kommunens område och som med stöd av 81 § i utlänningslagen har beviljats ett EU-blåkort enligt 3 § 26 punkten i den lagen samt en sådan persons familjemedlemmar enligt 37 § i utlänningslagen. Med invånare i kommunen jämföras dessutom vid tillämpningen av denna lag en person som vistas inom kommunens område och som har tillstånd för säsongsarbete enligt lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning (907/2017) eller tillstånd enligt lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017) samt en forskare och en person i anställningsförhållande som har tillstånd enligt lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (/).

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

8.

Lag

om ändring av 4 § i aravabegränsningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i aravabegränsningslagen (1190/1993) 4 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1350/2016
som följer:

4 §

Bostadsbruk och hyresgäster

Till hyresgäst kan väljas en finsk medborgare jämte hushåll. Med en finsk medborgare jämställs en person

1) vars uppehållsrätt har registrerats enligt vad som anges i 10 kap. i utlänningslagen (301/2004) eller som har beviljats ett sådant uppehållskort som avses i det kapitlet,

2) som med stöd av lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete har beviljats uppehållstillstånd för studier,

3) som med stöd av utlänningslagen eller lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete beviljats uppehållstillstånd som ger rätt till minst ett års vistelse eller som Migrationsverket gett ett intyg som avses i sistnämnda lag som berättigar till minst ett års vistelse.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

9.

Lag

om ändring av 11 § i lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån (604/2001) 11 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1349/2016 som följer:

11 §

Bostadsbruk och hyresgäster

Till hyresgäst kan väljas en finsk medborgare jämte hushåll. Med en finsk medborgare jämställs en person

1) vars uppehållsrätt har registrerats enligt vad som anges i 10 kap. i utlänningslagen (301/2004) eller som har beviljats ett sådant uppehållskort som avses i det kapitlet,

2) som med stöd av lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (/) har beviljats uppehållstillstånd för studier,

3) som med stöd av utlänningslagen eller lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete beviljats uppehållstillstånd som ger rätt till minst ett års vistelse eller som Migrationsverket gett ett intyg som avses i sistnämnda lag som berättigar till minst ett års vistelse.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

10.

Lag

om ändring av 10 § i lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus (574/2016) 10 § 2 mom. som följer:

10 §

Bostadsbruk och hyresgäster

Till hyresgäst kan väljas en finsk medborgare med hushåll. I denna lag jämställs med en finsk medborgare den som

1) har en uppehållsrätt som registrerats enligt 10 kap. i utlänningslagen (301/2004) eller som har beviljats ett uppehållskort enligt det kapitlet,

2) med stöd av lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (/) har beviljats uppehållstillstånd för studier,

3) med stöd av utlänningslagen eller lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete beviljats uppehållstillstånd som ger rätt till minst ett års vistelse eller som Migrationsverket gett ett intyg som avses i sistnämnda lag som berättigar till minst ett års vistelse.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 22 mars 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Inrikesminister Kai Mykkänen

2.

Lag

om ändring av utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i utlänningslagen(301/2004) 47 a—47 f §, 49 § 1 mom. 4 punkten, 54 § 4 mom., 58 a § och 78 § 3 mom. 4 punkten,
av dem 47 a—47 f § och 58 a § sådana de lyder i lag 516/2008, 49 § 1 mom. 4 punkten så-
dan den lyder i lag 1338/2011, 54 § 4 mom. och 78 § 3 mom. 4 punkten sådana de lyder i lag
121/2018,
ändras 45—47, 53, 55, 77, 79 och 80 §,
av dem 45, 47 och 53 § sådana de lyder i lag 121/2018, 46 § sådan den lyder i lag 486/2007,
55 § sådan den lyder i lagarna 34/2006, 380/2006, 358/2007, 1338/2011 och 93/2015, 77 § så-
dan den lyder i lagarna 1218/2013 och 909/2017, 79 § sådan den lyder i lagarna 1218/2013
och 909/2017 samt 80 § sådan den lyder i lag 1218/2013 som följer:

Gällande lydelse

45§

Beviljande av tillfälligt uppehållstillstånd för personer som befinner sig utomlands

Tillfälligt uppehållstillstånd beviljas perso-
ner som befinner sig utomlands
1) för tillfälligt arbete,
2) för tillfällig företagsverksamhet,
3) för studier, eller
4) om det finns andra särskilda skäl för att
bevilja tillstånd.

För tillfälligt arbete beviljas uppehållstill-
stånd för arbetstagare eller något annat uppe-
hållstillstånd. För tillfällig företagsverksam-
het beviljas uppehållstillstånd för företagare.
Närmare bestämmelser om beviljande av up-
pehållstillstånd för arbetstagare och uppe-
hållstillstånd för företagare finns i 5 kap.

När en utlänning har beviljats tillfälligt up-
pehållstillstånd, beviljas hans eller hennes
familjemedlemmar tillfälligt uppehållstill-
stånd för samma tid.

46 §

Beviljande av uppehållstillstånd för studier

Föreslagen lydelse

45§

Beviljande av tillfälligt uppehållstillstånd för personer som befinner sig utomlands

Tillfälligt uppehållstillstånd beviljas perso-
ner som befinner sig utomlands
1) för tillfälligt arbete,
2) för tillfällig företagsverksamhet, eller
3) om det finns andra särskilda skäl för att
bevilja tillstånd.

För tillfälligt arbete beviljas uppehållstill-
stånd för arbetstagare eller något annat uppe-
hållstillstånd. För tillfällig företagsverksam-
het beviljas uppehållstillstånd för företagare.
Närmare bestämmelser om beviljande av up-
pehållstillstånd för arbetstagare och uppe-
hållstillstånd för företagare finns i 5 kap.

När en utlänning har beviljats tillfälligt up-
pehållstillstånd beviljas hans eller hennes
familjemedlemmar tillfälligt uppehållstill-
stånd för samma tid.

46 §

Beviljande av uppehållstillstånd för au pair-

Gällande lydelse

Har en utlänning antagits som studerande vid en läroanstalt i Finland, beviljas tillfälligt uppehållstillstånd enligt 45 § 1 mom. 3 punkten för examensinriktade eller yrkesinriktade studier eller, om det finns grundad anledning, även för andra studier. En förutsättning för att uppehållstillståndet skall beviljas är att utlänningen har en försäkring som beviljats av ett tillförlitligt och solitt bolag eller en tillförlitlig och solid inrättning och som täcker kostnader för sjukvård. Om den beräknade studietiden är minst två år, skall försäkringen täcka endast läkemedelskostnader.

47§

Beviljande av kontinuerligt uppehållstillstånd för personer som befinner sig utomlands

En person som befinner sig utomlands beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd

1) om utlänningen har varit finsk medborgare eller åtminstone den ena av hans eller hennes föräldrar eller en av hans eller hennes mor- eller farföräldrar är eller har varit infödd finsk medborgare,

2) för arbete av fortgående karaktär,

3) för företagsverksamhet av fortgående karaktär, eller

4) för genomförande av ett sådant forskningsprojekt som avses i rådets direktiv 2005/71/EG (forskardirektivet) om ett särskilt förfarande för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse i forskningssyfte.

Föreslagen lydelse

arbete

Utlänningar som när ansökan upprättas är 17—30 år kan beviljas ett tillfälligt uppehållstillstånd för au pairarbete enligt 45 § 1 mom. 3 punkten för högst ett år, om han eller hon

1) inte tidigare har varit au pair,

2) har grundläggande kunskaper i finska eller svenska samt om finsk kultur,

3) inte är nära släkt med medlemmar i värdfamiljen,

4) har sjuk- och olycksfallsförsäkring som täcker hela vistelsen,

5) kan visa upp ett under tre månader gammalt intyg över sitt hälsotillstånd som visar att personen inte lider av någon smittsam sjukdom, som skulle förhindra au pairarbete i värdfamiljen,

6) har ingått ett skriftligt avtal med värdfamiljen där parterna enats om följande:

a) personens boende i värdfamiljen samt rättigheter och skyldigheter som au pair, inklusive uppehälle och andra eventuella förmåner,

b) personens uppgifter och fördelningen per vecka av maximitiden på 25 timmar som ska användas för uppgifterna,

c) personens fritid och lediga dagar,

d) kurser som personen deltar i.

47§

Beviljande av kontinuerligt uppehållstillstånd för personer som befinner sig utomlands

En person som befinner sig utomlands kan beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd

1) om han eller hon har varit finsk medborgare eller åtminstone den ena av hans eller hennes föräldrar eller en av hans eller hennes mor- eller farföräldrar är eller har varit infödd finsk medborgare,

2) för arbete av fortgående karaktär, eller

3) för företagsverksamhet av fortgående karaktär.

Gällande lydelse

För arbete av fortgående karaktär beviljas uppehållstillstånd för arbetstagare eller något annat uppehållstillstånd. För företagsverksamhet av fortgående karaktär beviljas uppehållstillstånd för företagare. Närmare bestämmelser om beviljande av uppehållstillstånd för arbetstagare och uppehållstillstånd för företagare finns i 5 kap.

När en utlänning har beviljats kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd, beviljas hans eller hennes familjemedlemmar kontinuerligt uppehållstillstånd. När en utlänning har beviljats uppehållskort för en unionsmedborgares familjemedlem enligt 10 kap. och utlänningen med stöd av 161 d eller 161 e § har behållit sin uppehållsrätt på personlig grund, beviljas hans eller hennes familjemedlemmar kontinuerligt uppehållstillstånd.

För att kontinuerligt uppehållstillstånd skall kunna beviljas med stöd av 1 mom. 1 punkten förutsätts inte att utlänningens eller hans eller hennes familjemedlemmars försörjning är tryggad.

När en utlänning har beviljats kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd på grund av familjeband och det familjeband som legat till grund för beviljandet har brutits, kan hans eller hennes familjemedlemmar som befinner sig utomlands beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd, förutsatt att familjemedlemmarnas försörjning är tryggad. Vid beslutsfattandet skall dock beaktas möjligheten för den person som redan lagligen är bosatt i Finland att flytta tillbaka till sitt hemland eller till något annat land för att leva i en familjegemenskap, om det kan anses att familjebanden som helhet koncentreras dit.

47 a §

Godkännande av forskningsinstitut

Undervisningsministeriet ska godkänna ett forskningsinstitut som vill ta emot en forskare inom ramen för förfarandet för inresa och vistelse i forskardirektivet, om det ingår i forskningsinstitutets uppgifter eller verksamhetsmål att bedriva vetenskaplig forskning.

Godkännandets giltighetstid, som ska vara minst fem år, ska anges i beslutet. Giltighetstiden får vara kortare än fem år, om det finns

Föreslagen lydelse

För arbete av fortgående karaktär beviljas uppehållstillstånd för arbetstagare eller något annat uppehållstillstånd. För företagsverksamhet av fortgående karaktär beviljas uppehållstillstånd för företagare. Närmare bestämmelser om beviljande av uppehållstillstånd för arbetstagare och uppehållstillstånd för företagare finns i 5 kap.

När en utlänning har beviljats kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd, beviljas hans eller hennes familjemedlemmar kontinuerligt uppehållstillstånd. När en utlänning har beviljats uppehållskort för en unionsmedborgares familjemedlem enligt 10 kap. och utlänningen med stöd av 161 d eller 161 e § har behållit sin uppehållsrätt på personlig grund, beviljas hans eller hennes familjemedlemmar kontinuerligt uppehållstillstånd.

För att kontinuerligt uppehållstillstånd ska kunna beviljas med stöd av 1 mom. 1 punkten krävs det inte att utlänningens eller hans eller hennes familjemedlemmars försörjning är tryggad.

När en utlänning har beviljats kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd på grund av familjeband och det familjeband som legat till grund för beviljandet har brutits, kan hans eller hennes familjemedlemmar som befinner sig utomlands beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd, förutsatt att familjemedlemmarnas försörjning är tryggad. När beslutet fattas ska man dock beakta möjligheten för den person som redan lagligen är bosatt i Finland att flytta tillbaka till sitt hemland eller till något annat land för att leva i en familjegemenskap, om det kan anses att familjebanden som helhet koncentreras dit.

(upphävs)

Gällande lydelse

grundad anledning till det.

47 b §

Föreslagen lydelse

(upphävs)

Förteckning över godkända forskningsinstitut

Undervisningsministeriet ska offentliggöra en förteckning över godkända forskningsinstitut och ska uppdatera den minst en gång om året.

47 c §

(upphävs)

Beslut om att inte förnya eller om att återkalla godkännandet av ett forskningsinstitut

Undervisningsministeriet kan låta bli att förnya godkännandet av ett forskningsinstitut och får återkalla ett sådant godkännande, om forskningsinstitutet när det ansökt om godkännande medvetet har lämnat felaktig information om sina uppgifter eller verksamhetsmål eller har lämnat andra felaktiga uppgifter som påverkat beslutet, eller om forskningsinstitutet har undanhållit omständigheter som kunde ha utgjort hinder för godkännande av forskningsinstitutet.

47 d §

(upphävs)

Mottagningsavtal

Ett forskningsinstitut som vill ta emot en sådan forskare som avses i forskardirektivet ska ingå ett mottagningsavtal med forskaren. Genom mottagningsavtalet åtar sig forskaren att genomföra ett forskningsprojekt enligt forskardirektivet och forskningsinstitutet att ta emot forskaren i detta syfte.

Ett forskningsinstitut får ingå ett mottagningsavtal om

1) institutet har godkänt forskningsprojektet i fråga efter kontroll av

a) syftet med forskningsprojektet, forskningsprojektets längd och tillgången till den finansiering som behövs för att genomföra projektet,

b) den utländska forskarens kvalifikationer,

2) den utländska forskaren under varje månad av sin vistelse har tillgång till medel som räcker till för att täcka kostnaderna för uppe-

Gällande lydelse

hälle och återresa,

3) den utländska forskaren, när vistelsen är högst fyra månader, har en sjukförsäkring som beviljats av ett bolag eller en inrättning som är tillförlitlig och solid eller en lagstadgad sjukförsäkring som beviljats av en stat och som täcker de kostnader som hans eller hennes sjukvård orsakar,

4) den utländska forskarens rättsförhållande och forskningsvillkor är specificerade i avtalet.

47 e §

Föreslagen lydelse

(upphävs)

Beviljande av uppehållstillstånd för forskning

En utlänning beviljas uppehållstillstånd för sådan forskning som avses i forskardirektivet, om han eller hon

1) har ingått ett mottagningsavtal med ett forskningsinstitut,

2) uppfyller villkoren för att ingå mottagningsavtal, och

3) inte är ett hot mot den allmänna ordningen, säkerheten eller folkhälsan.

Innan utlänningen beviljas uppehållstillstånd ska forskningsinstitutet till tillståndsmyndigheten lämna uppgifter om att villkoren i mottagningsavtalet är uppfyllda.

47 f §

(upphävs)

När ett mottagningsavtal upphör att gälla

Ett mottagningsavtal upphör att gälla när forskaren har slutfört sitt forskningsprojekt. Mottagningsavtalet upphör att gälla innan forskningen slutförts, om forskaren inte beviljas rätt till inresa i landet eller det rättsförhållande som är en förutsättning för att ingå ett mottagningsavtal upphör eller om undervisningsministeriet inte förnyar sitt godkännande av forskningsinstitutet eller återkallar godkännandet.

Forskningsinstitutet ska underrätta undervisningsministeriet och den tillståndsmyndighet som beviljade uppehållstillståndet om slutförandet av forskningsprojektet. Anmälan ska göras inom två månader från det att forskningsprojektet färdigställdes.

Gällande lydelse

Forskningsinstitutet ska utan dröjsmål underrätta undervisningsministeriet och den tillståndsmyndighet som beviljade uppehållstillståndet om varje omständighet som utgör ett hinder för genomförande av mottagningsavtalet.

49 §

Beviljande av första tidsbegränsat uppehållstillstånd för utlänningar som kommit till landet utan uppehållstillstånd

Utlänningar som kommit till Finland utan uppehållstillstånd ska beviljas tillfälligt eller kontinuerligt uppehållstillstånd i Finland, om förutsättningar för beviljande av ett sådant uppehållstillstånd utomlands föreligger och om

1) utlänningen har varit finsk medborgare eller om åtminstone den ena av hans eller hennes föräldrar eller en av hans eller hennes far- eller morföräldrar är eller har varit infödd finsk medborgare,

2) utlänningen redan före ankomsten till Finland i minst två år har bott tillsammans med sin make som är bosatt i Finland eller fortgående i minst två år har levt i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden med någon som är bosatt i Finland,

3) det med tanke på utlänningen eller arbetsgivaren är ogrundat att vägra sådant uppehållstillstånd för arbetstagare eller uppehållstillstånd för företagare som sökts i Finland,

4) utlänningen före ankomsten till Finland har vistats i en annan medlemsstat för genomförande av sådan forskning som avses i forskardirektivet och i Finland ansöker om uppehållstillstånd för samma ändamål eller är familjemedlem till en sådan person,

4 a) utlänningen är innehavare av ett EU-blåkort och före ankomsten till Finland har vistats i en annan medlemsstat i minst arton månader för högkvalificerad anställning och i Finland har lämnat in en ansökan om EU-blåkort senast en månad efter inresan eller är familjemedlem till en sådan person och familjen hade bildats redan före ankomsten till Finland, eller om

5) det är uppenbart oskäligt att vägra uppe-

Föreslagen lydelse

49 §

Beviljande av första tidsbegränsat uppehållstillstånd för utlänningar som kommit till landet utan uppehållstillstånd

Utlänningar som kommit till Finland utan uppehållstillstånd ska beviljas tillfälligt eller kontinuerligt uppehållstillstånd i Finland, om förutsättningar för beviljande av ett sådant uppehållstillstånd utomlands föreligger och om

1) utlänningen har varit finsk medborgare eller om åtminstone den ena av hans eller hennes föräldrar eller en av hans eller hennes far- eller morföräldrar är eller har varit infödd finsk medborgare,

2) utlänningen redan före ankomsten till Finland i minst två år har bott tillsammans med sin make som är bosatt i Finland eller fortgående i minst två år har levt i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden med någon som är bosatt i Finland,

3) det med tanke på utlänningen eller arbetsgivaren är ogrundat att vägra sådant uppehållstillstånd för arbetstagare eller uppehållstillstånd för företagare som sökts i Finland,

4) utlänningen före ankomsten till Finland har vistats i en annan medlemsstat för genomförande av sådan forskning som avses i forskardirektivet och i Finland ansöker om uppehållstillstånd för samma ändamål eller är familjemedlem till en sådan person,

4 a) utlänningen är innehavare av ett EU-blåkort och före ankomsten till Finland har vistats i en annan medlemsstat i minst arton månader för högkvalificerad anställning och i Finland har lämnat in en ansökan om EU-blåkort senast en månad efter inresan eller är familjemedlem till en sådan person och familjen hade bildats redan före ankomsten till Finland, eller om

5) det är uppenbart oskäligt att vägra uppe-

Gällande lydelse

hållstillstånd.

Uppehållstillstånd beviljas som tillfälligt eller kontinuerligt på samma grunder som när motsvarande tillstånd söks utomlands.

Bestämmelsen i 1 mom. 2 punkten tillämpas på motsvarande sätt även på registrerat partnerskap för personer av samma kön samt på parförhållanden där två personer av samma kön fortgående lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden.

53 §

Det första tidsbegränsade uppehållstillståndets längd

Om inte något annat föreskrivs nedan i denna paragraf, beviljas det första tidsbegränsade uppehållstillståndet för ett år, dock högst för den tid sökandens resedokument gäller, om inte uppehållstillstånd söks för en kortare tid.

Om uppehållstillstånd beviljas på grund av familjeband, får giltighetstiden för det uppehållstillstånd som beviljas dock inte vara längre än giltighetstiden för det uppehållstillstånd för en familjemedlem som ligger till grund för beviljandet av uppehållstillståndet.

Uppehållstillstånd kan beviljas för kortare eller längre tid än ett år, om uppehållstillstånd beviljas för en sådan rättshandling, en sådan arbetsuppgift eller sådana studier som utförs inom en bestämd känd tid. Tidsbegränsat uppehållstillstånd får dock inte beviljas för mer än två år.

En utlänning som har varit finsk medborgare eller av vars föräldrar åtminstone den ena eller av vars mor- eller farföräldrar en är eller har varit infödd finsk medborgare beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd för fyra år, om inte uppehållstillstånd söks för en kortare tid.

Den som hör till personalen vid en främmande stats diplomatiska beskickning eller konsulat eller hans eller hennes familjemedlemmar kan beviljas uppehållstillstånd för hela den tjänstgöringsperiod som uppgetts.

Ett offer för människohandel och en i 52 d § avsedd tredjelandsmedborgare som vistats och arbetat olagligt i landet beviljas uppe-

Föreslagen lydelse

hållstillstånd.

Uppehållstillstånd beviljas som tillfälligt eller kontinuerligt på samma grunder som när motsvarande tillstånd söks utomlands.

Bestämmelsen i 1 mom. 2 punkten tillämpas på motsvarande sätt även på registrerat partnerskap för personer av samma kön samt på parförhållanden där två personer av samma kön fortgående lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden.

53 §

Det första tidsbegränsade uppehållstillståndets längd

Om inte något annat föreskrivs nedan i denna paragraf, beviljas det första tidsbegränsade uppehållstillståndet för ett år, dock högst för den tid sökandens resedokument gäller, om inte uppehållstillstånd söks för en kortare tid.

Om uppehållstillstånd beviljas på grund av familjeband, får giltighetstiden för detta tillstånd dock inte vara längre än giltighetstiden för det uppehållstillstånd för en familjemedlem som ligger till grund för beviljandet av uppehållstillståndet.

Uppehållstillstånd kan beviljas för kortare eller längre tid än ett år, om det beviljas för en sådan rättshandling eller en sådan arbetsuppgift som utförs inom en bestämd känd tid. Tidsbegränsat uppehållstillstånd får dock inte beviljas för mer än två år.

En utlänning som har varit finsk medborgare eller av vars föräldrar åtminstone den ena eller av vars mor- eller farföräldrar en är eller har varit infödd finsk medborgare beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd för fyra år, om inte uppehållstillstånd söks för en kortare tid.

Den som hör till personalen vid en främmande stats diplomatiska beskickning eller konsulat och hans och hennes familjemedlemmar kan beviljas uppehållstillstånd för hela den tjänstgöringsperiod som uppgetts.

Ett offer för människohandel och en i 52 d § avsedd tredjelandsmedborgare som vistats och arbetat olagligt i landet beviljas uppe-

Gällande lydelse

hållstillstånd för minst sex månader och högst ett år.

Uppehållstillstånd som grundar sig på flyktingskap eller alternativt skydd beviljas för fyra år.

EU-blåkort beviljas för två år. Om anställningskontraktet omfattar en kortare tid än så, beviljas EU-blåkortet för den tid anställningskontraktet gäller, plus tre månader. Familjemedlemmar till innehavare av EU-blåkort beviljas uppehållstillstånd för motsvarande tid.

En utlänning som omfattas av ett vittnes-skyddsprogram enligt lagen om vittnes-skyddsprogram och en utlänning som tas till Finland i enlighet med ett beslut som statsrådet fattat med stöd av 93 § i denna lag och som enligt vad som beslutas ska bli beviljad kontinuerligt uppehållstillstånd med stöd av 113 § 1 mom. beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd för fyra år.

Det första tidsbegränsade uppehållstillståndet kan beviljas för två år, om det beviljas med stöd av 47 h § eller 77 § 1 mom. Uppehållstillstånd kan också beviljas för två år, om det beviljas en familjemedlem till en utlänning som avses i de paragraferna.

54 §

Beviljande av fortsatt tillstånd

Ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas, om villkoren för det föregående tidsbegränsade uppehållstillståndet fortfarande uppfylls.

Om en utlänning har fått uppehållstillstånd på grund av internationellt skydd, beviljas ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd, om det inte på basis av de omständigheter som framkommit förefaller uppenbart att de villkor på grundval av vilka det föregående tidsbegränsade uppehållstillståndet beviljades inte längre uppfylls.

En utlänning som med stöd av 45 § 1 mom. beviljats tillfälligt uppehållstillstånd för arbete eller företagsverksamhet beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd efter två års oavbruten vistelse i landet, om villkoren för beviljande av tillstånd fortfarande uppfylls.

En utlänning som med stöd av 45 § 1 mom.

Föreslagen lydelse

hållstillstånd för minst sex månader och högst ett år.

Uppehållstillstånd som grundar sig på flyktingskap eller alternativt skydd beviljas för fyra år.

EU-blåkort beviljas för två år. Om anställningskontraktet omfattar en kortare tid än så, beviljas EU-blåkortet för den tid anställningskontraktet gäller, plus tre månader. Familjemedlemmar till innehavare av EU-blåkort beviljas uppehållstillstånd för motsvarande tid.

En utlänning som omfattas av ett vittnes-skyddsprogram enligt lagen om vittnes-skyddsprogram och en utlänning som tas till Finland i enlighet med ett beslut som statsrådet fattat med stöd av 93 § i denna lag beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd för fyra år, om han eller hon enligt vad som beslutas ska bli beviljad kontinuerligt uppehållstillstånd med stöd av 113 § 1 mom.

Det första tidsbegränsade uppehållstillståndet får beviljas för två år, om det beviljas med stöd av 47 h § eller 77 § 1 mom. *I punkten.* Uppehållstillstånd kan också beviljas för två år, om det beviljas en familjemedlem till en utlänning som avses i de paragraferna.

54 §

Beviljande av fortsatt tillstånd

Ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas, om villkoren för det föregående tidsbegränsade uppehållstillståndet fortfarande uppfylls.

Om en utlänning har fått uppehållstillstånd på grund av internationellt skydd, beviljas ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd, om det inte på basis av de omständigheter som framkommit förefaller uppenbart att de villkor på grundval av vilka det föregående tidsbegränsade uppehållstillståndet beviljades inte längre uppfylls.

En utlänning som med stöd av 45 § 1 mom. beviljats tillfälligt uppehållstillstånd för arbete eller företagsverksamhet beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd efter två års oavbruten vistelse i landet, om villkoren för beviljande av tillstånd fortfarande uppfylls.

Gällande lydelse

3 punkten beviljats tillfälligt uppehållstillstånd för studier beviljas efter avlagd examen ett nytt tillfälligt uppehållstillstånd för sökande av arbete.

En utlänning som med stöd av 51 § beviljats tillfälligt uppehållstillstånd på grund av hinder för avlägsnande ur landet, ett offer för människohandel som beviljats tillfälligt uppehållstillstånd och en i 52 d § avsedd tredjelandsmedborgare som vistats och arbetat olagligt i landet och som beviljats tillfälligt uppehållstillstånd beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd efter två års oavbruten vistelse i landet, om de omständigheter med stöd av vilka det föregående tidsbegränsade uppehållstillståndet beviljades fortfarande föreligger.

Giltighetstiden för ett tillfälligt uppehållstillstånd som beviljats en sådan tredjelandsmedborgare som avses i 52 d § förlängs till dess att personen har betalats de lönefordringar som han eller hon har rätt till och som har kunnat drivas in.

Ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas på nya grunder, om utlänningen kunde beviljas första uppehållstillstånd på dessa nya grunder. En utlänning som beviljats tillfälligt eller kontinuerligt uppehållstillstånd på grund av familjeband kan beviljas uppehållstillstånd efter det att familjebandet brutits, om han eller hon har fast anknytning till Finland eller om hans eller hennes personliga situation är särskilt svår på grund av våld eller utnyttjande som maken riktar mot honom eller henne eller hans eller hennes barn eller som maken godkänt medan familjebandet bestod och en vägran att bevilja tillstånd skulle vara oskälig med beaktande av omständigheterna.

55 §

Det fortsatta tillståndets längd

Ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas för högst fyra år.

I de fall som avses i 54 § 3 och 5 mom. tillämpas, när grunden för vistelsen ändras från tillfällig till kontinuerlig, på uppehållstillståndets längd vad som i 53 § bestäms om det första tidsbegränsade uppehållstillståndets längd.

Föreslagen lydelse

En utlänning som med stöd av 51 § beviljats tillfälligt uppehållstillstånd på grund av hinder för avlägsnande ur landet, ett offer för människohandel som beviljats tillfälligt uppehållstillstånd och en i 52 d § avsedd tredjelandsmedborgare som vistats och arbetat olagligt i landet och som beviljats tillfälligt uppehållstillstånd beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd efter två års oavbruten vistelse i landet, om de omständigheter med stöd av vilka det föregående tidsbegränsade uppehållstillståndet beviljades fortfarande föreligger.

Giltighetstiden för ett tillfälligt uppehållstillstånd som beviljats en sådan tredjelandsmedborgare som avses i 52 d § förlängs till dess att personen har betalats de lönefordringar som han eller hon har rätt till och som har kunnat drivas in.

Ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas på nya grunder, om utlänningen kunde beviljas första uppehållstillstånd på dessa nya grunder. En utlänning som beviljats tillfälligt eller kontinuerligt uppehållstillstånd på grund av familjeband kan beviljas uppehållstillstånd efter det att familjebandet brutits, om han eller hon har fast anknytning till Finland eller om hans eller hennes personliga situation är särskilt svår på grund av våld eller utnyttjande som maken riktar mot honom eller henne eller hans eller hennes barn eller som maken godkänt medan familjebandet bestod och en vägran att bevilja tillstånd skulle vara oskälig med beaktande av omständigheterna.

55 §

Det fortsatta tillståndets längd

Ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas för högst fyra år.

I de fall som avses i 54 § 3 och 5 mom. tillämpas, när grunden för vistelsen ändras från tillfällig till kontinuerlig, på uppehållstillståndets längd vad som i 53 § bestäms om det första tidsbegränsade uppehållstillståndets längd.

Gällande lydelse

Om uppehållstillstånd beviljas på grund av familjeband, får giltighetstiden för det tidsbegränsade uppehållstillstånd som beviljas dock inte vara längre än giltighetstiden för det tidsbegränsade uppehållstillstånd för anknytningspersonen som ligger till grund för beviljandet av uppehållstillståndet.

En studerande som avlagt examen i Finland beviljas tillfälligt uppehållstillstånd med stöd av 54 § 4 mom. en gång och för högst ett år efter det att det föregående uppehållstillståndet har upphört att gälla.

EU-blåkort beviljas för två år. Om anställningskontraktet omfattar en kortare tid än så, beviljas EU-blåkortet för den tid anställningskontraktet gäller, plus tre månader. Familjemedlemmar till innehavare av EU-blåkort beviljas uppehållstillstånd för motsvarande tid.

77 §

Annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete

Annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete beviljas en utlänning som

1) sköter ledningsuppgifter på högsta nivå eller mellannivå i ett företag eller utför sakkunniguppdrag som kräver specialkompetens,

2) är idrottare, tränare eller idrottsdomare om verksamheten är yrkesmässig,

3) är anställd hos ett religiöst eller ideologiskt samfund,

4) yrkesmässigt verkar inom vetenskap, kultur eller konst med undantag av restaurangmusiker,

5) arbetar i en internationell organisation eller utför uppgifter som hänför sig till mellanstatligt officiellt samarbete,

6) är yrkesmässigt verksam inom masskommunikation, om inte hans eller hennes arbets- eller uppdragsgivare har verksamhetsställe i Finland,

7) undersöker marknaden, förbereder ett företags etablering i Finland, förhandlar om beställningar, skaffar beställningar eller övervakar hur beställningar verkställs eller sköter andra motsvarande uppgifter, om inte hans eller hennes arbets- eller uppdragsgivare har verksamhetsställe i Finland,

Föreslagen lydelse

Om uppehållstillstånd beviljas på grund av familjeband, får giltighetstiden för det tidsbegränsade uppehållstillstånd som beviljas dock inte vara längre än giltighetstiden för det tidsbegränsade uppehållstillstånd för anknytningspersonen som ligger till grund för beviljandet av uppehållstillståndet.

EU-blåkort beviljas för två år. Om anställningskontraktet omfattar en kortare tid än så, beviljas EU-blåkortet för den tid anställningskontraktet gäller, plus tre månader. Familjemedlemmar till innehavare av EU-blåkort beviljas uppehållstillstånd för motsvarande tid.

77 §

Annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete

Annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete beviljas en utlänning som

1) sköter ledningsuppgifter på högsta nivå eller mellannivå i ett företag eller utför sakkunniguppdrag som kräver specialkompetens,

2) är idrottare, tränare eller idrottsdomare, om verksamheten är yrkesmässig,

3) är anställd hos ett religiöst eller ideologiskt samfund,

4) yrkesmässigt verkar inom vetenskap, kultur eller konst med undantag av *forskare och* restaurangmusiker,

5) arbetar i en internationell organisation eller utför uppgifter som hänför sig till mellanstatligt officiellt samarbete,

6) är yrkesmässigt verksam inom masskommunikation, om inte hans eller hennes arbets- eller uppdragsgivare har verksamhetsställe i Finland,

7) undersöker marknaden, förbereder ett företags etablering i Finland, förhandlar om beställningar, skaffar beställningar eller övervakar hur beställningar verkställs eller sköter andra motsvarande uppgifter, om inte hans eller hennes arbets- eller uppdragsgivare har verksamhetsställe i Finland,

Gällande lydelse

8) har avlagt examen i Finland och det huvudsakliga syftet med vistelsen i landet är att arbeta,

9) utifrån en inbjudan eller ett avtal arbetar som gästande lärare, föreläsare, utbildare, konsult eller *forskare* om arbetet pågår högst ett år,

10) utför ett arbete som ingår i ett leveransavtal om enskilda maskiner, anordningar, produktionslinjer eller expertsystem som importerats till Finland eller som ska exporteras till utlandet, om arbetet pågår högst sex månader,

11) utför arbete eller arbetspraktik som ingår i ett mellanstatligt avtal eller medborgarorganisationers utbytesprogram, om arbetet eller praktiken pågår högst 18 månader, eller

12) är 18–30 år gammal och utför arbetspraktik när han eller hon studerar finska eller svenska vid en utländsk högskola eller när praktikbranschen motsvarar utlänningens studier eller examen, om arbetspraktiken pågår högst 18 månader.

Om arbetet överskrider tidsgränserna enligt 1 mom. 9–12 punkten ska utlänningen ansöka om uppehållstillstånd för arbetstagare.

Utlänningens försörjning ska vara tryggad genom inkomster från förvärvsarbete under den tid som uppehållstillståndet gäller.

78 §

Rätt att arbeta med stöd av uppehållstillstånd

En utlänning som har beviljats uppehållstillstånd för arbetstagare har rätt att arbeta med iakttagande av de begränsningar som anges i 74 §.

En utlänning som har beviljats annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete har rätt att arbeta enligt kriterierna för tillståndet. Också den som har beviljats uppehållstillståndet enligt andra kriterier har rätt att utföra arbete som avses i 77 § 1 mom. 1–5 punkten.

Rätt att arbeta har dessutom en utlänning

Föreslagen lydelse

8) har avlagt examen eller slutfört forskning i Finland under giltighetstiden för ett uppehållstillstånd som beviljats med stöd av 6 eller 8 § i lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (/) och det huvudsakliga syftet med vistelsen i landet är att arbeta,

9) utifrån en inbjudan eller ett avtal arbetar som gästande lärare, föreläsare, utbildare eller konsult, om arbetet pågår högst ett år,

10) utför ett arbete som ingår i ett leveransavtal om enskilda maskiner, anordningar, produktionslinjer eller expertsystem som importerats till Finland eller som ska exporteras till utlandet, om arbetet pågår högst sex månader, *eller*

11) utför arbete som ingår i ett mellanstatligt avtal eller medborgarorganisationers utbytesprogram, om arbetet pågår högst 18 månader.

Om arbetet pågår längre än vad som anges i 1 mom. 9–11 punkten, ska utlänningen ansöka om uppehållstillstånd för arbetstagare.

Utlänningens försörjning ska vara tryggad genom inkomster från förvärvsarbete under den tid som uppehållstillståndet gäller.

78 §

Rätt att arbeta med stöd av uppehållstillstånd

En utlänning som har beviljats uppehållstillstånd för arbetstagare har rätt att arbeta med iakttagande av de begränsningar som anges i 74 §.

En utlänning som har beviljats annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete har rätt att arbeta enligt kriterierna för tillståndet. Också den som har beviljats uppehållstillståndet enligt andra kriterier har rätt att utföra arbete som avses i 77 § 1 mom. 1–5 punkten.

Rätt att arbeta har dessutom en utlänning

Gällande lydelse

1) som har beviljats permanent uppehållstillstånd, EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta enligt 56 a § eller kontinuerligt uppehållstillstånd på annan grund än arbete,

2) som har beviljats uppehållstillstånd på grund av familjeband,

3) som har beviljats tillfälligt uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd eller annan humanitär invandring,

4) vars uppehållstillstånd är beviljat för studier, om

a) arbetet är arbetspraktik som ingår i examen eller ett slutarbete som ingår i studierna och utförs i form av förvärvsarbete,

b) arbetsmängden utjämnas till i genomsnitt 25 timmar per vecka under den tid då egentlig undervisning ordnas vid läroanstalten, eller

c) heltidsarbetet infaller under en tid då egentlig undervisning inte ordnas vid läroanstalten,

5) som har beviljats tillfälligt uppehållstillstånd med stöd av 52 a eller 52 d §,

6) vars uppehållstillstånd är beviljat med stöd av 51 § på grund av att utlänningen är förhindrad att lämna landet,

7) som utrikesministeriet har beviljat uppehållstillstånd för utförande av bygg-, reparations- eller underhållsarbete vid beskickningar.

Sådan rätt att arbeta som baserar sig på denna paragraf ska, med undantag av sådant uppehållstillstånd som avses i 3 mom. 7 punkten, antecknas i anslutning till utlänningens uppehållstillstånd.

79 §

Rätt att arbeta utan uppehållstillstånd

Rätt att förvärvsarbeta utan uppehållstillstånd har en utlänning som

1) utifrån en inbjudan eller ett avtal kommer som tolk, lärare, sakkunnig eller idrottsdomare för högst tre månader,

2) utifrån en inbjudan eller ett avtal kommer som yrkeskonstnär eller idrottare för högst tre månader, inbegripet biträdande personal, servicepersonal och träningspersonal,

3) arbetar som sjöman antingen på ett fartyg som är inskrivet i handelsfartygsförteck-

Föreslagen lydelse

1) som har beviljats permanent uppehållstillstånd, EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta enligt 56 a § eller kontinuerligt uppehållstillstånd på annan grund än arbete,

2) som har beviljats uppehållstillstånd på grund av familjeband,

3) som har beviljats tillfälligt uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd eller annan humanitär invandring,

5) som har beviljats tillfälligt uppehållstillstånd med stöd av 52 a eller 52 d §,

6) vars uppehållstillstånd är beviljat med stöd av 51 § på grund av att utlänningen är förhindrad att lämna landet,

7) som utrikesministeriet har beviljat uppehållstillstånd för utförande av bygg-, reparations- eller underhållsarbete vid beskickningar.

Sådan rätt att arbeta som baserar sig på denna paragraf ska, med undantag av sådant uppehållstillstånd som avses i 3 mom. 7 punkten, antecknas i anslutning till utlänningens uppehållstillstånd.

79 §

Rätt att arbeta utan uppehållstillstånd

Rätt att förvärvsarbeta utan uppehållstillstånd har en utlänning som

1) utifrån en inbjudan eller ett avtal kommer som tolk, lärare, sakkunnig eller idrottsdomare för högst tre månader,

2) utifrån en inbjudan eller ett avtal kommer som yrkeskonstnär eller idrottare för högst tre månader, inbegripet biträdande personal, servicepersonal och träningspersonal,

3) arbetar som sjöman antingen på ett fartyg som är inskrivet i förteckningen över

Gällande lydelse

ningen eller, efter att ha anställts någon annanstans än i Finland, på ett fartyg som huvudsakligen går i trafik mellan utländska hamnar,

4 punkten har upphävts genom L 909/2017.

5) är ordinarie arbetstagare hos ett företag som driver verksamhet i en annan stat inom Europeiska unionen eller i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som kommer för att utföra tillfälligt leverans- eller underleveransarbete som omfattas av friheten att tillhandahålla tjänster, om han eller hon i nämnda stat har tillstånd som berättigar till vistelse och arbete och som är i kraft efter det att arbetet i Finland har upphört,

6) kommer till Finland för högst tre månader som forskare med stöd av ett mottagningsavtal enligt forskardirektivet som ingåtts i en annan medlemsstat i Europeiska unionen för genomförande av ett sådant vetenskapligt forskningsprojekt som avses i direktivet.

Efter att ha sökt internationellt skydd har en utlänning rätt att förvärvsarbeta utan uppehållstillstånd

1) då han eller hon har ett sådant dokument som avses i 11 § 1 mom.1 punkten och har vistats i landet i tre månader,

2) då han eller hon har vistats i landet i sex månader.

När arbetsgivaren eller uppdragsgivaren inte har något verksamhetsställe i Finland har en utlänning rätt att förvärvsarbeta utan uppehållstillstånd

1) som demonstratör eller filmarbetare i högst tre månader,

2) om medlem av personalen på ett motorfordon i utländsk ägo eller besittning, när utlänningen framför ett fordon med vilket en gränsöverskridande transport förs till bestämmelseorten eller avhämtas från utgångsorten eller när trafikeringen i Finland hänför sig till regelbunden reguljärtrafik mellan orter av vilka åtminstone en är belägen utomlands och utlänningen inte är bosatt i Finland,

3) som reseledare för en sällskapsresa från utlandet till Finland.

Föreslagen lydelse

handelsfartyg eller, efter att ha anställts någon annanstans än i Finland, på ett fartyg som huvudsakligen går i trafik mellan utländska hamnar,

4) är ordinarie arbetstagare hos ett företag som driver verksamhet i en annan stat inom Europeiska unionen eller i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som kommer för att utföra tillfälligt leverans- eller underleveransarbete som omfattas av friheten att tillhandahålla tjänster, om han eller hon i nämnda stat har tillstånd som berättigar till vistelse och arbete och som är i kraft efter det att arbetet i Finland har upphört.

Efter att ha sökt internationellt skydd har en utlänning rätt att förvärvsarbeta utan uppehållstillstånd

1) då han eller hon har ett sådant dokument som avses i 11 § 1 mom.1 punkten och har vistats i landet i tre månader,

2) då han eller hon har vistats i landet i sex månader.

När arbetsgivaren eller uppdragsgivaren inte har något verksamhetsställe i Finland har en utlänning rätt att förvärvsarbeta utan uppehållstillstånd

1) som demonstratör eller filmarbetare i högst tre månader,

2) som medlem av personalen på ett motorfordon i utländsk ägo eller besittning, när utlänningen framför ett fordon med vilket en gränsöverskridande transport förs till bestämmelseorten eller avhämtas från utgångsorten eller när trafikeringen i Finland hänför sig till regelbunden reguljärtrafik mellan orter av vilka åtminstone en är belägen utomlands och utlänningen inte är bosatt i Finland,

3) som reseledare för en sällskapsresa från utlandet till Finland.

Gällande lydelse

80 §

Hur länge rätten att arbeta gäller

Har en ansökan om fortsatt uppehållstillstånd för en arbetstagare som avser samma arbetsgivare eller samma bransch gjorts medan det tidigare uppehållstillståndet varit gällande, får utlänningen fortsätta arbeta i enlighet med det tidigare tillståndet tills uppehållstillstånd har beviljats enligt den nya ansökan eller tills ett avslagsbeslut vunnit laga kraft. I annat fall upphör rätten att arbeta med stöd av det tidigare tillståndet när tillståndets giltighetstid går ut. Rätten att arbeta med stöd av ett nytt uppehållstillstånd börjar gälla när tillståndet har beviljats.

Om en utlännings rätt att arbeta grundar sig på något annat uppehållstillstånd än uppehållstillstånd för arbetstagare och ansökan om fortsatt uppehållstillstånd har gjorts medan det tidigare uppehållstillståndet varit gällande, fortsätter rätten att arbeta i enlighet med det tidigare tillståndet tills uppehållstillstånd har beviljats enligt den nya ansökan eller tills ett avslagsbeslut vunnit laga kraft.

Om en utlänning har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 77 § 1 mom. 9–12 punkten upphör rätten att arbeta när tillståndets giltighetstid går ut.

Har i ett sådant fall som avses i 54 § 4 mom. eller 77 § 1 mom. 8 punkten ansökan om fortsatt uppehållstillstånd för arbete eller sökande av arbete gjorts medan ett uppehållstillstånd för studier beviljat med stöd av 45 § 1 mom. 3 punkten varit gällande, får utlänningen fortsätta med det arbete han eller hon utfört enligt det tidigare tillståndet eller börja ett nytt arbete.

Har en ansökan om fortsatt uppehållstillstånd för arbete gjorts medan ett tidigare uppehållstillstånd beviljat med stöd av 54 § 4 mom. varit gällande, får utlänningen börja arbeta när han eller hon har hittat ett arbete.

Om en utlänning får avslag på en sådan ansökan om fortsatt uppehållstillstånd som avses i 4 eller 5 mom. får han eller hon inte fortsätta arbeta även om ändring i beslutet söks genom besvär.

Om en utlännings rätt att arbeta grundar sig på visum eller visumfrihet gäller rätten högst

Föreslagen lydelse

80 §

Hur länge rätten att arbeta gäller

Har en ansökan om fortsatt uppehållstillstånd för en arbetstagare som avser samma arbetsgivare eller samma bransch gjorts medan det tidigare uppehållstillståndet varit gällande, får utlänningen fortsätta arbeta i enlighet med det tidigare tillståndet tills uppehållstillstånd har beviljats enligt den nya ansökan eller tills ett avslagsbeslut vunnit laga kraft. I annat fall upphör rätten att arbeta med stöd av det tidigare tillståndet när tillståndets giltighetstid går ut. Rätten att arbeta med stöd av ett nytt uppehållstillstånd börjar gälla när tillståndet har beviljats.

Om en utlännings rätt att arbeta grundar sig på något annat uppehållstillstånd än uppehållstillstånd för arbetstagare och ansökan om fortsatt uppehållstillstånd har gjorts medan det tidigare uppehållstillståndet varit gällande, fortsätter rätten att arbeta i enlighet med det tidigare tillståndet tills uppehållstillstånd har beviljats enligt den nya ansökan eller tills ett avslagsbeslut vunnit laga kraft.

Om en utlänning har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 77 § 1 mom. 9—11 punkten upphör rätten att arbeta när tillståndets giltighetstid går ut.

Om en utlännings rätt att arbeta grundar sig på visum eller visumfrihet gäller rätten högst

Gällande lydelse

den tid som anges i 79 §. Tiden för rätten att arbeta förlängs inte av att en ansökan om uppehållstillstånd görs medan visumet eller visumfriheten är gällande. Rätten att arbeta upphör oberoende av vad som föreskrivs i 79 § när ett beslut om avvisning av personen i fråga blir verkställbart.

Om rätten att arbeta grundar sig på uppehållstillstånd och personen i fråga utvisas, upphör rätten att arbeta när beslutet om utvisning blir verkställbart.

Föreslagen lydelse

den tid som anges i 79 §. Tiden för rätten att arbeta förlängs inte av att en ansökan om uppehållstillstånd görs medan visumet eller visumfriheten är gällande. Rätten att arbeta upphör oberoende av vad som föreskrivs i 79 § när ett beslut om avvisning av personen i fråga blir verkställbart.

Om rätten att arbeta grundar sig på uppehållstillstånd och personen i fråga utvisas, upphör rätten att arbeta när beslutet om utvisning blir verkställbart.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 3 a och 3 c § i lagen om tillämpning av bosättningsbaserad social trygghet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om tillämpning av bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993) 3 a § 2 mom. 4 punkten och 3 c § 2 mom. 2 punkten, av dem 3 a § 2 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag 1196/2013 och 3 c § 2 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 911/2017 som följer:

Gällande lydelse

3 a §

Flyttning till Finland

När en person flyttar till Finland beaktas som faktorer som visar att han eller hon bosätter sig här stadigvarande bland annat att han eller hon

4) har ett arbetsavtal eller något annat därmed jämförbart avtal för arbete i Finland eller har beviljats ett EU-blåkort enligt 3 § 26 punkten i utlänningslagen (301/2004),

3 c §

Krav på uppehållstillstånd

Kravet på uppehållstillstånd är uppfyllt också då

2) personen i fråga har rätt att arbeta enligt 78 § 1 eller 2 mom. eller 3 mom. 1, 2, 4, 5 eller 7 punkten i utlänningslagen,

Föreslagen lydelse

3 a §

Flyttning till Finland

När en person flyttar till Finland beaktas som faktorer som visar att han eller hon bosätter sig här stadigvarande bland annat att han eller hon

4) har ett arbetsavtal eller något annat därmed jämförbart avtal för arbete i Finland eller har beviljats ett EU-blåkort enligt 3 § 26 punkten i utlänningslagen (301/2004) *eller har beviljats uppehållstillstånd för forskare för vetenskaplig forskning enligt lagen om villkoren för tredjelandmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (/).*

3 c §

Krav på uppehållstillstånd

Kravet på uppehållstillstånd är uppfyllt också då

2) personen i fråga har rätt att arbeta enligt 78 § 1 eller 2 mom. eller 3 mom. 1, 2, 5 eller 7 punkten i utlänningslagen *eller tillstånd enligt lagen om villkoren för tredjelandmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*eller ett motsvarande tillstånd beviljat av en
behörig myndighet i en annan medlemsstat i
unionen,*

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

4.

Lag

om ändring av 1 a § i barnbidragslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i barnbidragslagen (796/1992) 1 a § sådan den lyder i lag 916/2017 som följer:

Gällande lydelse

1 a §

Rätt till barnbidrag på grundval av arbete

Barnbidrag betalas i enlighet med denna lag även för barn som medföljer arbetstagare som avses i 3 b § i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet och som uppfyller kravet på uppehållstillstånd enligt 3 c § 2 mom. 2 punkten i den lagen. Barnbidrag betalas dock inte om arbetstagarens rätt att arbeta grundar sig på 78 § 3 mom. 4 punkten eller 79 § i utlänningslagen (301/2004) eller om arbetstagarens tillstånd att arbeta i Finland gäller högst sex månader. Barnbidrag betalas inte heller, om arbetstagarens tillstånd att arbeta gäller högst nio månader med stöd av lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017) eller om arbetstagarens rätt att arbeta baserar sig på lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning (907/2017).

Föreslagen lydelse

1 a §

Rätt till barnbidrag på grundval av arbete

Barnbidrag betalas i enlighet med denna lag även för barn som medföljer arbetstagare som avses i 3 b § i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993) och som uppfyller kravet på uppehållstillstånd enligt 3 b § och 3 c § 2 mom. 2 punkten i den lagen. Barnbidrag betalas dock inte om arbetstagarens rätt att arbeta grundar sig på 79 § i utlänningslagen (301/2004) eller på 14 § i lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (/) eller om arbetstagarens tillstånd att arbeta i Finland gäller högst sex månader. Barnbidrag betalas inte heller, om arbetstagarens tillstånd att arbeta gäller högst nio månader med stöd av lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017) eller om arbetstagarens rätt att arbeta baserar sig på lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning (907/2017) eller om det uppehållstillstånd som beviljats med stöd av lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete beviljats en forskare för vetenskaplig forskning.

Denna lag träder i kraft den

20 .

5.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) 3§ 2 mom. sådant
det lyder i lag 917/2017 som följer:

Gällande lydelse

3 §

Val av vårdform

Rätt till vårdpenning och vårdtillägg enligt denna lag har man också för ett barn vars förälder eller vårdnadshavare har rätt att arbeta enligt 78 § 1 eller 2 mom. eller 78 § 3 mom. 1, 2, 5 eller 7 punkten i utlänningslagen (301/2004). Han eller hon ska dessutom ha i Finland giltigt arbets-, tjänste- eller annat anställningsförhållande och tillstånd att arbeta i Finland minst sex månader. Rätt till vårdpenning och vårdtillägg har man också för ett barn vars förälder eller vårdnadshavare har registrerats som arbetslös arbetssökande efter det att ett minst sex månader långt anställningsförhållande har upphört. Rätt till vårdpenning och vårdtillägg har man dessutom för ett barn vars förälder eller vårdnadshavare har rätt att arbeta i Finland mer än nio månader med stöd av lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017), om inte den arbetstagare som är föremål för den företagsinterna förflyttningen ska omfattas av ursprungslandets rätt enligt bilaterala avtal. Man har inte rätt till vårdpenning och vårdtillägg för ett barn vars förälders eller vårdnadshavares rätt att arbeta baserar sig på lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning (907/2017).

Föreslagen lydelse

3 §

Val av vårdform

Rätt till vårdpenning och vårdtillägg enligt denna lag har man också för ett barn vars förälder eller vårdnadshavare har rätt att arbeta enligt 78 § 1 eller 2 mom. eller 78 § 3 mom. 1, 2, 5 eller 7 punkten i utlänningslagen (301/2004). Han eller hon ska dessutom ha i Finland giltigt arbets-, tjänste- eller annat anställningsförhållande och tillstånd att arbeta i Finland i minst sex månader. Rätt till vårdpenning och vårdtillägg har man också för ett barn vars förälder eller vårdnadshavare har registrerats som arbetslös arbetssökande efter det att ett minst sex månader långt anställningsförhållande har upphört. Rätt till vårdpenning och vårdtillägg har man dessutom för ett barn vars förälder eller vårdnadshavare har rätt att arbeta i Finland mer än nio månader med stöd av lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017), om inte den arbetstagare som är föremål för den företagsinterna förflyttningen ska omfattas av ursprungslandets rätt enligt bilaterala avtal. Man har inte rätt till vårdpenning och vårdtillägg för ett barn vars förälders eller vårdnadshavares rätt att arbeta baserar sig på lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning (907/2017) eller vars förälder eller vårdnadshavare med stöd av lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (/) beviljats uppehållstillstånd för forskare för vetenskaplig forsk-

ning för högst sex månader.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

6.

Lag

om ändring av 14 § i folkhälsolagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i folkhälsolagen (66/1972) 14 § sådan den lyder i lag 914/2017 som följer:

Gällande lydelse

14 §

Med invånare i en kommun avses i denna lag en person vars hemkommun enligt lagen om hemkommun (201/1994) kommunen i fråga är. Med en persons bonings- och hemkommun avses den kommun där han eller hon är invånare. Med invånare i kommunen jämställs i denna lag också en person som vistas inom kommunens område och har rätt att arbeta enligt 78 § 1 eller 2 mom., 78 § 3 mom. 1, 2, 4, 5 eller 7 punkten eller 79 § 1 mom. 1, 2 eller 6 punkten i utlänningslagen (301/2004) och som har ett i Finland giltigt arbets-, tjänste- eller annat anställningsförhållande eller har registrerats som arbetslös arbetssökande efter det att ett minst sex månader långt arbets-, tjänste- eller annat anställningsförhållande har upphört. Med invånare i kommunen jämställs vid tillämpningen av denna lag också en person som vistas inom kommunens område och som med stöd av 81 § i utlänningslagen har beviljats ett EU-blåkort enligt 3 § 26 punkten i den lagen samt en sådan persons familjemedlemmar enligt 37 § i utlänningslagen. Med invånare i kommunen jämställs dessutom vid tillämpningen av denna lag en person som vistas inom kommunens område och som har tillstånd för säsongarbete enligt lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsonganställning (907/2017) eller tillstånd enligt lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017).

Föreslagen lydelse

14 §

Med invånare i en kommun avses i denna lag en person vars hemkommun enligt lagen om hemkommun (201/1994) kommunen i fråga är. Med en persons bonings- och hemkommun avses den kommun där han eller hon är invånare. Med invånare i kommunen jämställs i denna lag också en person som vistas inom kommunens område och har rätt att arbeta enligt 78 § 1 eller 2 mom., 78 § 3 mom. 1, 2, 5 eller 7 punkten eller 79 § 1 mom. 1 *eller 2 punkten* i utlänningslagen (301/2004) och som har ett i Finland giltigt arbets-, tjänste- eller annat anställningsförhållande eller har registrerats som arbetslös arbetssökande efter det att ett minst sex månader långt arbets-, tjänste- eller annat anställningsförhållande har upphört. Med invånare i kommunen jämställs vid tillämpningen av denna lag också en person som vistas inom kommunens område och som med stöd av 81 § i utlänningslagen har beviljats ett EU-blåkort enligt 3 § 26 punkten i den lagen samt en sådan persons familjemedlemmar enligt 37 § i utlänningslagen. Med invånare i kommunen jämställs dessutom vid tillämpningen av denna lag en person som vistas inom kommunens område och som har tillstånd för säsongarbete enligt lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsonganställning (907/2017) eller tillstånd enligt lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017) *samt en forskare och en person i anställningsförhållande som har*

*tillstånd enligt lagen om villkoren för tredje-
landsmedborgares inresa och vistelse på
grund av forskning, studier, praktik och vo-
lontärarbete (/).*

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

7.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om specialiserad sjukvård

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989) 3 § 1 mom. sådant det lyder i lag
915/2017 som följer:

Gällande lydelse

3 §

Den kommun som enligt lagen om hemkommun (201/1994) är en persons hemkommun ska sörja för att personen får behövlig specialiserad sjukvård i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen. För ordnande av specialiserad sjukvård i enlighet med denna förpliktelse ska kommunen höra till en samkommun för ett sjukvårdsdistrikt. Med invånare i kommunen enligt lagen om hemkommun jämföras i denna lag också en person som vistas inom kommunens område och har rätt att arbeta enligt 78 § 1 eller 2 mom., 78 § 3 mom. 1, 2, 4, 5 eller 7 punkten eller 79 § 1 mom. 1, 2 eller 6 punkten i utlänningslagen (301/2004) och som har ett i Finland giltigt arbets-, tjänste- eller annat anställningsförhållande eller har registrerats som arbetslös arbetssökande efter det att ett minst sex månader långt arbets-, tjänste- eller anställningsförhållande har upphört. Med invånare i kommunen jämföras vid tillämpningen av denna lag också en person som vistas inom kommunens område och som med stöd av 81 § i utlänningslagen har beviljats ett EU-blåkort enligt 3 § 26 punkten i den lagen samt en sådan persons familjemedlemmar enligt 37 § i utlänningslagen. Med invånare i kommunen jämföras dessutom vid tillämpningen av denna lag en person som vistas inom kommunens område och som har tillstånd för säsongsarbete enligt lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning (907/2017) eller tillstånd enligt lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017).

Föreslagen lydelse

3 §

Den kommun som enligt lagen om hemkommun (201/1994) är en persons hemkommun ska sörja för att personen får behövlig specialiserad sjukvård i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen. För ordnande av specialiserad sjukvård i enlighet med denna förpliktelse ska kommunen höra till en samkommun för ett sjukvårdsdistrikt. Med invånare i kommunen enligt lagen om hemkommun jämföras i denna lag också en person som vistas inom kommunens område och har rätt att arbeta enligt 78 § 1 eller 2 mom., 78 § 3 mom. 1, 2, 5 eller 7 punkten eller 79 § 1 mom. 1 eller 2 punkten i utlänningslagen (301/2004) och som har ett i Finland giltigt arbets-, tjänste- eller annat anställningsförhållande eller har registrerats som arbetslös arbetssökande efter det att ett minst sex månader långt arbets-, tjänste- eller anställningsförhållande har upphört. Med invånare i kommunen jämföras vid tillämpningen av denna lag också en person som vistas inom kommunens område och som med stöd av 81 § i utlänningslagen har beviljats ett EU-blåkort enligt 3 § 26 punkten i den lagen samt en sådan persons familjemedlemmar enligt 37 § i utlänningslagen. Med invånare i kommunen jämföras dessutom vid tillämpningen av denna lag en person som vistas inom kommunens område och som har tillstånd för säsongsarbete enligt lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning (907/2017) eller tillstånd enligt lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017) *samt en forskare och en person i anställningsförhållande som har*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*tillstånd enligt lagen om villkoren för tredje-
landsmedborgares inresa och vistelse på
grund av forskning, studier, praktik och vo-
lontärarbete (/).*

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

8.

Lag

om ändring av 4 § i aravabegränsningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i aravabegränsningslagen (1190/1993) 4 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1350/2016
som följer:

Gällande lydelse

4 §

Bostadsbruk och hyresgäster

Till hyresgäst kan väljas en finsk medborgare jämte hushåll. Med en finsk medborgare jämställs en person

1) vars uppehållsrätt har registrerats enligt vad som anges i 10 kap. i utlänningslagen (301/2004) eller som har beviljats ett sådant uppehållskort som avses i det kapitlet,

2) som har beviljats ett i utlänningslagen avsett uppehållstillstånd som berättigar till vistelse i minst ett år,

3) som har beviljats uppehållstillstånd på grund av studier.

Föreslagen lydelse

4 §

Bostadsbruk och hyresgäster

Till hyresgäst kan väljas en finsk medborgare jämte hushåll. Med en finsk medborgare jämställs en person

1) vars uppehållsrätt har registrerats enligt vad som anges i 10 kap. i utlänningslagen (301/2004) eller som har beviljats ett sådant uppehållskort som avses i det kapitlet,

2) *som med stöd av lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete har beviljats uppehållstillstånd för studier,*

3) *som med stöd av utlänningslagen eller lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete beviljats uppehållstillstånd som ger rätt till minst ett års vistelse eller som Migrationsverket gett ett intyg som avses i sistnämnda lag som berättigar till minst ett års vistelse.*

Denna lag träder i kraft den _____

20 .

9.

Lag

om ändring av 11 § i lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån (604/2001) 11 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1349/2016 som följer:

Gällande lydelse

11 §

Bostadsbruk och hyresgäster

Till hyresgäst kan väljas en finsk medborgare jämte hushåll. Med en finsk medborgare jämställs en person

1) vars uppehållsrätt har registrerats enligt vad som anges i 10 kap. i utlänningslagen (301/2004) eller som har beviljats ett sådant uppehållskort som avses i det kapitlet,

2) som har beviljats ett i utlänningslagen avsett uppehållstillstånd som berättigar till vistelse i minst ett år,

3) som har beviljats uppehållstillstånd på grund av studier.

Föreslagen lydelse

11 §

Bostadsbruk och hyresgäster

Till hyresgäst kan väljas en finsk medborgare jämte hushåll. Med en finsk medborgare jämställs en person

1) vars uppehållsrätt har registrerats enligt vad som anges i 10 kap. i utlänningslagen (301/2004) eller som har beviljats ett sådant uppehållskort som avses i det kapitlet,

2) *som med stöd av lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (/) har beviljats uppehållstillstånd för studier,*

3) *som med stöd av utlänningslagen eller lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete beviljats uppehållstillstånd som ger rätt till minst ett års vistelse eller som Migrationsverket gett ett intyg som avses i lagen ovan som berättigar till minst ett års vistelse.*

Denna lag träder i kraft den

20 .

10.

Lag

om ändring av 10 § i lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus (574/2016) 10 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

10 §

Bostadsbruk och hyresgäster

Till hyresgäst kan väljas en finsk medborgare med hushåll. I denna lag jämföras med en finsk medborgare den som

1) har en uppehållsrätt som registrerats enligt 10 kap. i utlänningslagen (301/2004) eller som har beviljats ett uppehållskort enligt det kapitlet,

2) har beviljats ett sådant uppehållstillstånd enligt utlänningslagen som berättigar till vistelse i minst ett år,

3) har beviljats uppehållstillstånd på grund av studier.

Föreslagen lydelse

10 §

Bostadsbruk och hyresgäster

Till hyresgäst kan väljas en finsk medborgare med hushåll. I denna lag jämföras med en finsk medborgare den som

1) har en uppehållsrätt som registrerats enligt 10 kap. i utlänningslagen (301/2004) eller som har beviljats ett uppehållskort enligt det kapitlet,

2) med stöd av lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (/) har beviljats uppehållstillstånd för studier,

3) med stöd av utlänningslagen eller lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete beviljats uppehållstillstånd som ger rätt till minst ett års vistelse eller som Migrationsverket gett ett intyg som avses i sistnämnda lag som berättigar till minst ett års vistelse.

Denna lag träder i kraft den

20 .